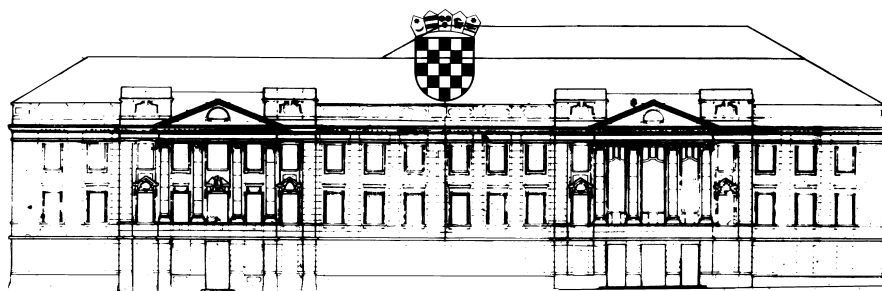

izvješća
**HRVATSKOGA
SABORA**

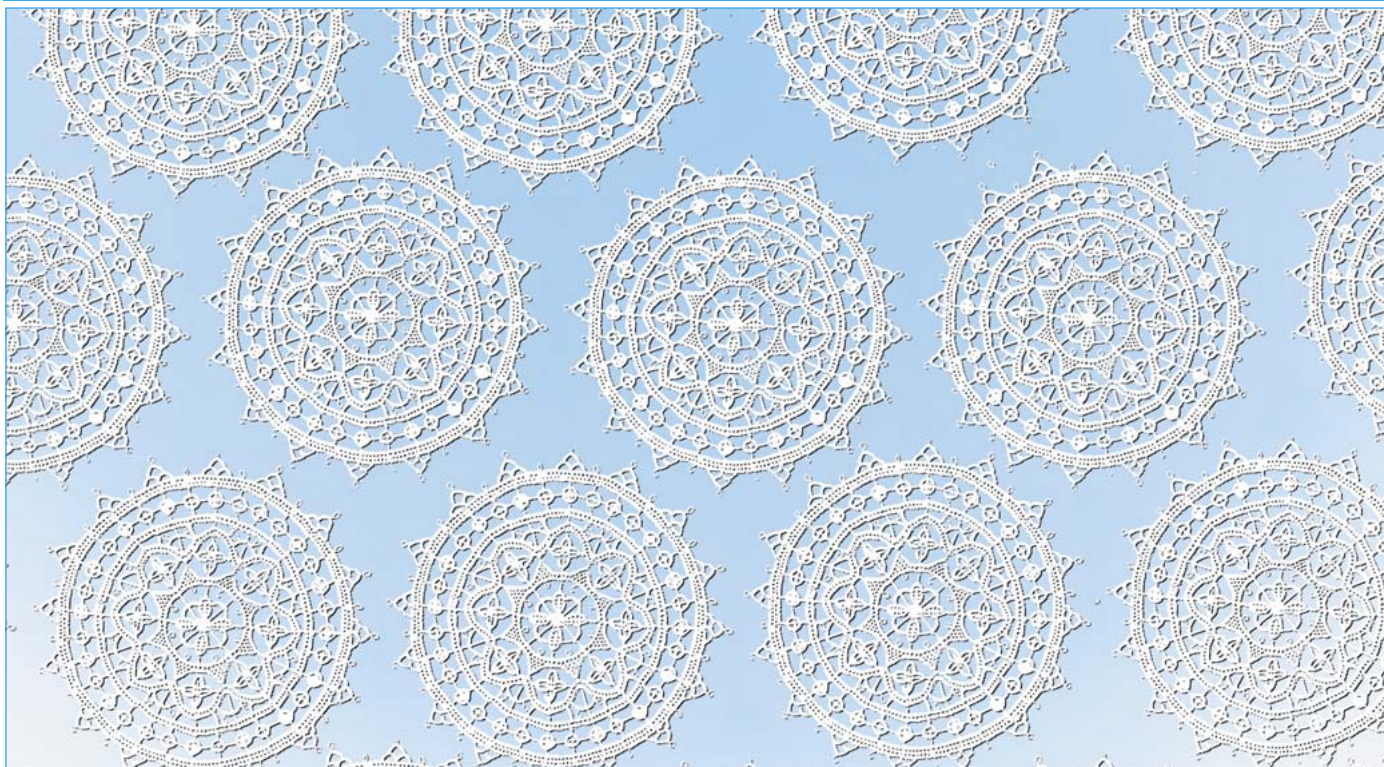

GODINA XVI.

BROJ 424

ZAGREB, 18. XI. 2005.

14. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

**ZAŠTITA NEMATERIJALNE
KULTURNE BAŠTINE**

-	UTVRĐIVANJE DNEVNOG REDA		
		<i>V. Žugaj</i>	3
-	DNEVNI RED		6
-	AKTUALNO PRIJEPODNE		7
		<i>M. Kozar</i>	
-	PRIJEDLOG ZAKONA O ŠUMAMA		
	<i>Trajna zaštita šumskog fonda</i>		
		<i>V. Žugaj</i>	20
-	PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O LOVSTVU		
	<i>Uklanja se nesklad u lovnom gospodarenju</i>		
		<i>Đ. Krmpotić</i>	26
-	PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O ZAŠTITI NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE		
	<i>Važnost očuvanja nematerijalne kulturne baštine</i>		
		<i>J. Šarlija</i>	35
-	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST		
	<i>Nulta stopa kao i dosad</i>		
		<i>M. Kozar</i>	36
-	PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TELEKOMUNIKACIJAMA		
		<i>J. Šarlija</i>	46
-	KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE		
	<i>Sustav zaštite i uređenja prirode</i>		
		<i>Đ. Krmpotić</i>	47
-	KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA - naknadno glasovanje		
		<i>Đ. Krmpotić</i>	52
-	PRIJEDLOG ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA U SVEZI SA ZAKLJUČENIM UGOVORIMA IZMEĐU DRŽAVNIH TIJELA I TVRTKI U VLASNIŠTVU ILI DJELOMIČNOM VLASNIŠTVU DUŽNOSNIKA		
	<i>Rok produljen za tri mjeseca</i>		
		<i>S. Šurina</i>	52
-	PRIJEDLOG PRAVILNIKA O JAVNOSTI RADA HRVATSKOGA SABORA I RADNIH TIJELA		
	<i>Svim zainteresiranima omogućiti praćenje saborskih sjednica</i>		
		<i>S. Šurina</i>	53
-	PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU IZASLANSTVA HRVATSKOG SABORA U SKUPŠTINI ZAPADNOEUROPSKE UNIJE		
		<i>S. Šurina</i>	56

PRIKAZ RADA:

- 14. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 18, 19, 20, 24. I 25. SVIBNJA TE 1, 2, 3, 8, 9. I 10. LIPNJA 2005.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Predsjednik Hrvatskog sabora **Vladimir Šeks** na početku rada pozdravio je sve nazočne zastupnike kao i članove Vlade Republike Hrvatske. Nakon što je konstatirao kako nema primjedbi na zapisnike sa 12. i 13. sjednice pristupilo se utvrđivanju dnevnog reda 14. sjednice. Napomenuo je da je u Konačni prijedlog dnevnog reda uvrstio i jednu novu točku i to Prijedlog zakona o sredstvima za zaštitu bilja, s Konačnim prijedlogom zakona. Ovaj se zakonski prijedlog odnosi na prvo i drugo čitanje P.Z.E. broj 298., a članak 205. Poslovnika određuje da se najprije odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakon donese po hitnom postupku.

U Konačnom su prijedlogu, po točkama od 4. do 14. navedeni zakoni za koje se predlaže donošenje po hitnom postupku. To su: Prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, Prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zapošljavanju i raspoređivanju pomoraca, Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt obnove i izgradnje školskih objekata u Republici Hrvatskoj između RH i Razvojne banke Vijeća Europe, Prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt izgradnje objekata komunalne i društvene izgradnje na hrvatskim otocima između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe, Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH. i Vlade Arapske Republike Egipat o suradnji u području borbe protiv kriminala, Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Vlade Kraljevine Norveške o predaji ili prihvatu osoba

kjih je ulazak ili boravak nezakonit, Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kraljevine Belgije o policijskoj suradnji, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikaciji, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama, Prijedlog zakona o lovstvu, Prijedlog zakona o sredstvima za zaštitu bilja.

Predsjedavajući je ujedno napomenuo da prijedlozi pod točkama 11, 13. i 14. nose oznaku P.Z.E. pa se u ovom slučaju, suglasno članku 161. Poslovnika ne glasuje. Radi se o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikacijama, prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o lovstvu te Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o sredstvima za zaštitu bilja. Zastupnik **Florijan Boras** u ime Odbora za zakonodavstvo iznio je prigovor na hitnost Zakona o lovstvu. Smatra da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 159. Poslovnika, a prijedlog nije ni raspravljen budući da predstavnik predlagatelja nije došao na sjednicu Odbora.

Dvojbe oko hitnog postupka

Osim toga, Odbor smatra da postoji niz nomotehničkih primjedbi koje bi se mogle otkloniti ako se ovaj Zakon uputi u redovitu proceduru. Osim toga na predloženi tekst iznijete su primjedbe suštinske naravi i na drugim radnim tijelima Hrvatskog sabora.

I zastupnik **Pero Kovačević** koji je istupio u ime Kluba zastupnika HSP-a iznio je primjedbu na isti prijedlog, ocjenjujući

da je primjerenije da se provede prvo čitanje. Zastupnica **Milanka Opačić** govorila je u ime Kluba zastupnika SDP-a te ocijenila da bi Zakon o lovstvu bez obzira što nosi oznaku usklađivanja zakona sa EU trebao ići u prvo čitanje. Hitni postupak trebao bi se skinuti i sa Zakona o telekomunikacijama budući da se radi o opsežnom tekstu koji uređuje važnu materiju. Predsjedavajući je saslušao primjedbe te predložio da se prije glasovanju o primjeni hitnog postupka.

Prethodno je na primjedbu zastupnika **Maria Zubovića (HDZ)** koji je upozorio da svi zastupnici nemaju ključice dozvolio da se obavi ručno glasovanje. Nakon što je utvrđen kvorum od 105 zastupnika, jednoglasnom je odlukom uvršten u dnevni red po hitnom postupku Zakon o potvrđivanju Konvencije u zaštiti nematerijalne kulturne baštine. Istim rezultatom zastupnici su prihvatili primjenu hitnog postupka i kod donošenja Zakona o potvrđivanju Konvencije o zapošljavanju i raspoređivanju pomoraca iz 1996. godine, Zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt obnove i izgradnje školskih objekata između RH i Razvojne banke Vijeća Europe, Zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu za projekt izgradnje komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima između RH i Razvojne banke Vijeća Europe, Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH. i Vlade Arapske Republike Egipat o suradnji u području borbe protiv kriminala, Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Vlade Kraljevine Norveške o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak neza-

konit, Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH. i Vlade Kraljevine Belgije o policijskoj suradnji, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama.

Predsjedavajući je zatim zamolio predstavnika Vlade da se očituje o primjedbama koje su povodom primjene hitnog postupka na Zakon o lovstvu iznijeli klubovi zastupnika, HDZ-a, HSP-a i SDP-a.

Premijer dr.sc. **Ivo Sanader** istaknuo je da Vlada prihvaća iznijete primjedbe pa je rečeni zakonski prijedlog upućen u redovitu proceduru. Budući da Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o telekomunikacijama nosi oznaku P.Z.E. može se predložiti skidanje hitnog postupka tako da pojedinačno zastupnik nije legitimiran pa se o prijedlogu ne može glasovati. Predsjedavajući je zatim pozivajući se na članak 205. stavak 2. Poslovnika predložio utvrđivanje dnevnog reda. Predložio je da se ne čita čitav utvrđeni dnevni red već da se objavi da je dnevni red utvrđen onako kako je predložen u Konačnom prijedlogu, uz izmjenu da Zakon o lovstvu ide u redovitu proceduru.

Informacije o suradnji s Hagom

Predsjedavajući se zahvalio što je prihvaćena predložena solucija i konstatirao da imamo utvrđeni dnevni red na ovaj način. Prije prelaska na Aktualno prijedpodne i zastupnička pitanja, sukladno stranačkom dogovoru predsjednik Vlade Republike Hrvatske podnio bi informaciju o suradnji Republike Hrvatske s Međunarodnim sudom u Haagu. Premijer Sanader uvodno je opisao naše odnose s Haaškim sudom i Europskom unijom. Istovremeno je razjasnio i detalje oko najnovijeg razvoja događaja i proširenja, odnosno pojašnjenja optužnice protiv generala Čermaka i Markača. Vlada je svjesna zabrinutosti koju je pokazala naša javnost te dijeli njihovu uznemirenost i zabrinutost. Naglašavajući da je trenutak za jasan i otvoren razgovor, ocijenio je da ipak nema razloga za bilo kakvim dramatičnim reakcijama. Drži da je Hrvatska ujedno ušla u

period u kojem će biti donesene važne odluke za budući međunarodni položaj Hrvatske i koje će utjecati na sutrašnji društveni život države. Potvrđivanje datuma početka pregovora predstavlja ujedno završni korak u dovršenju i zao-kruživanju projekta započetog prije 15 godina. Bez obzira na aktualne i povremene neizvjesnosti i proturječja, najveći dio hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske podupire povijesnu povezanost osamostaljenja Hrvatske, oslobođenja i ucrtavanja Hrvatske na mapu nove Europe. Hrvatska je u samo godinu dana pokazala značajan napredak i potvrdila se kao zemlja stabilne i razvijene demokracije s djelotvornim tržišnim gospodarstvom. Radi se na utvrđivanju početka pregovora, usvajanju pregovaračkog okvira te završnih priprema u institucijama EU i unutar institucija naše države. Na prošlom zasjedanju ministarskog Vijeća, članice EU nisu mogle postići suglasje o potvrđivanju datuma, a ključno sporno mjesto odnosilo se na pitanje pune suradnje s Haaškim sudom. Vlada i ovom prilikom potvrđuje da je puna suradnja zakonska obveza slijedom Ustavnog zakona koji je donio Hrvatski sabor. Istovremeno je to i obveza slijedom članstva RH u Ujedinjenim narodima i elementarne međunarodne odgovornosti države slijedom rezolucija Vijeća sigurnosti. Međutim, ona je istodobno i dio ispunjavanja preporuka iz pozitivnog mišljenja o članstvu u Europskoj uniji i nastavka učvršćivanja ostvarenih Kopenhaških kriterija za članstvo u Uniji, naglasio je predsjednik Vlade, dr.sc. Ivo Sanader. Ta je politika određivala i sve poteze sadašnje Vlade i bila prihvaćena u hrvatskoj javnosti kao i Hrvatskom saboru bez obzira na pojedine razlike. Ovom se politikom želi postići i potvrditi napredak i dobrobit zemlje kao i svih njenih građana. Stabilna demokracija potvrđena nedavnim lokalnim izborima zajedno sa političkom stabilnošću, društvenom tolerancijom i poštivanjem ljudskih i manjinskih prava pretpostavka je uvođenja europskih vrijednosti i konačnog izlaska iz zone formiranja države, tranzicije i poratnog razdoblja u zonu europske stabilnosti i

vrijednosti. Ključ svih vrijednosti odnosi se na vladavinu prava što čini ključnu razdjelnicu između stabilnog i sigurnog društva, gdje nitko ne može biti izvan i iznad zakona. Poštujući upravo navedene vrijednosti Hrvatska je osigurala punu suradnju s Haaškim sudom. Upravo zbog poštivanja vladavine prava i pravne procedure, premijer Sanader izrazio je uvjerenje da će se dokazati i prava istina u dvije navedene optužnice, ali i o cijelom Domovinskom ratu. Podsjetio je zatim da je i glavna Haaška tužiteljica kada je EU odlučivala o dodjeljivanju statusa kandidata, dala pozitivnu ocjenu ostvarenoj suradnji. Zbog navedenih ocjena ne vidi razloge za proširenje optužnice protiv generala Markača i Čermaka u kojemu se spominje: "zajednički zločinački poduhvat organiziran u svrhu etničkog čišćenja okupiranog područja Republike Hrvatske". U njemu je po tom prijedlogu: "uz predsjednika Tuđmana sudjelovao i praktično cjelokupni politički i vojni vrh zemlje, te brojni znani i neznani lokalni, stranački i drugi dužnosnici Hrvatske demokratske zajednice". Premijer Sanader ocijenio je da i samo citiranje ovog prijedloga izaziva nevjericu i ogorčenje pa Vlada odbacuje ovakve političke ocjene.

Utvrđiti i sankcionirati individualnu odgovornost

Ovako široko postavljena krivnja u jasnoj je opreci sa zadaćom utvrđivanja i kažnjavanja individualne odgovornosti. Treba naglasiti da je Republika Hrvatska bila žrtva velikosrpske agresije te je četiri godine nastojala problem okupiranih područja riješiti pregovorima i pozivima o napuštanju suverenog hrvatskog teritorija. Istodobno s pregovorima, Hrvatska je stvarala i snažnu oružanu silu koja je u veličanstvenim vojno-redarstvenim akcijama "Bljesak" i "Oluja" oslobodila središnje dijelove Hrvatske, a diplomatskim putem i područje Hrvatskog podunavlja u ustavni poredak zemlje. Proglašavati "Oluju" zločinačkom akcijom s namjerom etničkog čišćenja, u izravnoj je

opreci sa svim relevantnim dokumentima Ujedinjenih naroda, dakle tijela koje je osnovalo Sud i kojemu Sud odgovara.

Primjera radi, to znači biti u opreci i s Rezolucijom 49/43 iz 1994. godine kojom je Opća skupština UN-a jasno odredila da su okupirana područja dio suverenog državnog teritorija Republike Hrvatske te ukazala na opasnost za suverenitet i integritet Hrvatske. Hrvatska je dakle, postupila kao što bi i ostale suverene zemlje te oslobodila vlastiti teritorij na što smo s pravom svi ponosni. Ova je akcija bila osloboditeljska, legitimna i pravedna što će se dokazati svugdje gdje to bude trebalo. Ukoliko je netko u toj akciji učinio nešto nečasto ili zločin, mora odgovarati individualnu. Budući da su iznijete optužbe apsurdne ocjenjujemo ih lakše oborivima pa se ne treba zbog toga posebno uzbuđivati iako treba poduzeti sve potrebne radnje. S obzirom na važnost ovog pitanja Vlada je posredstvom Ministarstva pravosuđa već reagirala. U prvom koraku pokušat će u dijalogu s Haaškim tužiteljstvom potaknuti da dođe do odbacivanja ovih kvalifikacija. Ukoliko se ne uspije u tome, onda će se Vlada uključiti kao prijatelj Suda, dakle i pred samim Sudom. I ovaj pristup potvrđuje suradnju koja je potrebna zbog povijesne istine i utvrđivanja točnih činjenica. Sve navedene okolnosti ukazuju ujedno na potrebu suradnje s Haagom jer se jedino na taj način mogu razjasniti sva zbivanja tijekom Domovinskog rata.

Hrvatska je kao žrtva agresije bila prisiljena na obrambeni rat

Nad ostvarenom slobodom i nezavisnošću ne smije ostati sjena pojedinih događaja jer je naša povijest nažalost, puna političkih manipulacija i nejasnoća koje su s protekom vremena postale nekom vrstom trajne optužnice. Ne možemo dopustiti izjednačavanje legitimnog obrambenog rata s planiranom agresijom kojoj je bio cilj upravo etničko čišćenje hrvatskog naroda s okupiranim područja. Podsjetio je zatim na tragičnu

sudbinu protjeranih više desetaka tisuća Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva s ovih prostora, što najbolje svjedoči o planskom i sustavnom etničkom čišćenju agresora. Postoji nesporno pravo i potreba Hrvatske da sama piše o vlastitoj povijesti, držeći se pri tome činjenica, istine i međunarodnog prava. Sve navedene potrebe ukazuju koliko bi bilo pogubno svako odbijanje suradnje sa Sudom, a odmetništvo prikazivati kao prihvatljivo ili čak herojsko ponašanje. Ne zaboravljajući veliki doprinos i hrabrost tisuća hrvatskih branitelja, sada je potrebno suočavanje s naslijeđenim i nerazjašnjenim stranama toga razdoblja kako bi se zaštitio Domovinski rat i najsajjnije razdoblje naše povijesti. Upravo Akcijski plan kojega je usvojila sadašnja Vlada vodi prema punoj suradnji, rješavanju posljednjeg slučaja oko generala Gotovine te definitivnom uvođenju svih vrijednosti vladavine prava i uljuđenog društva kakvoga u Hrvatskoj očekuje cjelokupna javnost.

Ovaj naraštaj hrvatskih političara naprosto nema pravo propustiti povijesnu priliku da se Hrvatsku uvede u Europsku uniju i tako zaokruži projekt započet proglašenjem nezavisnosti i pobjedom u Domovinskom ratu. Hrvatska živi i dijeli s drugim slobodarskim narodima i zemljama Europe zajedničke vrijednosti i namjerava stvarati zajedničku europsku budućnost, zaključio je predsjednik hrvatske Vlade svoje izlaganje, koje su zastupnici ispratili s pljeskom.

Za riječ se javio zastupnik **Anto Đapić** koji je u ime Kluba zastupnika HSP-a ocijenio da bi se nakon "Aktualnog sata" trebalo omogućiti i stranačkim klubovima očitovanje o podnijetom izvješću. To bi bilo suglasno s Poslovnikom i ujedno u praksi s dobrim običajima Hrvatskog sabora. Zastupnik **Damir Kajin** (IDS) potvrdio je da postoji potreba za suradnjom s Međunarodnim sudom u Haagu, ali potrebno je omogućiti i širu raspravu, odnosno na razini klubova stranaka u Hrvatskom saboru.

Predsjedavajući se zahvalio na prijedlozima te objasnio da je Predsjedništvo Hrvatskog sabora u pripremi ove sje-

dnice odlučilo da nakon iznijete informacije ne nastavi s raspravom. Takvih je slučajeva bilo i u ranijoj praksi, desetak puta. Međutim, inicijativa i prijedlozi klubova SDP-a, HSP-a i IDS-a bit će stavljena na glasovanje.

Zastupnik **Anto Đapić** podsjetio je na okolnosti u kojima je HSP odustao od najavljenog prijedloga da se ova točka uvrsti u dnevni red, ocjenjujući da se ne bi dogodilo ništa dramatično ukoliko bi se klubovi nakon "Aktualnog sata" očitovali o ovoj informaciji i temi. Žele izbjeci ovakav rasplet, ali u protivnom će zatražiti stanku, da bi se onda moglo govoriti o tome. Zatražio je da se pronađe korektan izlaz iz nastale situacije.

I zastupnik **Zlatko Tomčić** (HSS) ocijenio je da je ovako proširena optužnica zainteresirala i zabrinula hrvatsku javnost. Hrvatski sabor kao zakonodavno tijelo donošenjem Deklaracije o Domovinskom ratu već je dao svoj pravorijek i o temama koje su zastupljene u ovako proširenoj Haaškoj optužnici. Međutim, ne bi bilo dobro da se ospori Saboru rasprava o ovoj temi, jer se time na najjednostavniji način može potvrditi i sama Deklaracija. I sam se pridružio iznijetim prijedlozima o provođenju rasprave, kada to bude svima odgovaralo.

Predsjedavajući je konstatirao da su se čuli prijedlozi tri kluba, te stavio na glasovanje prijedlog da se povodom ove informacije provede rasprava. Nakon brojanja glasova utvrdio je da je 48 glasova bilo "za", 68 "protiv" i 3 "suzdržana". Za riječ se javio zastupnik mr.sc. **Miroslav Rožić** (HSP) iznoseći prijedlog da bi trebalo ponoviti, odnosno omogućiti pojedinačno izjašnjavanje. Predsjedavajući je prihvatio ovaj prijedlog, te se pristupilo pojedinačnom izjašnjavanju. Nakon što je tajnica plenarne sjednice **Jadranka Blažević** prozvala svakog zastupnika, proglašeni su rezultati. Za provođenje rasprave glasovao je 51 zastupnik, 68 "protiv", uz 13 zastupnika koji su bili "suzdržani". I proglašenje ovih rezultata glasovanja zastupnici su popratili pljeskom.

V.Ž.

DNEVNI RED

- *Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi zaključnih ugovora između državnih tijela i tvrtki u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu dužnosnika predlagatelj Istražno povjerenstvo*
- *Prijedlog odluke o imenovanju Izaslanstva Hrvatskoga sabora u Skupštini Zapadnoeuropske unije predlagatelj Predsjedništvo Hrvatskoga sabora*
- *Prijedlog pravilnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora i radnih tijela predlagatelj Predsjedništvo Hrvatskoga sabora*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zapošljavanju i raspoređivanju pomoraca iz 1996. godine*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju okvirnog Ugovora o zajmu broj f/p 1456 (2003) za projekt obnove i izgradnje školskih objekata u Republici Hrvatskoj, između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju okvirnog Ugovora o zajmu broj F/P 1498 (2004) za Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima između Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Arapske Republike Egipat o suradnji u području borbe protiv kriminala*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kraljevine Norveške o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak i/ili boravak nezakonit*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kraljevine Belgije o policijskoj suradnji*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikacijama*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o lovstvu*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o sredstvima za zaštitu bilja*
- *Konačni prijedlog zakona o zaštiti prirode*
- *Prijedlog zakona o šumama*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu*
- *Prijedlog odluke o izmjeni i dopuni Odluke o redoslijedu i dinamici privatizacije INA Industrija nafte d.d.*
- *Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije*
- *Izvjешća Mandatno imunitetnog povjerenstva*
- *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu predlagateljica zastupnica Dorotea Pešić Bukovac*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost predlagateljica zastupnici: Mato Arlović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Gavran, Marin Jurjević i Dragica Zgrebec*
- *Prijedlog zakona o medicinski pomognutoj oplodnji predlagatelj zastupnik Frano Piplović*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata Predlagatelj Klub zastupnika SDP a*
- *Prijedlog zakona o obalnoj straži Republike Hrvatske predlagatelj Klub zastupnika SDP a*
- *Prijedlog zakona o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji predlagatelj zastupnik Željko Pavlic*
- *Prijedlog zakona o televiziji Hrvatskoga sabora Predlagatelj zastupnik Frano Piplović*
- *Prijedlog zakona o dopunama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu Predlagatelj Klub zastupnika HNS PGS*
- *Izvjешće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2004. godinu*
- *Izvjешće o radu pravobraniteljice za djecu za 2004. godinu*
- *Godišnje izvješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova u 2004. godini*
- *Izvjешće o radu pučkog pravobranitelja za 2004. godinu*
- *Izvjешće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2004.*
- *Izmjene i dopune Statuta Hrvatskog crvenog križa davanje suglasnosti;*
- *Godišnja financijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2004. godinu*
- *Godišnje izvješće o radu Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske za 2004. godinu*
- *Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora o smjernicama za sklapanje ugovora o javno privatnom partnerstvu predlagatelj Klub zastupnika HSP a*
- *Prijedlog zaključka Hrvatskoga sabora kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje donijeti odluku o naknadi dijela sredstava pri uvozu osobnog automobila u visini plaćenog poreza na dodanu vrijednost za 2005. predlagateljica prof. dr. Vesna Pusić*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove*
- *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove*
- *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj / regionalnoj/ samoupravi Predlagatelj Odbor za izbor, imenovanja i upravne*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na*

cestama Predlagatelj Klub zastupnika IDS a

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama predlagatelj Klub zastupnika HSU
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama predlagatelj zastupnik Željko Pavlic,
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama Predlagatelj Klub zastupnika HSS a,
- Izbori, imenovanja i razrješenja

Dopuna dnevnog reda 25. svibnja

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju okvirnog Sporazuma između Republike Hrvatske i Europske

zajednice s općim načelima sudjelovanja Republike Hrvatske u programima zajednice

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o biljnom zdravstvu
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti
- Prijedlog odluke o održavanju vojnih vježbi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske tijekom 2005. godine
- Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, potpredsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatskog Memorijalno dokumentacijskog centra domovinskog rat
- Izvješće s Prijedlogom mjera Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi s izdanim državnim jamstvima

kreditorima privatnog društva Brodogradilište "Viktor Lenac" d.d. Rijeka

Dopuna dnevnog reda 3. lipnja

- Prijedlog odluke o prestanku zastupničkog mandata zastupnice Snježane Bige Friganović i početku zastupničkog mandata njezine zamjenice Ivane Posavec Krivec
- Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o javnom okupljanju
- Prijedlog zakona o prodaji stanova namijenjenih za nadstojnika zgrade
- Prijedlog godišnjeg obračuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu
- Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2004. godinu

AKTUALNO PRIJEPodne

Među upitima što su ih zastupnici u okviru Aktualnog prijedpodne postavili premijeru i članovima Vlade (tridesetak) prevladavale su gospodarske teme. Upozorili su, među ostalim, na pogoršanje makroekonomskih pokazatelja, probleme s otkupom mlijeka te na preveliki uvoz stoke. Zanimalo ih je jesu li smanjene potpore u poljoprivredi, mogu li se dobiti državna jamstva za poduzetničke kredite te kada će Sabor raspravljati o Strategiji gospo-

darskog razvoja. Željeli su znati, također, što se poduzima na restrukturiranju tekstilne, kožarske i obućarske industrije, jesu li točne informacije o tome da se EU sprema ograničiti uvoz šećera iz Hrvatske, te namjerava li Vlada privatizirati pulsko Brodogradilište Uljanik.

Većina pitanja bila je upućena premijeru te ministrima gospodarstva, rada i poduzetništva, odnosno poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Mediji i haško tužiteljstvo

U uvodu pitanja upućenog premijeru, dr.sc. Ivo Banac (neovisni) je podsjetio na to da se u medijima, posebno u zadnjih tjedan dana, vodi bjesomučna kampanja protiv glavne haaške tužiteljice Carle del Ponte, ali i protiv Tribunala općenito. Neki od najgorih članaka, kaže, objavljeni su u dnevnicima u državnom vlasništvu.

Budući da ste i sami pridonijeli ovoj kampanji, tvrdnjom da je Tužiteljstvo sad

prešlo granicu, te da ste takav stav začini i upitnom raščlambom kako Hrvatskoj odgovaraju što apsurdnije kvalifikacije u optužnici, možete li mi reći što je vaša Vlada poduzela da se utvrdi tko je odgovoran za ubojstva stotina srpskih staraca i palež tisuća srpskih kuća nakon "Oluje", upitao je Sanadera (zašto se vaša Vlada ne pobrine za to da se počinitelji izvedu pred sud i kazne?). Jer, ako nas prošireni tekst optužnice protiv Čermaka i Markača približava optužbi za kolektivnu krivnju, i tome ima lijeka, a taj lijek je u vašim rukama (ja se također s vama slažem, da se sve temelji na vladavini prava).

Predsjednik Vlade, dr.sc. **Ivo Sanader**, rekao je da se ne može složiti s njegovim izjavama. Pojasnio je da Vlada nema namjeru, niti to smije u demokraciji i u pravnoj državi, uplitati se u uredničku politiku bilo kojih novina (to nije Europa zajedničkih vrijednosti). "Kad sam rekao da je haaško tužiteljstvo prešlo granicu, imao sam u vidu činjenicu da ono nije vrhovna instanca Međunarodnog kaznenog suda u Haagu, nego samo jedna strana u postupku. Kao takva, ima pravo reći što god želi, ali pritom mora računati s time da, što je optužba apsurdnija, poput ove da je "Oluja" bila zločinački pothvat, da će se takva optužnica lakše srušiti. Zašto bismo se previše uzbuđivali oko toga što kaže Tužiteljstvo, a ne bismo se veselili tome što obrana tvrdi da je to besmisleno, kad su obje strane u istom rangu pred Sudom. Uostalom, Hrvatska će iskoristiti ono što joj je na raspolaganju, a to je instrument prijatelja suda, koji nisu strane u postupku, nego pomažu sudskom vijeću u dolaženju do istine, rekao je premijer.

Unatoč ocjeni da je haaško tužiteljstvo prevršilo mjeru, najavili smo da nastavljamo suradnju s njima, i da ćemo ih najprije pokušati navesti da odustanu od takvih apsurdnih optužnica, napomenuo je dalje. Jer, "Oluja" nije bila zločinački pothvat s ciljem etničkog čišćenja Srba iz Hrvatske, nego veličanstvena vojno-redarstvena operacija na koju smo svi ponosni i koja zlatnim slovima ulazi u hrvatsku povijest, naglašava

Sanader. Na taj je način hrvatski narod pokazao da zna brinuti sam o sebi i rješavati svoje probleme, bez obzira na to tko ih nametnuo.

Ako je u obrambenom Domovinskom ratu bilo individualnih nečasnih djela i zločina, počinitelje treba procesuirati pravna država i zato se zauzimanje za vladavinu prava. Međutim, Vlada to ne može činiti, jer bi to značilo uplitanje izvršne u pravosudnu vlast. Uostalom, pravosuđe je već poduzelo potrebne mjere (zbog paleža i svega što se događalo poslije "Oluje" procesuirano je više od 4 tisuće osoba), ali to nije "Oluja". "Oluja" je sjajna i nitko ne može baciti sjenu na nju.

Nezadovoljan odgovorom, zastupnik je primijetio da je iz njega vidljivo da premijer ne namjerava mijenjati odnose u pravosuđu koji su, kako reče, uzrok ovih problema.

Pokušaji reafirmacije četničkog pokreta za svaku osudu

Svjedoci smo pune afirmacije ravnogorskog četničkog pokreta, kako od dijelova Međunarodne zajednice, tako i od aktualne srbijanske vlasti, konstatirao je u uvodu pitanja upućenog premijeru **Anto Đapić (HSP)**. Ne samo da velike svjetske sile dodjeljuju svoja najviša odličja četničkom ideologu i vojvodi **Draži Mihajloviću**, nego je trenutno i službena politika u Srbiji pročetnička (aktualna vlast i kroz zakonodavstvo i kroz službene i druge titulacije poistovjećuje četništvo s oslobodilačkim pokretom). To nas ne iznenađuje, ali nas interesira kako se Vlada kani dalje ponašati, vezano uz vizni režim za građane Srbije i Crne Gore, pa i razvijanje dobrosusjedskih odnosa s tim zemljama, kao jednog od uvjeta za kvalitetniji međunarodni status i priznanje Hrvatske.

U ime hrvatske Vlade osuđujem i odbacujem sve pokušaje reafirmacije četničkog pokreta u Srbiji i Crnoj Gori, naglasio je premijer **Sanader**. Kako reče, Vlada je u ime Republike Hrvatske oštro prosvjedovala i kod SAD-a zbog uručivanja medalje **Draži Mihajlovi-**

ću. Isto tako uložila je protest i kad je u Skupštini u Beogradu četnički pokret izjednačen s antifašističkim.

Budući da je četnički pokret i u Hrvatskoj počinio strašna zlodjela, te da je surađivao s nacizmom i fašizmom, premijer je sugerirao da Sabor donese izjavu u kojoj će osuditi taj pokret i ustvrditi da on nema nikakve veze s antifašizmom.

Na kraju je izjavio da će Hrvatska i dalje održavati bilateralne odnose sa Srbijom i Crnom Gorom, jer i tamo zacijelo postoje snage koje na četnički pokret gledaju jednako kao i mi. Ako možemo pomoći da te političke snage pobijede, isplati se održavati dobre bilateralne odnose. Uostalom, u našem je interesu raditi na potpunoj političkoj stabilizaciji jugoistoka Europe, jer je riječ o našim granicama. Dakako, pomno ćemo pratiti razvoj događaja u Srbiji i Crnoj Gori, po potrebi, reagirati i s viznim režimom, zaključio je Sanader.

Mi smo djelomično zadovoljni s dijelom ovog odgovora, rekao je **Anto Đapić**, u ime svojih stranačkih kolega. Prenio je i njihovo stajalište da nastavak bilateralnih odnosa sa Srbijom i Crnom Gorom treba biti puno rezerviraniji, budući da je srbijansko zakonodavstvo maksimalno afirmiralo četništvo. Mi podupiremo mogućnost donošenja spomenute izjave, ali bilo bi dobro da takvu izjavu donesemo i vezano uz proširenje haaške optužnice.

Radna prava zaposlenih u upravi

U pitanju upućenom premijeru, **Željka Antunović (SDP)** je upozorila na drastično kršenje radnih prava zaposlenika na svim razinama državne uprave. Kako reče, u zadnjih godinu i pol dana učestala su premještanja službenika i namještenika s postojećih na nova radna mjesta. Prema Zakonu to se može prakticirati samo radi potrebe službe i po propisanim uvjetima, u okviru iste skupine poslova. Međutim, praksa je bitno drugačija. Službenike s najboljim ocjenama premješta se na radna mjesta s nižom plaćom i stručno ih se degradira,

a na njihova mjesta nerijetko se dovođe ljudi sa spornim kvalitetama, pa i iz mirovine, i to bez natječaja. Najžalosnije je to što takva nezakonita rješenja o premještaju potvrđuje Središnji državni ured za upravu, koji bi trebao nadzirati zakonitost tih akata, kaže zastupnica.

Gospodine predsjedniče, verbalno se zalažete za jačanje pravne države i poštivanje zakona, a svakodnevno podržavate svjesno i namjerno kršenje Zakona od vaših ministara, konstatirala je dalje. Dakako, krajnji rezultat su jačanje pravne nesigurnosti, negativna kadrovska selekcija i sve lošiji rad državne administracije. Zašto kršite zakon na štetu zaposlenika i dokle ćete tako postupati? upitala je premijera.

Na početku svog odgovora predsjednik Vlade, dr.sc. **Ivo Sanader**, zamolio je zastupnicu da mu pisanim putem pošalje podatke o primjerima na temelju kojih je izvela takav zaključak, kako bi u Vladi istražili te slučajeve. Kategorički je odbacio njene paušalne objede na račun Vlade, odnosno kvalifikacije da on ili bilo tko od ministara krši zakon. Kako reče, osobno se zauzima za to da javna administracija na svim razinama, od općine do države, bude servis građanima, a to načelo provodi i Središnji državni ured za upravu. Ako postoje dokazi da netko krši zakon treba ga procesuirati, a u suprotnom bi bilo dobro da se ispričate za svoje izjave, poručio je zastupnici.

Željka Antunović je izjavila da nije zadovoljna takvim odgovorom kojim se iskazuje licemjeren odnos Vlade prema zaposlenicima i njihovim pravima. Uputila je premijera da potraži dokaze u presudama Upravnog suda, koje može zatražiti i od svoje ministrice. Spomenula je i primjer Carinske uprave gdje su, kako reče, vježbenici s položenim stručnim ispitima i odličnim ocjenama poslani kući, a raspisan je natječaj za neke druge. Kao eklatantan primjer zloupotrebe položaja navela je da je ravnatelj Carinske uprave zaposlio i neosnovano postavio na neadekvatan položaj nećaka svog profesora, kod kojeg je magistrirao i kod kojeg želi doktorirati. Spomenula je i nezakonita razrješenja u

Policiji, gdje se sve to navodno događa i u atmosferi osobnih razračunavanja, iznuđivanja dokaza i sl.

Povlačenje sredstava iz pretpristupnih fondova EU

Gordana Sobol (SDP) je upozorila na to da je Hrvatska izgubila mogućnost da za 2005. godinu povuče sredstva iz pretpristupnih programa EU, koji se odnose na područje zapošljavanja. Razlog - nitko u Vladi, odnosno Ministarstvu gospodarstva nije se potrudio pripremiti planove, programe i mjere za poticanje zapošljavanja, koji su bili uvjet za dobivanje tih sredstava. Po riječima zastupnice, iz stalne misije Republike Hrvatske pri Europskoj zajednici upozoravaju na to da postoji vrlo ograničena teoretska mogućnost da dobijemo ta sredstva za iduću godinu. Zbog toga je upitala ministra gospodarstva što namjerava poduzeti s tim u svezi i tko će snositi odgovornost zbog toga što u proteklih godinu i pol dana po tom pitanju nije učinjeno ništa.

Ministar gospodarstva, **Branko Vukelić**, primijetio je da je ova netočna informacija već nekoliko puta plasirana u javnosti (iz redova sindikata). Nije istina da nismo zatražili ta sredstva i da ih nismo spremni povući jer na tome ažurno i aktivno radimo. Do kraja svibnja ove godine bit će definiran Memorandum o suglasnosti za programe Europske zajednice, na temelju kojeg će Hrvatska, u skladu s uvjetima Zajednice, sudjelovati u programima mjera u području zapošljavanja. Pored toga, donesen je i Nacionalni akcijski plan zapošljavanja. Slijede i operativne provedbene mjere koje su usklađene s programima EU kroz koje se mogu dobiti sredstva iz pretpristupnih fondova. Prema tome, nije istina da ćemo propustiti bilo koju šansu za povlačenje sredstava iz EU, napomenuo je ministar.

Zastupnica je ostala pri svojim tvrdnjama da su sredstva za ovu godinu ostala neiskorištena, te da su ona za iduću godinu vrlo ograničena (nije dovoljno samo napraviti plan mjera). Napomenula je, među ostalim, da je

Nacionalni akcijski plan zapošljavanja bio pripremljen do kraja 2003. godine. Budući da je formalno usvojen tek na sjednici Vlade krajem prošle godine, zanimalo ju je zbog čega se toliko odugovlačilo s njegovim donošenjem (zatražila je i pisani odgovor).

Provođenje manjinskih zakona

Mr.sc. **Zdenka Čuhnil (zast. češke i slovačke nac. manjine)** upitala je premijera kada će Vlada, odnosno nadležno ministarstvo, početi provoditi tzv. manjinske zakone u praksi i koje će ministarstvo kontrolirati usklađenost statuta jedinica lokalne samouprave s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i ostalim manjinskim zakonima. Naime, Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se u dijelu koji je funkcionirao do 1990. godine. Prosvjetni savjetnici za to područje (3-5 djelatnika) još uvijek rade s nepunim radnim vremenom, a ionako nedostatna sredstva za udžbenike troše se u resornom ministarstvu nenamjenski, na rubu kriminala, a da nitko za to ne odgovara. Nije riješeno ni pitanje informiranja na jezicima nacionalnih manjina, itd. Takvo stanje svakako šteti ugledu Republike Hrvatske, pogotovo u vrijeme bitke za ulazak u Europsku uniju, upozorava zastupnica (pojedinci već traže međunarodnu zaštitu).

Odgovarajući na to pitanje dr. **Sanader** je pojasnio da se s usklađivanjem statuta općina i gradova kasni, među ostalim i zbog priprema za lokalne izbore. Obećao je da će se Središnji državni ured za upravu pobrinuti za to da sve lokalne jedinice usklade svoje statute s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i dr. A što se tiče ministarstava, o tome će, kaže, osobno povesti računa.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnica je konstatirala da je prošlo previše vremena i da su neka pitanja već mogla biti riješena. Primjerice, za punu satnicu prosvjetnih savjetnika nije trebalo izdvojiti tako velika sredstva, a netko bi morao odgovarati i za nenamjensko tro-

šenje sredstava u Ministarstvu znanosti, obrazovanja, i športa.

Otkup stanova na području Vukovara

Petar Mlinarić (HDZ) je upitao resornog ministra što je s najmom i otkupom stanova na području Vukovara. Napomenuo je da su svi u Hrvatskoj iskoristili pravo na povlašteno otkup bivših društvenih stanova, dok su stradalnici stradalničkog Vukovara još i danas zakinuti za to pravo. Zbog ozbiljnosti tog pitanja zatražio je žuran odgovor u pisanom obliku.

Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka obećao je da će mu biti dostavljen detaljan odgovor na to pitanje, sa svim podacima. Pojasnio je da na rješavanju tog problema intenzivno rade ne samo Ministarstvo, nego i Državno odvjetništvo i Središnji državni ured za državnu imovinu. Osnovni je problem u tome što stanovi o kojima je riječ još uvijek nisu u državnom vlasništvu. Tek nakon što se "prebace" u državno vlasništvo, može se rješavati sporno pitanje. Najavio je da će tijekom ljeta Ministarstvo početi s izdavanjem ugovora o najmu za korisnike kojima je utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje.

Zastupnik je bio zadovoljan odgovorom, ali je apelirao na ministra da žurno riješi taj problem koji se tiče svih Vukovaraca.

Restrukturiranje tekstilne, kožarske i obućarske industrije

Božicu Šolić (HDZ) je interesiralo što poduzima resorno Ministarstvo radi izlaska iz teškoća tekstilne, kožarske i obućarske industrije, odnosno koje se mjere predviđaju za prilagodbu te gospodarske grane s obzirom na ulazak u EU, te što se poduzima na povećanju konkurentnosti na europskom tržištu.

Na početku svog odgovora **Branko Vukelić**, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, konstatirao je da je spomenuta gospodarska grana u teškoćama već desetak godina, među ostalim i zbog robe koja dolazi s istoka (npr. iz

Kine). Kako reče, za vrijeme bivše Vlade je također bila zanemarena, odnosno bez ikakvih konkretnih mjera poticaja i podrške. Stoga smo od početka mandata i mog dolaska u Ministarstvo, zajedno sa sindikatima i s Udrugom poslodavaca, započeli raditi na programu njena restrukturiranja. U ovogodišnjem Proračunu je za tu namjenu prvi put predviđeno 20 milijuna kuna pomoći. Ta će sredstva prije svega biti namijenjena za razvoj, odnosno za uvođenje novih tehnologija, kako bismo podigli razinu konkurentnosti naših tekstilaca, kožara i obućara na stranim tržištima. Te mjere nisu jednokratne, već se predviđa da bi trajale dvije do tri godine, s istim iznosom sredstava, napomenuo je na kraju.

Zastupnica je bila zadovoljna ovim odgovorom.

Problemi s otkupom mlijeka

Hrvatska poljoprivreda je u neodrživo lošoj situaciji jer je uništava prekomjerni uvoz, konstatirao je u uvodu svog pitanja mr.sc. **Božidar Pankreć (HSS)**. Kako reče, tome pogoduje loša agrarna politika bez prave vizije i ideja. Dok ministar tvrdi da se uvoz mlijeka i mliječnih proizvoda smanjio, seljaci se žale da ih mljekare obavještavaju o prestanku otkupa mlijeka, zbog čega će biti prisiljeni prestati s proizvodnjom (broj obiteljskih gospodarstava koja proizvode mlijeko već je pao s 59 na 50 tisuća, jer su smanjeni poticaji za mliječne krave).

Zastupnika je zanimalo što Ministarstvo i Vlada namjeravaju poduzeti da se spriječi neminovna depopulacija sela, ne pronađu li se odgovarajuća rješenja (iako se radi o malim gospodarstvima o njima treba brinuti jer ti ljudi nemaju druge izvore prihoda).

Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, pojasnio je da je smanjenje broja proizvođača mlijeka u Hrvatskoj neminovno, jer naša poljoprivreda mora ići u pravcu okrupnjavanja (pitanje staračkih i drugih nekomercijalnih poljoprivrednih gospodarstava rješava se

drugim mjerama). Hrvatska ne može zadržati postojeći nivo i broj tzv. obiteljskih gospodarstava, jer se uglavnom radi o mješovitim gospodarstvima, kaže Čobanković.

Budući da je mlijeko jedan od strateških proizvoda, poduzimamo maksimalne napore da bismo povećali proizvodnju. Zahvaljujući tome, ona je u prva četiri ovogodišnja mjeseca povećana za 10 posto (to se nije dogodilo u zadnjih dvadesetak godina), a uvoz mlijeka je u istom razdoblju smanjen za oko 65 posto. Pritom treba napomenuti da je cijena tog proizvoda u Hrvatskoj viša od cijena u zemljama našeg okruženja, te da su potpore za mlijeko u nas znatno više nego u zemljama EU i kod naših susjeda.

Po riječima ministra razvoj govedarskog programa, koji je u funkciji povećanja proizvodnje i mesa i mlijeka, također ide svojom dinamikom. Naime, odobreni su prvi krediti i potpisani ugovori, a zahtjevi redovito dolaze i nalaze se na obradi, bilo u centralnom Povjerenstvu, bilo u HBOR-u. Spomenuo je i to da je nedavno održao sastanak s prerađivačima i predstavnicima mliječne industrije, kako s onima najvećim, tako i s mini mljekarama radi dogovora o daljnjoj strategiji. Na kraju je ustvrdio da će se to pitanje svakako riješiti i da neće biti problema ni s proizvodnjom niti s otkupom mlijeka (ni sada ne bi bilo prolijevanja mlijeka, da nije bilo izbora).

Zastupnik je izrazio zadovoljstvo zbog ministrovog optimizma, ali je, za svaki slučaj, ponovio da prvenstveno treba voditi računa o malim proizvođačima, koji više ne mogu prodavati mlijeko i koji nemaju od čega živjeti.

Fond za obeštećenje umirovljenika

Donošenjem Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda od 18. svibnja 1998. godine, u srpnju 2004. u ovom Visokom domu ustanovljen je dužničko-vjerovnički odnos između države i velikog broja umirovljeničke populacije i njihovih nasljednika, podsjetio je uvodno **Silvano Hrelja (HSU)**. Upitao

je premijera kada će Vlada RH donijeti odluku o rezervaciji imovine za Fond za obeštećenje umirovljenika, odnosno kad će utemeljiti taj Fond (zakonski rok je 5. kolovoza 2005.) te kada će umirovljenici dobiti obavijest o visini obeštećenja koje im država treba namiriti.

U odgovoru na to pitanje dr. **Sander** je rekao da njegova Vlada, u suradnji s Hrvatskom strankom umirovljenika i umirovljeničkim udrugama, radi na ispravljanju nepravde koja je u prošlosti učinjena prema umirovljenicima. Naime, doneseni su zakoni koji određuju jasne rokove u kojima im država mora vratiti dug. Zajednička komisija, sačinjena od predstavnika Vlade i umirovljenika, idući tjedan nastavlja s radom, i nema razloga da se u zakonskim rokovima ne ispoštuje ono što smo zajednički dogovorili, kako bismo poboljšali materijalni položaj umirovljenika.

Zastupnik je bio zadovoljan ovim odgovorom, odnosno premijerovim obećanjem da će posao o kojem je riječ biti završen u zakonskim rokovima. Napomenuo je, međutim, da se ozbiljno kasni u dinamici realizacije ovog projekta koji je itekako važan za funkcioniranje Hrvatske kao pravne države.

Službeno komuniciranje na stranom jeziku

Franjo Matušić (HDZ) je upozorio na nedopustivu praksu u hotelskim kućama čiji su vlasnici ili članovi uprave strani državljani, gdje se od djelatnika nerijetko zahtijeva da s upravom komuniciraju na stranom jeziku. Logično je - kaže - da osoblje koje komunicira sa stranim gostima mora poznavati strani jezik, ali nije prihvatljivo da se to zahtijeva od onih koji uopće ne dolaze u doticaj s gostima, zato što menadžer te kuće ne zna hrvatski (u drugim zemljama ne može se dobiti ni radna dozvola bez poznavanja njihova jezika).

Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, slaže se s ocjenom zastupnika da je takva praksa nedopustiva i napominje da je Ustavom RH (čl. 12.) u Hrvatskoj propisana službena upotreba hrvatskog jezika i lati-

ničkog pisma. Kako reče, o ovom problemu je, na zahtjev sindikata, govorio i u Opatiji, na sastanku Povjerenstva za pripremu i provedbu turističke sezone. Svakako treba poduzeti odgovarajuće mjere da se s time prekine, jer, nastavi li se takva praksa to će se pitanje morati regulirati i zakonskim putem.

Zastupnik je izrazio zadovoljstvo što je ovaj problem očito prepoznat i od samih djelatnika u struci. Kako reče, nada se da će ne samo resorno, nego i druga ministarstva povesti računa o tome da inspekcije kontroliraju poštuje li se spomenuta ustavna odredba u službenim komunikacijama u tvrtkama u Hrvatskoj.

Izmjena Zakona o prijevozu u cestovnom prometu

Irena Ahel (HDZ) je informirala zastupnike da slavonski prijevoznici prijete blokadom prometnica, ne promijeni li se novi Zakon o prijevozu u cestovnom prometu, posebice odredba kojom se starost uvezenih kamiona ograničava na 18 godina. Napomenula je da dolazi iz županije na čijem području djeluje više od 2 tisuće prijevoznika. Zbog toga je zanima hoće li Vlada ustrajati na takvom rješenju, iako bi to moglo ugroziti egzistenciju obitelji tih poduzetnika.

Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, pojasnio je da je to rješenje ugrađeno u Zakon o prijevozu u cestovnom prometu na inicijativu saborskog Odbora za pomorstvo, promet i veze (slično je predviđeno i za autobuse, s tim da oni koji prevoze učenike do škole ne smiju biti stariji od 10 godina). Riječ je o prilično rigoroznoj odredbi, budući da se u roku od godinu dana, koji je predviđen za obnovu voznog parka, ne mogu osigurati sredstva za tu namjenu. Naime, oko 18 posto teretnih vozila naših prijevoznika starije je od 20 godina, a oko 19 između 15 i 19 godina. Međutim, spomenuto zakonsko rješenje prisilit će prijevoznike da pomlade svoj vozni park, što je dobro i zbog veće sigurnosti u prometu.

U svakom slučaju, Ministarstvo će pratiti stanje u tom sektoru, i po potrebi,

produžiti zakonski rok za godinu dana i sl., kako ne bi došla u pitanje egzistencija onih koji imaju vozila starija od 18 godina.

Nužne mjere za oporavak gospodarstva

Zvonimir Mršić (SDP) je upozorio na pogoršanje svih makroekonomskih pokazatelja, te napomenuo da je gospodarski rast u prvom kvartalu ove godine na najnižoj razini u posljednje četiri godine. Naime, dug države i dalje raste, izvoz je nizak i sada pokriva jedva 42 posto uvoza, deficit platne bilance i dalje se produbljuje, itd. Unutarnji dug povećan je za više od 20 posto, a nelikvidnost se povećava, tvrdi zastupnik. Država kasni s plaćanjem svojih računa prema poduzetnicima, a jednako tako država i Zavod za zapošljavanje kasne s plaćanjem naknada za nezaposlene branitelje i dr.

Upitao je ministra gospodarstva, rada i poduzetništva kojim potezima misli supstituirati izostanak efikasne ekonomske politike i svake gospodarske strategije?

Branko Vukelić, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, nije se složio s konstatacijama zastupnika, uz obrazloženje da statistički podaci za prošlu godinu govore drugačije. Dakako, za gospodarsku situaciju u Hrvatskoj ne može se reći da je dobra, ali u 2004. godini su prvi put zabilježeni pozitivni pokazatelji i kad je riječ o izvozu, o zadržavanju rasta duga i o kretanju likvidnosti. Prvi put evidentiran je brži rast izvoza od uvoza, o čemu - kaže - najbolje svjedoče podaci da smo 2003. godinu završili s pokrivenošću uvoza izvozom na razini 43 posto, a 2004. na razini 48 posto, pa i većoj. Zahvaljujući mjerama koje je Vlada poduzimala dosad i koje će poduzimati i ubuduće, ovaj trend će se nastaviti, tako da će se gospodarska situacija zacijelo poboljšati, prognozirao je Vukelić.

Komentirajući ovaj odgovor, zastupnik **Mršić** je rekao: "Poštovani ministre, potpuno je nevažno kako vi ili ja interpretiramo iste statističke pokazate-

lje. Važno je što o tome misle građani, a oni su rekli svoje kad su u Maksimiru izviždali podatke koji su im bili predloženi. Činjenica je da građani sve lošije i lošije žive, jer životni troškovi rastu brže od porasta plaća. Volio bih da se vaša prognoza ostvari i da gospodarski pokazatelji u budućnosti budu drugačiji, pa vam stoga upućujem apel da počnete rješavati probleme, umjesto da ih samo opisujete.

Preusmjeravanje isplata na strane banke

U odsustvu ministra zdravstva i socijalne skrbi, dr.sc. **Mato Crkvenac (SDP)** je svoje pitanje adresirao državnom tajniku u tom Ministarstvu.

Uvodno je podsjetio na to da je Hrvatska poštanska banka u privatizaciji upropaštena, ali je u razdoblju 2001/2002. godine sanirana, kako bi opstala kao jedina banka u vlasništvu hrvatske države. Za tu namjenu utrošeno je - kaže - 860 mln. kuna, no još veća pomoć u sanaciji bilo je usmjeravanje depozita kod HNB-a, dio isplata za poticaje u poljoprivredi, naknada braniteljima, mirovina i porodičnih naknada, preko te banke. Rezultat - do sredine 2003. godine u banci je akumulirano 160 mln. kuna dobiti. Iako dio zasluge za uspješno poslovanje ima i bivša uprava, dolaskom nove Vlada ona je odmah smijenjena.

Zastupnika je zanimalo zbog čega HZZO putem radija poziva građane da određene naknade države podižu preko drugih, stranih banaka, a ne preko jedine hrvatske državne banke.

Državni tajnik Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi **Ante Zvonimir Golem**, je pojasnio da je to bio najbolji način da se zaustavi nagomilavanje dugova u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, koji su onemogućavali provođenje mjera za racionalizaciju potrošnje u zdravstvu. Što se, pak, tiče Hrvatske poštanske banke, ona je - kaže - partner i Ministarstvu zdravstva i Vladi RH, ali u ovom trenutku, zbog onoga što je bilo potrebno, donesena je takva odluka.

S obzirom na to da se radi o kompleksnom pitanju obećao je zastupniku, ne bude li zadovoljan ovim pojašnjenjem, i pisani odgovor.

Nezadovoljan odgovorom, dr. Crkvenac je napomenuo da država raspolaže ogromnim sredstvima te, upitao zašto se taj novac vrti u drugim bankama, a ne u hrvatskoj državnoj banci.

Utvrđivanje uzroka prometne nesreće

Mirjanu Brnadić (HDZ) je interesiralo što je resorno Ministarstvo poduzelo radi utvrđivanja uzroka pomorske nesreće jahte "Kil", u kojoj je smrtno stradao jedan član posade, inače mađarski državljanin.

Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka, informirao je zastupnike da je Ministarstvo promptno reagiralo i napravilo inspekcijske uvide. Utvrđeno je da regata uopće nije bila prijavljena nadležnoj lučkoj kapetaniji u Šibeniku, te da brodovi koji su sudjelovali u toj regati nisu bili upisani u hrvatski registar jahti, odnosno da nisu imali svjedodžbu o sposobnosti. Radilo se o čitavom nizu propusta koji su, nažalost, završili tragedijom.

Ministarstvo je - kaže - pokrenulo prekršajni postupak i protiv skipera i protiv tvrtke koja je organizirala regatu, a nije to prijavila nadležnoj lučkoj kapetaniji, i ti su postupci u tijeku. Kako reče, ne može suditi o tome hoće li neko drugo državno tijelo, npr. Državno odvjetništvo, naći za shodno da pokrene postupak sa svoje strane.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnica je napomenula da bi svim turistima koji dolaze u Hrvatsku, osim udobnosti, trebalo zajamčiti i sigurnost u pomorskom prometu.

Poslovanje poduzeća "ACI marine"

Zdenko Antešić (SDP) je podsjetio na to da je 2004. godinu poduzeće "ACI marine" završilo poslovanje s 1,5 mln. kuna gubitaka, a samo godinu dana ranije ostvarilo je 6,7 mln.

kuna dobiti. Potom se obratio ministru gospodarstva, ovim riječima: "Objasnite javnosti kako ste uspjeli uništiti jednu tako uspješnu tvrtku, tako da se za samo godinu dana pretvorila u gubitaša ("na taj način niste pokrenuli, nego preokrenuli Hrvatsku")!"

Branko Vukelić, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, napomenuo je da ovo pitanje zahtijeva cjelovitiju analizu, te da će detaljni podaci o poslovanju spomenutog poduzeća i poduzetim mjerama zastupniku biti prosljeđeni u pisanom obliku. Dodao je još da je u proteklih godinu dana u nizu tvrtki u Hrvatskoj pokrenuto puno projekata, što je potaklo njihov razvoj, tako da danas posluju daleko bolje nego lani.

U svom ponovnom javljanju zastupnik je povukao paralelu s tvrtkom "Nacionalni park Plitvička jezera". Po njegovim navodima ta je tvrtka 1995. prikazala gubitak od 55 mln. kuna, u dospjelim nepodmirenim obvezama, da bi prema sudskoj presudi iz 2002. godine gubitak iznosio 53 mln. DEM. Krajem te godine došla je nova uprava koja je iz sebe ostavila 36 mln. kuna dobiti, a za nagradu je smijenjena. Na njeno mjesto postavljena je ona ista uprava koje je napravila spomenute gubitke. Nadam se da Plitvice, taj dragulj svjetske baštine, neće doživjeti sudbinu poduzeća "ACI-marine", izjavio je Antešić.

Gospodarenje komunalnim otpadom

Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ) informirala je zastupnike da je nekoliko županija sjeverozapadne Hrvatske osnovalo javnu ustanovu za gospodarenje komunalnim otpadom. Ta ustanova još nije zaživjela, a već se u javnosti digla silna prašina, pogotovo u dijelu Grada Križevaca, gdje su građani čak potpisali peticiju protiv njena osnivanja. Razlog - kao jedna od mogućih lokacija na kojima bi se taj otpad zbrinjavao spominjao se Gunjak, u katastarskoj općini Rašćani, na području općine Sveti Ivan Žabno (Koprivničko-križevačka županija).

Zastupnica je zamolila resornu ministricu da je informira do kuda se došlo

s izradom papirologije koja je potrebna za procjenu je li ta lokacija uopće podobna za tu namjenu.

Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, **Marina Matulović-Dropulić**, potvrdila je da su četiri županije u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Međimurska i Koprivničko-križevačka) osnovale javnu ustanovu za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada. Ta je ustanova započela s radom i sačinila određene dokumente, iako u prostornom planu Koprivničko-križevačke županije uopće nije predviđena lokacija za izgradnju takvog centra za gospodarenje otpadom. Doduše, krajem ožujka ove godine, Općina Sveti Ivan Žabno je donijela svoj prostorni plan uređenja, kojim je lokacija Gunjak predviđena kao deponija, ali nije precizirano da li samo za potrebe općine ili šire. Tako dugo dok se ne naprave određeni istraživački radovi, studija utjecaja na okoliš i dr., i dok Županija ne donese izmjene i dopune svog prostornog plana, nema mogućnosti da se na toj lokaciji predvidi izgradnja centra za gospodarenje otpadom, tvrdi ministrica.

Građani koji su potpisali peticiju protiv takve odluke (960) moraju biti svjesni toga da valja riješiti pitanje odlaganja otpada na području vlastite županije. S tim u svezi spomenula je da je Ministarstvo pripremlilo dokument pod nazivom: "Strategija gospodarenja otpadom" koji će još prije ljeta biti upućen Saboru. Njime se predviđa organiziranje takvih centara u svakoj županiji, što će biti puno lakše provesti, iako bi jedna lokacija za više županija bilo bolje rješenje.

Zastupnica je napomenula da je izuzetno zadovoljna ovim odgovorom, ali ne i stanjem zbrinjavanja otpada.

Sredstva za praćenje gospodarstva

Josip Leko (SDP) je podsjetio na činjenicu da se hrvatska Vlada zadužila kod Zagrebačke banke za 800 mln. kuna, kako bi HZZO dobavljačima mogao platiti lijekove. Dakako, ministar Ljubičić

otvoreno priznaje da ne zna ni kada ni kako će se taj dug vratiti. Banke su sretne jer su postigle siguran plasman u hrvatskoj državi, tako da su u prvom kvartalu u gospodarstvo plasirale dva puta manje novca.

To nije nikakvo rješenje, nego samo odgađanje problema, tvrdi zastupnik. Zašto mijenjate jednog vjerovnika HZZO-a za drugog, lošijeg i skupljeg za dužnika, i ostavljate gospodarstvo bez kreditnog potencijala banke - upitao je resornog ministra. Zar stvarno mislite da će banke reagirati na apele premijera, s obzirom na stanje u hrvatskom gospodarstvu ?

Po riječima **Branka Vukelića**, ministara gospodarstva, rada i poduzetništva, banke u Hrvatskoj imaju dovoljno sredstava da poprate sve programe i projekte, ne samo što se tiče HZZO-a, nego i drugih subjekata. Međutim, poduzetnici se žale da pojedine banke nemaju razumijevanja za njihove projekte te da je nerijetko lakše ostvariti kredit u javnoj potrošnji (npr. za automobil).

U nastavku je spomenuo da je Ministarstvo prošle godine pozvalo sve banke da se uključe u realizaciju programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva. Riječ je o programu hrvatske Vlade, u okviru kojeg se krenulo s novom kreditnom linijom radi poticanja poduzetništva (povoljni krediti uz kamatu od 2 do 4 posto). Odazvalo se sedamnaest banaka (ove godine ih ima više) koje su pristale pratiti te programe, s tim da za takve plasmane nema ograničenja. Naime, bez poduzetnika ne možemo ostvariti gospodarski oporavak i razvoj Hrvatske, a oni ne mogu uvoditi nove tehnologije bez podrške banaka, naglašava Vukelić.

U tijeku je izrada analize korištenja spomenutih kreditnih linija, kako bi se utvrdilo da li banke koje su stale iza tog programa doista kvalitetno prate poduzetničke projekte. Prema prvim informacijama koje imamo, taj je program doista dobro popraćen kod banaka. Po riječima ministra s pravom se može očekivati da sve banke koje posluju u Hrvatskoj kvalitetno prate sve gospodarske projekte, napose kad je riječ o ovakvi-

ma kao što je razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Zastupnik je primijetio da je ova Vladina mjera samo uzimanje tablete za bolest nelikvidnosti u državi, odnosno hrvatskoj privredi, ali da se njome ta bolest neće izliječiti. Očekivao je, kaže, da će ministar izaći s prijedlogom za osnivanje Hrvatske komunalne banke, ili predložiti da se HBOR pretvori u investicijsku razvojnu banku.

HRT i Fond za poticanje pluralizma lokalnih medija

Objasnujući upit upućen ministru kulture, **Jagoda Majksa-Martinčević (HDZ)** je podsjetila na upozorenje koje se čulo na izvanrednim sjednicama skupština Hrvatske udruge radija i novina te Nacionalne udruge televizije, da HRT u proteklom razdoblju nije uplaćivao 3 posto od mjesečno prikupljenih sredstava na ime pristojbe u Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti lokalnih i elektroničkih medija (ta je obveza uvedena od 7. kolovoza 2003., kad je stupio na snagu Zakon o elektroničkim medijima). Zastupnica je zatražila od ministra kulture precizne podatke o tome koliko je HRT dosad uplatio u taj Fond, u odnosu na Zakonom propisanu obvezu, i koliko još mora uplatiti i to za koje razdoblje.

Ministar kulture, mr.sc. **Božo Biškupić**, je pojasnio da je tek ove godine u spomenuti Fond uplaćeno 7,8 mln. kuna, dok dugovanja za protekle dvije godine iznose tridesetak mln. kuna (za 2003. je trebalo uplatiti 8,8 mln. kuna, a za 2004. 21,8 mln. kuna). Napomenuo je da u zakonu nisu predviđene nikakve sankcije za neizvršavanje te obveze, tako da ni Ministarstvo kulture nema mogućnosti sankcionirati takvo ponašanje.

Izrazio je uvjerenje da su Vijeće HRT-a i Ravnateljstvo Televizije svjesni toga koliko je za razvoj društva i demokracije važno poticati pluralizam i raznovrsnost lokalnih medija, te da će sredstva o kojima je riječ izdvojiti i uplatiti naknadno.

Zastupnica se založila za to da se ovakve situacije sankcioniraju, kako se ne bi ponavljale.

Državna jamstva za poduzetničke kredite?

Poznato je, kaže **Nevenka Majdenić (HDZ)**, da je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izradilo i pokrenulo niz projekata razvoja gospodarstva, posebno malog i srednjeg poduzetništva. Budući da mnogi poduzetnici, napose novi, nemaju dovoljno kapitala odnosno imovine za osiguranje poduzetničkih kredita, Ministarstvo je pokrenulo inicijativu da se putem Hrvatske agencije za malo gospodarstvo osiguraju državna jamstva za te kreditne linije.

Zastupnicu je zanimalo je li ta inicijativa zaživjela, odnosno može li se već koristiti ovakav oblik osiguranja financijskog kapitala, te kada se predviđa osnivanje područnog ureda HAMAG-a u Osijeku.

Branko Vukelić, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, potvrdio je da je u program poticanja malog i srednjeg poduzetništva uključena i Agencija za malo gospodarstvo, koja je u prva četiri mjeseca ove godine izdala desetak jamstava za poduzetničke potpore (15 ih je u obradi). Međutim, nije u potpunosti zadovoljan projektima za koje su pripremljena jamstva, pa se ide na njihove izmjene (u tijeku je procedura usuglašavanja prije upućivanja Vladi) kako bi HAMAG bio što efikasniji. Ostale su zadaće ove Agencije - stvaranje i sufinanciranje mreža konzultanata poduzetnicima, napose onima koji tek kreću u svijet poduzetništva, te osnivanje podružnica na terenu. Primjerice, prošle godine osnovana je podružnica HAMAG-a u Splitu, a predviđena su sredstva i za formiranje podružnice u Osijeku.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnica je izrazila nadu da će se to realizirati uskoro, jer je to jedan od preduvjeta za brži razvoj poduzetništva u Slavoniji. Naime, tamošnji poduzetnici teško mogu dobiti hipotekarne kredite, zbog znatno manje vrijednosti nekretnina na tom području.

Uvoz stoke

Prema navodima **Ivice Klema (HDZ)**, seljaci najavljuju prosvjede zbog toga što je država u prva tri ovogodišnja mjeseca uvezla stoke u vrijednosti od 24 mln. dolara (to je za gotovo 16 mln. dolara više nego u istom razdoblju lani). Kako reče, stočare s područja Vukovarsko-srijemske županije i njegove općine zanima što je razlog povećanom uvozu stoke i, ako su ovi podaci točni, zbog čega hrvatska država na taj način ugrožava domaće stočare.

Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, potvrdio je da su ti podaci točni, ali da stoku ne uvozi država, nego pojedini gospodarstvenici i oni koji se bave trgovinom i snabdijevanjem tržišta, te prerađivači mesa. Budući da Hrvatska, nažalost, nema dovoljno vlastite stoke, nema problema s otkupom, a cijena žive stoke, i junadi i svinja, je vrlo visoka.

Analiza robne razmjene za prva tri mjeseca ove godine pokazuje da su najkritičnije stavke upravo uvoz žive stoke i mesa, na kojima se primjećuje najveće povećanje u odnosu na prošlu godinu (kod većine stavki se inače uočava smanjenje). Istodobno je evidentirano i značajno povećanje izvoza (od oko 20 posto, u odnosu na isto razdoblje prošle godine). Uspijemo li stabilizirati situaciju sa stokom i mesom stvorit će se realne osnove za smanjenje uvoza i za značajnije povećanje izvoza u narednom razdoblju, napominje Čobanković.

Spomenuo je, među ostalim, da je u prva 3 mjeseca ove godine uvezeno gotovo 2 tisuće rasplodnih grla junica, u vrijednosti od 2,5 mln. dolara, ali to je u funkciji buduće proizvodnje teladi, mesa i mlijeka. Zabrinjava, međutim, činjenica da Hrvatska uvozi veliku količinu stoke za tov (u spomenutom razdoblju uvezeno je takve stoke u vrijednosti od 8,5 mln. dolara). Da bismo smanjili enormni uvoz žive stoke i mesa moramo stvoriti pretpostavke za povećanje stočnog fonda i osigurati da domaća telad završava u tovu, kaže ministar. Odgovor je završio napome-

nom da poljoprivredni proizvođači u Hrvatskoj trenutno nisu ugroženi, jer sve raspoložive količine stoke prodaju po znatno većim cijenama od prosječnih u zadnje 3, 4 godine.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnik je izrazio nadu da će se sljedeće godine ovakva negativna bilanca pretvoriti u pozitivnu.

Dividende HT-a i hrvatskim braniteljima

Ivica Pančić (SDP) je podsjetio na to da, prema Zakonu o privatizaciji HT-a, 7 posto dionica tog poduzeća pripada hrvatskim braniteljima. Unatoč tome Vlada RH je - kaže - povukla ukupnu dividendu iz tog poduzeća i do dana današnjeg nije uplatila iznos od oko 140 mln. kuna, koliko pripada Fondu hrvatskih branitelja. Zanimalo ga je hoće li i kada to biti isplaćeno.

Na to pitanje odgovorila je **Jadranka Kosor**, ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Napomenula je da je aktualna Vlada, na prijedlog njenog Ministarstva, najprije morala novelirati Zakon o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, koji je donesen pred kraj mandata prošle Vlade, jer je bio neprovediv. Nakon toga su, kaže, proveli sve ono na što ih je Zakon obvezivao i to iznimno uspješno. Na osnovi spomenutog i Zakona o privatizaciji HT-a, Vlada je 7 posto dionica te tvrtke prenijela u Fond hrvatskih branitelja. Napomenula je s tim u svezi da pravo na dividendu dioničari stječu tek onda kad postanu dioničari. Na kraju je obećala zastupniku pisani odgovor, koji će, kako reče, pripremiti u suglasju s Ministarstvom financija.

Zastupnik je primijetio da je očekivao takav odgovor, jer je to u skladu s informacijama s kojima raspolaže, o načinu vođenja rasprave na Upravnom odboru Fonda hrvatskih branitelja. Izrazio je dvojbu, međutim, hoće li njime biti zadovoljni hrvatski branitelji koji će, kako reče, ostati bez spomenutih novaca.

Obnova Centra "Fra Ante Sekelez"

Svoje pitanje u svezi s obnovom Centra "Fra Ante Sekelez" u Vrlici, **Niko Rebić (HDZ)** je uputio državnom tajniku ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (u odsutnosti ministra). Uvodno je spomenuo da taj Centar trenutno zbrinja 180 korisnika teže i teške mentalne retardacije s fizičkim nedostacima. Tijekom Domovinskog rata bio je u potpunosti uništen, ali su u proteklom razdoblju obnovljena tri od ukupno četiri objekta te ustanove. Budući da projekt obnove četvrtog objekta, koji se nalazi u središtu kruga Centra, nije uvršten u financijski plan kapitalnih izdataka za djelatnost socijalne skrbi u sljedećem proračunskom razdoblju (za iduće tri godine) zanimalo ga je kakvi su planovi Ministarstva. Konkretno, hoće li se taj devastirani objekt rušiti, darovati, prenamijeniti ili će i dalje predstavljati opasnost za korisnike i djelatnike Centra te narušavati izgled grada.

Na kraju je napomenuo da je to jedina ustanova takve vrste na području posebne državne skrbi, te da trenutno na smještaj čeka više od 40 mentalno retardirane djece.

Državni tajnik ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, **Ante Zvonimir Golem**, informirao je zastupnike da je od 96. godine država ulagala u sanaciju spomenutih objekata, ali da bi uređenje četvrtog objekta stajalo oko 8 mln. kuna (u godišnjem proračunu za Centar je ukupno potrošeno oko 12 mln. kuna).

Prije rata ta je ustanova zbrinjavala puno više štićenika nego danas. Broj korisnika se smanjuje ne zbog tehničkih uvjeta, nego zbog plana i programa stvaranja domova socijalne skrbi, koji su dio štićenika zbrinuli uvođenjem osobne invalidnine (u tom slučaju oni ostaju u krugu obitelji) ili deinstitutionalizacijom, odnosno poticanjem starijih štićenika za samostalni život. Danas ta ustanova broji 177 štićenika, a u njoj je zaposlen 101 djelatnik.

U svakom slučaju, provođenjem spomenutih programa snimit će se stanje

na terenu i utvrditi jesu li potrebni toliki kapaciteti za smještaj mentalno retardirane djece, kaže državni tajnik.

U zaključnom dijelu odgovora spomenuo je da je ministar obišao dvadesetak centara za socijalnu skrb, kojom prilikom je utvrđeno da se dio sredstava iz Svjetske banke koristi upravo za podizanje higijenskog standarda takvih ustanova (to će vjerojatno biti napravljeno i u Vrlici).

Nezadovoljan odgovorom, zastupnik je primijetio da tako teško retardirane osobe nije lako umoriti kod privatnih udomitelja, zbog čega ga itekako interesira sudbina te ustanove u budućnosti. U prilog tome naglasio je da je taj centar od iznimne važnosti ne samo za Vrliku, nego općenito za povratak i ostanak ljudi na tom prostoru.

Uvođenje kvota za uvoz hrvatskog šećera?

Već duže vrijeme čuju se informacije o tome kako se Europska unija spremna ograničiti uvoz šećera iz Hrvatske, negodovao je **Vlado Jukić (HSP)**. Ako su točni napisi u hrvatskim medijima, da je Vlada RH već pristala na pregovore o uvođenju kvota za hrvatski šećer, zanima me što je poduzela ili namjerava poduzeti za zaštitu domaće proizvodnje? Naime, to bi bila katastrofa za šećerane u Virovitici i Županji, jer bi time bilo dovedeno u pitanje tisuće radnih mjesta, upozorio je zastupnik.

Napomenuo je još da, sukladno članku 38. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, sklopljenog između Hrvatske i EU, niti jedan sudionik Sporazuma ne može jednostrano donositi odluke o uvođenju carina, kvota ili drugih ograničenja. To može učiniti samo Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje, koje je sastavljeno od jednakog broja članova iz Hrvatske i EU.

Premijer **Sanader** je potvrdio da kolaju informacije o tome da predstoje razgovori o uvođenju kvota za uvoz hrvatskog šećera, ali takva odluka se ne može uvesti unilateralno, već samo uz suglasnost Hrvatske. Mi ćemo, kao zemlja kandidat, s velikim razumijeva-

njem poslušati argumente koji će doći iz Europske komisije i nakon toga odlučiti kako ćemo se postaviti. Nema nikakve bojazni da ćemo smanjiti izvoz šećera u Europu ili da ćemo izgubiti radna mjesta, kaže **Sanader**. Zajamčio je da će ukupne količine šećera koje Hrvatska bude mogla izvesti, biti izvezene u Europsku uniju, bez obzira na to uvedu li se kvote ili ne.

Zastupnik je bio zadovoljan njegovim odgovorom.

Ocjene o nedovoljnoj potpori nakladništvu

Potaknuta opetovanim upozorenjima u tisku i dr. na neke nelogičnosti kod dodjele potpore nakladnicima, pa čak i na sukobe interesa članova vijeća koji o tome odlučuju, **Ivanka Rokсандić (HDZ)** je željela znati je li to točno, na koji način se uopće odlučuje o toj potpori, i koliki je iznos ove godine predviđen u Ministarstvu za tu namjenu?

Mr.sc. **Jadran Antolović**, državni tajnik u Ministarstvu kulture, pojasnio je da je način rada vijeća u području kulture reguliran Zakonom o kulturnim vijećima. To se odnosi i na Vijeće za knjigu i nakladništvo koje odlučuje o potporama u području nakladništva, sukladno kriterijima koji se objavljuju u okviru natječaja za otkup i potporu knjizi. Dakako, taj Zakon onemogućava sukob interesa, jer se pri odlučivanju mora izuzeti glas osobe koja je eventualno u programu o kojem se odlučuju.

U nastavku je spomenuo da je tijekom 2004. godine za otkup i potporu u izdavanju knjiga izdvojeno 28 mln. 632 tisuće kuna (otkupljen je 2101 naslov). Pridodaju li se tome knjige otkupljene putem knjižnica, spomenuti iznos penje se na 55 i više mln. kuna. Procjenjuje se da će se toliko izdvojiti i ove godine, ne računajući sredstva kojima se nakladništvo podupire iz Proračuna, putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Sve u svemu, godišnje se za poticanje nakladničke djelatnosti utroši više od 60 mln. kuna, pa ne stoje ocjene o nedovoljnoj potpori nakladništvu.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnik je pojasnio da je postavio ovo pitanje zbog toga što se u javnosti čuje da Ministarstvo kulture ne daje potporu nakladništvu, pa se nakladnici često obraćaju lokalnoj zajednici.

Zaštita prava na isplatu plaće

U pitanju upućenom ministru gospodarstva, **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** je negodovala zbog ukidanja zakonskih odredbi koje su štatile ostvarenje prava radnika na isplatu plaće (riječ je o odredbama donesenim još za vrijeme bivše koalicijske vlasti). Prigovorila je ministru da on i aktualna Vlada uporno odbijaju SDP-ov zakonski prijedlog koji bi spriječio zastarjevanje kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta, i koji neisplatu plaća radnicima inkriminira kao teško kazneno djelo. Ne samo da ste vlasnicima tvrtki koji su namjerno oštetili i državu i radnike omogućili da hitro osnuju nove tvrtke, te da ostanu nekažnjeni, nego se time još i hvalite, negodovala je zastupnica.

Jeste li vi i Vlada napokon svjesni svoje odgovornosti, budući da ste bili upozoreni na to što će se dogoditi, ili ste upravo to i željeli - upitala je.

Ova hrvatska Vlada, svaki ministar, pa tako i ja, itekako smo svjesni odgovornosti kad je riječ o stanju u gospodarstvu i o pravima radnika, izjavio je **Branko Vukelić**, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva. Upravo zbog toga se tako odgovorno i odnosimo prema svim pitanjima, iz te domene i sve zakone, programe i projekte radimo u dogovoru sa socijalnim partnerima - Udruhom poslodavaca i sindikatima (svi ti akti i zaključci prolaze kroz Gospodarsko-socijalno vijeće). Vladi je poznato koje su poteškoće u gospodarstvu, ali ona zna rješenja. Stoga donosi zakone i propise čiji je osnovni cilj upravo to da razriješimo tešku gospodarsku situaciju u Hrvatskoj koju smo naslijedili od prošle Vlade.

Nisam zadovoljna odgovorom, a još manje su zadovoljni radnici koje se sustavno pljačka, rekla je zastupnica te dodala: "ova Vlada se na to oglašuje,

jer joj je u interesu da štiti sumnjivi kapital koji radnicima i njihovim obiteljima otkida od usta, kao što se to trenutno događa s radnicima "Sljemena".

Pomoć radnicima Sljemena

Antun Kapraljević (HNS) je upitao premijera na koji način namjerava pomoći radnicima Sljemena, čiji predstavnici već 21 dan prosvjeduju na Markovom trgu. Znam da vi razumijete probleme radnika, to ste pokazali i time što ste riješili probleme određenih tvrtki, izjavio je zastupnik Izrazio je uvjerenje da tvrtka Sljeme zadovoljava barem jedan od kriterija koji su bili korišteni za Goričanku, PPK Valpovo, Imostroj, ili PIK Vrbovec.

Premijer **Sanader** je informirao zastupnike da radnici Sljemena prosvjeduju na Gornjem gradu zbog toga što vlasnici tog poduzeća ne ispunjavaju svoje obveze. Kako reče, oni su zatražili zaštitu institucija pravne države, a ne od Vlade, koja se uključila u taj proces putem svog Ureda za socijalno partnerstvo, ponudivši da posreduje između radnika i vlasnika - tvrtke FINAGRA. Budući da je taj projekt realiziran za vrijeme vaše koalicijske Vlade, najprije uputite ovo pitanje vašim bivšim koalicijskim partnerima, savjetovao je zastupniku.

U nastavku je spomenuo da je već drugi ili treći dan nakon što su radnici "Sljemena" započeli štrajk razgovarao s njima, da čuje što ih muči i na koji način Vlada može pomoći. Međutim, ona ne može dati jamstvo za nekog privatnog vlasnika, jer to nije uobičajeno (to nije radila ni bivša Vlada). Napomenuo je da su potpredsjednik Vlade, gospodin Polančec i Ured za socijalno partnerstvo u stalnom kontaktu sa sindikatima, te da pokušavaju pronaći odgovarajuće rješenje. Kako reče, osobno se solidarizira s radnicima "Sljemena", ali smatra da pravosudne institucije moraju odraditi svoje (izvršna vlast se ne može uplitati u rad Državnog odvjetnika, USKOK-a, ni sudskih vlasti). Na kraju je još jednom napomenuo da Vlada ni u kom slučaju neće napraviti presedan i amnestirati FINAGRU

Nezadovoljan odgovorom, zastupnik je izrazio sumnju da je "Sljeme" prepušteno na milost i nemilost u ovakvoj situaciji samo zato što nema političkog anđela čuvara, kao što su to imali "Goričanka", "Imostroj" i "PPK Valpovo" (u liku Sv. Ivana, Sv. Branimira i Sv. Miomira).

Nove članice u EU

Budući da je već prošlo godinu dana od ulaska 10 novih članica u Europsku uniju, bilo bi interesantno čuti kakvo je raspoloženje u tim zemljama glede euroskepticizma, primijetio je **Mario Zubović (HDZ)**.

Po riječima **Kolinde Grabar-Kitarović**, ministrice vanjskih poslova i europskih integracija, punopravno članstvo u Uniji pozitivno se odrazilo na razne segmente društva u tim zemljama. Naime, većina novih članica bilježi porast bruto društvenog proizvoda (npr. u baltičkim državama od 7-8,5 posto) i industrijske proizvodnje, smanjenje inflacije, porast vrijednosti stranih ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta. Može se reći da se u tim zemljama nisu dogodili nikakvi veliki potresi, ali niti gospodarska čuda. Doduše, dio novih članica je imao nerealna financijska očekivanja od EU, ali čak ni djelomičan izostanak očekivanih subvencija nije se odrazio negativno na raspoloženje građana. Naime, unatoč tome raste potpora javnosti članstvu u EU, zbog konkretnih učinaka na gospodarstvo, socijalne i druge aspekte života. Primjerice, oko 70 posto stanovništva u Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj i Mađarskoj, te 37 posto u Latviji, iznimno je zadovoljno članstvom u Europskoj uniji. Najbolji pokazatelj promjene raspoloženja građana su - kaže - poljski seljaci. Naime, većina njih (75 posto) ranije se protivila ulasku Poljske u EU, dok je danas taj odnos obrnut (svega 25 posto ih smatra da posljedice članstva nisu pozitivne za njihovu zemlju).

Zahvalivši na odgovoru, **Mario Zubović** je sugerirao da HRT barem jednom tjedno emitira emisiju o situaciji u novim članicama EU, kako bi i hrvatski građani

ni imali prilike vidjeti prednosti ulaska u tu zajednicu.

Kada rasprava o Strategiji gospodarskog razvoja?

Ima li hrvatska Vlada strategiju gospodarskog razvoja, a ako ima, kad ćemo o njoj raspravljati u Parlamentu - upitao je premijera **Željko Pecek** (HSS). Krajnje je vrijeme da se pozabavimo tim pitanjem, s obzirom na negativne trendove u gospodarstvu, to više što je od konstituiranja Vlade i ustroja njena Ureda za strategiju već prošlo 15 mjeseci, napominje zastupnik.

Premijer Sanader je podsjetio na činjenicu da je njegova Vlada na početku mandata dobila povjerenje Hrvatskog sabora upravo zbog toga jer je predložila gospodarski program. Pri završetku je, kaže, i izrada Strategije gospodarskog razvoja, koju je trebalo napraviti s obzirom na približavanje EU (uskoro će se naći pred zastupnicima, dogovore li se tako parlamentarni klubovi). Dosad su napravljena već dva, iznimno kvalitetna dokumenta, koja su također sastavni dio te strategije. Riječ je o pretprijetnom ekonomskom programu, koji je već raspravljen i trenutno je u EU, te mjerama (55) Nacionalnog vijeća za konkurentnost (s tim tijelom, koje je imenovala bivša Vlada, nastavili smo suradnju bez izmjena).

Zahvalivši na odgovoru, zastupnik **Pecek** je izrazio uvjerenje da će se lako postići suglasje svih parlamentarnih klubova o tome da se u Saboru provede rasprava o strategiji razvoja Hrvatske. Kako reče, njegovi stranački kolege se zalažu za to da to bude što prije, budući da je od izbora već prošlo 15 mjeseci (u Engleskoj je gospodarska strategija predstavljena 15 dana nakon završetka izbora).

Potpore u poljoprivredi nisu smanjene

Mato Gavran (SDP) je upitao resornog ministra je li točno da su poticaji u poljoprivredi znatno smanjeni. Zanimalo ga je koliko je ukupno isplaćeno na

ime poticaja za proizvodnju ratarskih industrijskih kultura, te zašto u njegovoj Županiji (Brodsko-posavska) nema podataka o tome. Želio je znati, također, kada će biti isplaćeni poticaji za proizvodnju duhana i u kojim iznosima, kao i potpore kapitalnim ulaganjima za 2004., te nekomercijalnim poljoprivrednim gospodarstvima za prvi kvartal ove godine.

Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, obećao je zastupniku da će dobiti pisani odgovor na ovo složeno pitanje.

Nije se složio s njegovim konstatacijama o sve težem životu seljaka u Slavoniji. U prilog tome, spomenuo je da se cijene stoke kreću znatno iznad prosjeka u zadnjih 10 godina. Problem je u tome, kaže, što stoke nema dovoljno. To znači da treba staviti više grla u tov, kako bi se stvorila bolja osnova za povećanje prihoda.

Kategorički je ustvrdio kako nema govora o smanjenju potpora iz proračuna. Naprotiv, one se iz godine u godinu povećavaju, o čemu najbolje svjedoči činjenica da je u 2003. godini za tu namjenu isplaćeno oko 1,6 mlrd. kuna, u 2004. 1,9 mlrd. kuna, a za 2005. je predviđeno preko dvije milijarde. Samo za biljnu proizvodnju u 2004. isplaćeno je 902 mln. kuna poticaja, od čega je 60 mln. kuna usmjereno poljoprivrednicima na području Brodsko-posavske županije. "Zaostaci" u visini oko 5 mln. kuna isplatit će se naknadno, budući da dio zahtjeva nije bio propisno obrađen (u pojedinim slučajevima nisu pravilno unesene zemljišne čestice). Međutim, to nije problem ovog Ministarstva, nego dijelom poljoprivrednih proizvođača, a dijelom ureda državne uprave koji nisu dobro obradili određene zahtjeve.

U nastavku je napomenuo da je prošle godine, u dogovoru s Udruženjem proizvođača duhana iz Virovitice, iz Podravine, promijenjen pravilnik o isplati potpora za proizvodnju duhana, tako da više nema zastoja kod isplata. Ukupno je po toj osnovi isplaćeno 59 mln. 377 tisuća kuna. Prerađivači ili duhanska industrija dostavili su obračun za 2090 proizvođača, a poticaji su isplaćeni za

1921. Naime, kod nekih su na prijavljenim površinama bile upisane druge kulture, u pojedinim slučajevima površine pod duhanom uopće nisu bile upisane u upisnik i sl. Naknadnom provjerom, i u suradnji s uredima državne uprave, riješeno je pitanje za još 70 poljoprivrednih gospodarstava, dok preostala neće moći ostvariti potpore, jer su na prijavljenim površinama ostvarili poticajna sredstva za neku drugu kulturu.

Budući da su u okvir Ministarstva "vraćene" poljoprivredne inspekcije, u narednom razdoblju pojačat će se kontrola prijavljenih površina pod kulturama za koje se traže poticaji, kao i nadzor nad korištenjem tih sredstava., kaže ministar.

Po njegovim riječima sve potpore za kapitalna ulaganja na osnovi zahtjeva iz 2004. godine su isplaćene (67 mln. kuna). U obradi je 897 ovogodišnjih zahtjeva, od čega je obrađeno 714, a isplaćeno 333 (u iznosu od 18 mln. kuna). Pred isplatom je 349 zahtjeva "teških" 21 mln. kuna, a ostali se još obrađuju.

Komentirajući ovaj odgovor, zastupnik je konstatirao da je ministar iznio niz kvalitetnih informacija. Jedini je problem - kaže - što u Brodsko-posavsku županiju nije stigao novac za poticaje, što znači da su seljaci prevareni. Kako reče, nada se da oni koji imaju kreditne linije neće ostati bez kuća, dok ne stigne novac iz Ministarstva jer su dali pod hipoteku svoju imovinu.

Kada hitna medicinska pomoć u Prelogu

Dragutin Lesar (HNS) je upitao državnog tajnika u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, kada će Dom zdravlja Čakovec napokon dobiti suglasnost i ugovor za pet novih timova hitne medicinske pomoći, koji bi trebali biti stacionirani u Prelogu. Naime, HZZO upućuje podnositelje zahtjeva na suglasnost Ministarstva, dok Ministarstvo obećava da će se ustroj hitne medicinske pomoći odvijati postepeno, na zahtjev HZZO-a. Po riječima zastupnika, ministar zdravstva je prije nepunih mjesec dana, bora-

veći na stranačkom skupu u tom gradu, obećao građanima otvaranje hitne medicinske pomoći.

Ako je ministar dao takvo obećanje, on će to i realizirati, napomenuo je **Ante Zvonimir Golem**, državni tajnik Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. Pojasnio je da je, prema članku 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju, ministar nadležan predložiti Vladi proširenje mreže zdravstvenih odnosno ustanova hitne medicinske pomoći, ali da za to mora pribaviti suglasnost ne samo HZZO-a, nego i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, te nadležnih komora i tijela jedinica lokalne samouprave (dvije suglasnosti već postoje, a ishođenje drugih dviju je u tijeku).

Od 2003. godine ugovaranje ustanova hitne medicinske pomoći ide temeljem dva pravilnika, kaže dalje. U slučaju Preloga, odnosno Doma zdravlja Čakovec, primijenit će se pravilnik o uvjetima, organizaciji i radu izvanbolničke službe hitne medicinske pomoći. Ne radi se o "prebacivanju loptice" s Ministarstva na HZZO, niti je problem u financiranju. Problem je tehničke prirode, odnosno u razdvajanju sanitetskog prijevoza od hitne medicinske pomoći i osiguranju određenog broja kadrova koji bi mogli opsluživati tih pet timova za hitnu medicinsku pomoć.

Na kraju je izrazio uvjerenje da će hitna medicinska pomoć uskoro biti ustrojena i u Prelogu, kao što je to riješeno u Varaždinu, Osijeku, i nekim drugim centrima. Svi ostali će i dalje raditi na osnovi Pravilnika o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz osnovnog zdravstvenog osiguranja.

Zastupnik Lesar je izjavio da su mu i tekst spomenutog pravilnika i procedura o kojoj je riječ dobro poznati, te da traži decidiran odgovor na pitanje kada će HZZO predložiti mrežu ustanova hitne medicinske pomoći za Međimursku županiju i kad će Ministarstvo dati svoju suglasnost. Budući da nije bio zadovoljan obrazloženjem državnog tajnika, zatražio je pisani odgovor od ministra.

Granični prijelaz Slavonski Brod

Franjo Piplović (DC) je upitao ministra financija kada će biti otvoren granični prijelaz u Slavonskom Brodu. Podsjetio je na činjenicu da je još prošla Vlada u zadnjoj godini svog mandata izdvojila dio proračunskih sredstava za financiranje tog državnog prijelaza i pristupne, tzv. zapadne vezne ceste, dok je sadašnja Vlada osigurala dio sredstava za otkup zemljišta i uređenje zgrada. Građani Slavonskog Broda i cijelog područja koje gravitira prema tom gradu očekuju da se ti objekti što prije stave u funkciju, jer je tijekom ljetnih mjeseci nesnošljiva situaciji zbog prometne zagušljivosti. Naime, grad ima prilično nerazvijenu infrastrukturu, na to se nadovezuje problem s bukom i zagađenjem, a veliki dio prometa za Bosnu i iz Bosne ide kroz samo središte grada.

Odgovarajući na to pitanje ministar financija, **Ivan Šuker**, pojasnio je da su na ovom, vrlo zahtjevnom projektu angažirana tri investitora. Investitor graničnog prijelaza i ceste uz taj prijelaz na hrvatskoj strani je Ministarstvo financija. Ta je investicija završena i spremna za tehnički pregled, ali sporna je tzv. zapadna vezna cesta koja ide oko Slavonskog Broda (investitor su Hrvatske ceste). Zbog niza problema tehničke naravi (kišno razdoblje i visoke podzemne vode) radovi na toj cesti još nisu okončani.

Investitor kanalizacijskog kolektora je Grad Slavonski Brod (predstoji izgradnja oko 700 metara kanalizacijske mreže). Šuker je izrazio uvjerenje da će svi ti objekti uskoro biti dovršeni, te da će granični prijelaz Slavonski Brod-Bosanski Brod, s hrvatske strane, biti otvoren krajem kolovoza.

Zahvalivši na odgovoru, zastupnik je konstatirao da će se ovoj informaciji obradovati svi građani Slavonskog Broda, no da će pravo zadovoljstvo nastupiti tek onda kad taj granični prijelaz bude pušten u promet. Izrazio je zadovoljstvo što ovaj objekt nije pušten

u promet ovako nedovršen, da bi se prikupili politički poeni.

Otkup mlijeka

Zdravko Sočković (HDZ) je upitao resornog ministra postoje li u Hrvatskoj viškovi mlijeka i što je Ministarstvo poduzelo, ili planira poduzeti, da bi proizvođači mlijeka imali kome prodavati svoje proizvode. Na to ga je pitanje, kaže, ponukala činjenica da je dio proizvođača s područja njegove županije (Brodsko-posavska) sudjelovao u prosvjedima između Broda i Požege, u vrijeme kad je na području Virovitičko-podravске županije osječka mljekara "Megle" prestala otkupljivati mlijeko od poljoprivrednih proizvođača.

Petar Čobanković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, odgovorio je da u Hrvatskoj još uvijek nema viška mlijeka te da je u prva četiri ovogodišnja mjeseca zabilježeno značajno povećanje proizvodnje i otkupa (od 10 posto). Doduše, na pojedinim područjima je bilo problema s otkupom, jer neki otkupljivači više nisu imali ekonomski interes za preuzimanjem mlijeka. U takvim slučajevima Ministarstvo je interveniralo s drugim otkupljivačima, ali taj problem treba riješiti generalno. Radi dogovora daljnje strategije vezano uz preuzimanje mlijeka dan ranije je, kaže, održan sastanak s predstavnicima mlijeko-prerađivača, od najvećih do mini mljekara.

Opći stav mljekara je da nema viška mlijeka, te da i dalje treba raditi na povećanju proizvodnje, s tim da valja povećati kvalitetu mlijeka. Naime, mljekari nisu zadovoljni s velikim učešćem mlijeka treće klase, zbog čega dio našeg mlijeka ne zadovoljava kriterije EU vezano uz izvoz. Zbog toga će Ministarstvo, putem svog Stočarskog centra i poljoprivredno-savjetodavne službe, poduzeti odgovarajuće aktivnosti prema proizvođačima koji imaju treću klasu mlijeka (edukacija, osiguranje dezinfekcijskih sredstava, itd.).

Generalno gledajući, naša je orijentacija povećanje govedarske proizvodnje, kao i proizvodnje mlijeka, prije

ulaska u EU, budući da će pri ulasku u tu zajednicu biti utvrđena i proizvodna kvota. Dobro je - kaže, da se značajno smanjio uvoz mlijeka, ali zato ima problema s uvozom polutvrdog sira iz Južne Amerike, Urugvaja i Argentine. S obzirom na to da se ti proizvodi uvoze po vrlo niskim cijenama Ministarstvo će, u suradnji s proizvođačima, razmotriti mogućnost primjene mjera antidampinškog uvoza, odnosno povećanja carine i sl. (sukladno ugovoru i sporazumu sa Svjetskom trgovinskom organizacijom).

Zastupnik je bio u potpunosti zadovoljan ovim odgovorom.

”One Stop Shop”

Krunoslav Markovinović (HDZ) je napomenuo da je već trinaestu godinu načelnik općine u koju se vjerojatno najviše investira u Hrvatskoj. Za to vrijeme razgovarao je s mnogim poduzetnicima, od kojih se većina žalila na probleme oko sređivanja papirologije (zbog toga su neki čak odustajali od otvaranja obrta i sl.). Upitao je premijera vjeruje li da će osnivanje Agencije ”One Stop Shop” pomoći neodlučnima i privući strane investitore.

Premijer **Sanader** je ocijenio da je Hitro, servis hrvatske Vlade za građane, odnosno za poduzetnike, vrlo važan i iznimno uspješan projekt, budući da se njime uklanjaju administrativne prepreke, najveći krivac za spori rast gospodarstva u Hrvatskoj. Zahvaljujući tome, poduzetnici će ubuduće moći dobiti sve papire na jednom mjestu, i to za par dana, a ne da obilaze brojne šaltere u različitim državnim ili tijelima javne vlasti. Osim toga, ovakav pristup će umnogome spriječiti i mito i korupciju. Organizaciju tog posla preuzela je FINA, a zasad ti servisi funkcioniraju u Zagrebu i u Splitu (uskoro će proraditi i u svim drugim ograncima Financijske agencije na terenu).

Program mjera za borbu protiv komaraca

Mr.sc. **Vladimir Šišljagić (neovisni)** je podsjetio na to da je za prošlotjednog

radnog posjeta Osijeku premijer obećao realizaciju niza projekata u tom gradu, među ostalim, i djelotvornu pomoć Vlade u borbi protiv komaraca, odnosno osnutak posebnog Povjerenstva koje bi se bavilo tim pitanjem.

S obzirom na to da je najezda komaraca u Osijeku i okolici već poprimila epidemijske razmjere, zastupnika je zanimalo kakav program mjera je donesen, koliko će sredstava Vlada osigurati u državnom proračunu za tu namjenu i u čemu se sastoji njena strategija u borbi protiv komaraca (budući da je osječka gradska uprava, odnosno lokalna samouprava, izgubila tu bitku).

Sukladno našim pozitivnim propisima o tome se brinu lokalne jedinice, primijetio je premijer. Međutim, iskorjenjivanju komaraca mogu pridonijeti samo sveobuhvatni naponi Osječana i okolnih općina i gradova. Budući da jedino grad Osijek ima financijske mogućnosti za to, Vlada će pronaći načina kako da pomogne onim jedinicama lokalne samouprave koje nemaju sredstva, da se uhvate ukoštac s tim problemom.

Zastupnik je zahvalio premijeru ”na pokušaju odgovora”, ali kako njime nije bio zadovoljan, zatražio je pisani odgovor. S tim u svezi podsjetio je na to da je Osječko-baranjska županija i prije godinu dana, istim povodom, uputila pismo Ministarstvu zdravstva. Unatoč obećanju da će im odgovoriti u roku tri dana nakon što dobije analizu Zavoda za javno zdravstvo s prijedlogom mjera, Ministarstvo se oglušilo na njihov upit.

Privatizacija brodogradilišta ”Uljanik”

Damira Kajina (IDS) je interesiralo je li točno da Vlada kani privatizirati brodogradilište ”Uljanik”, jedino zdravo brodogradilište u Hrvatskoj (sva ostala su insolventna i u gubicima), ako jest zašto ga kani prodati i kome, te koliko misli dobiti za njega.

Branko Vukelić, ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, potvrdio je da je stanje u našim brodogradilištima već godinama teško, i to iz više razloga. Nepovoljna situacija na svjetskom trži-

štu (zbog cijene čelika ulazni troškovi porasli su dva i pol puta) i stalni pad dolara u odnosu na euro, prouzročili su poteškoće u svim brodogradilištima. Bivša Vlada ih je 2002. i 2003. pokušala sanirati, ali efekti te sanacije nisu dali željene rezultate, dijelom iz objektivnih, ali i zbog subjektivnih razloga, odnosno samih uprava brodogradilišta. Zbog toga je, na temelju odluke aktualne Vlade, Ministarstvo dalo nalog da se izradi cjelovito izvješće i analiza provedenog programa restrukturiranja u svim brodogradilištima, s osvrtom na utjecaj nepovoljnih okolnosti na svjetskom tržištu. Brodogradilišta i dalje rade na tom poslu, kaže ministar. Riječ je, naime, o cijelom paketu mjera koje bi do kraja lipnja trebale doći pred Vladu, kao program koji će sadržavati i izmijenjene programe restrukturiranja i prijedloge za sanaciju postojećeg stanja.

Jedino brodogradilište koje je na neki način završilo svoje restrukturiranje i ne osjeća toliko ove teškoće na tržištu je ”Uljanik” (i oni prvi put najavljuju da će morati uzimati i državna jamstva). Ta je tvrtka u planu privatizacije za ovu godinu, ali s tim da se do tada utvrdi model i način privatizacije (na tome radi samo Brodogradilište, zajedno s hrvatskom brodogradnjom, Ministarstvom gospodarstva i Hrvatskim fondom za privatizaciju). Nema govora o tome da netko kani prodati ”Uljanik”, a da s time prije svega nije upoznata i lokalna samouprava, kaže ministar. To brodogradilište jedino od svih posluje solidno i nema razloga za bojazan da se kod određivanja uvjeta prodaje neće voditi računa o tome da kao takvo i opstane, te da se zadrže ljudi koji u njemu rade.

Zastupnik nije bio zadovoljan ovim odgovorom, jer se protivi privatizaciji ”Uljanika” koji, kako reče, ima ne samo razvojnu i gospodarsku, nego i socijalnu dimenziju. Mišljenja je da će novi vlasnik prvo zanemariti ovu posljednju. Ne samo da će cijena biti skromna, nego će se prodajom tog brodogradilišta prodati i gospodarsko tržište Republike Hrvatske, upozorio je. Stoga nam se može dogoditi da za deset godina Vlada ponovno otkupi Uljanik, ali će u među-

vremenu biti devastirana sva prateća industrija, kao što se dogodilo i u Poljskoj. Bojimo se da nije sazrelo vrijeme za jednu ovakvu avanturu, jer je sličnih gospodarskih promašaja, kad je privatizacija bila posrijedi, u ovoj zemlji bilo napretek, izjavio je Kajin.

Vojni poligoni kod Slunja

U uvodu svog pitanja **Nikola Vuljanić (HNS)** je podsjetio na činjenicu da je hrvatska Vlada s američkim oružanim snagama u Europi sklopila memorandum o korištenju vojnog poligona i drugih objekata u Hrvatskoj. Još u nedavnoj raspravi o tome u Saboru potaknuto je - kaže - pitanje svršishodnosti i opravdanosti postojanja slunjskog poligona. Na njegov pismeni upit oko ekoloških učinaka korištenja takvog poligona, Ministarstvo mu je odgovorilo da nema nikakve štete za okoliš. U međuvremenu su "Zelena akcija" i još neke ekološke udruge i jedinice lokalne samouprave pokrenule akciju preispitivanja opravdanosti postojanja tog poligona, budući da je svega nekoliko kilometara udaljen od Plitvičkih jezera. Osim toga, na tom je području i izvor rijeke Mrežnice, koja

bi trebala biti proglašena parkom prirode, i sl.

Zastupnika je interesiralo namjerava li se Ministarstvo obrane prikloniti inicijativi građana, da se zaštite ne samo njihovo zdravlje i okoliš, nego i njihov budući ekonomski interes u razvoju turizma.

Slunjski poligon je jedini u Hrvatskoj koji sadrži sve ključne elemente potrebne za obuku oružanih snaga Republike Hrvatske, pojasnio je **Berislav Rončević**, ministar obrane. Radi zaštite okoliša na tom području Ministarstvo obrane je prije nekoliko godina uvelo u sustav obuke tzv. sistem majps, koji omogućava simulaciju stvarnih bojišnih uvjeta, tzv. virtualnu borbu, odnosno obuku vojnika u uvjetima najbližim realnoj situaciji.

Prvi put otkako je taj poligon u uporabi, naručena je i studija zaštite utjecaja na okoliš i u okviru nje uspostavljen monitoring utjecaja naših vojnih aktivnosti na okoliš. Ta je studija pokazala da je najveći dio područja vojnog poligona čist, i da nema štetnih utjecaja, osim površinskog oštećenja na dvije lokacije. Riječ je o mjestima gdje se ispaljivalo streljivo i o mjestima pada projektila, gdje su se dosad i uništavala ubojita borbena sredstva. Budući

da nisu uočena dubinska oštećenja tla, nema ni štetnog utjecaja na podzemne vode.

Radi podizanja kvalitete zaštite utjecaja na okoliš Ministarstvo je raspisalo i javni natječaj za konzalting uslugu vanjskog praćenja utjecaja naših aktivnosti na vojnom poligonu "Slunj". Međutim, nema namjeru mijenjati područje tog poligona, jer za to nema ni prostornih a ni financijskih mogućnosti (za preseljenje na novu lokaciju trebalo bi osigurati više od milijardu dolara).

Nezadovoljan ovim odgovorom, zastupnik je izrazio žaljenje što su žitelji Plitvičkih jezera, Slunja, Josipdola i čitavog toka Mrežnice, dobili poruku da će vojni poligon na njihovu području ostati zauvijek. Kako reče, bilo bi mu puno draže kad bi te virtualne igre američka vojska radila kod kuće, a ne kod nas. To više što smo potpisali sporazum da ih nećemo kontrolirati. A najgore je to što se na tom poligonu površinski uništavaju eksplozivna sredstva, što se ne radi nigdje drugdje u Europi (" Vladi je očito to manje važno od dobitaka na drugoj strani").

Time je završeno s postavljanjem pitanja Vladi.

M.Ko.

PRIJEDLOG ZAKONA O ŠUMAMA

Trajna zaštita šumskog fonda

Zastupnici u Hrvatskom saboru većinom su glasova prihvatili predloženi zakonski tekst, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni su predlagatelju radi pripreme Konačnog zakonskog prijedloga. Prihvaćeni su i zaključci Odbora za poljoprivredu i šumarstvo kojim se zadužuje Vlada Republike Hrvatske da prije rasprave o Konačnom prijedlogu zakona svim zastupnicima radi upoznavanja, dostavi Izvješće o stanju šuma i šumskog

zemljišta u Republici Hrvatskoj. U opsežnoj raspravi svi su se zastupnici zalagali za donošenje i provedbu onih zakonskih mjera kojima bi se zaštitilo i unaprijedilo ovo nacionalno bogatstvo. Navedeno je da se pored značajnih ekoloških resursa otvara i dodatna mogućnost bolje zaštite šumskog fonda, kvalitetnijeg nadzora te otvaranja novih radnih mjesta na području šumarstva, drvne industrije, turizma i rekreacije.

O PRIJEDLOGU

Ovaj zakonski prijedlog kojim se zakonodavstvo Republike Hrvatske usklađuje sa zakonodavstvom Europske unije podnijela je Vlada Republike Hrvatske. U ime predlagatelja koji je precizirao podnijeti prijedlog govorio je državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Herman Sušnik, a priložena je i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom

Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe. Predstavnik Vlade podsjetio je ponajprije na statističke vrijednosti koje se odnose na površinu šumskog prostora, a kojega tvore nizinske, obalne i planinske šume.

Šume zauzimaju važno mjesto u gospodarstvu Hrvatske

Gospodarenje se odvija podržavanjem prirodne obnove ili novim pošumljavanjem na neobraslom šumskom zemljištu, koje ukupno ima 400 tisuća hektara površine. Time se podržava biološka ravnoteža i udovoljava međunarodnim konvencijama čiji smo potpisnici, naglasio je predstavnik predlagatelja. Šume imaju važno mjesto u gospodarstvu Republike Hrvatske i sa stajališta vrijednosti drveta i sporednih proizvoda, a šumarstvo i drvna industrija čine 3,5% domaćeg proizvoda, zapošljavajući pri tome 4,5% radne snage i sudjelujući sa 12% u ukupnom izvozu. Oko 80% šuma je u vlasništvu Republike Hrvatske koja preko poduzeća "Hrvatske šume" gospodari ovom djelatnošću, a preostali dio je u privatnom vlasništvu i uglavnom služi za proizvodnju ogrjevnog drveta. Postojeće hrvatske drvene zalihe iznose oko 324 milijuna kubika drvene mase, a projekcija razvoja šumskog gospodarenja do 2025. godine pokazuje dugoročno poboljšanje postojećeg stanja šuma i šumskog fonda. Unatoč nabrojanim prednostima, ogroman potencijal šuma i šumskih površina nije do kraja iskorišten, a poboljšanjem se mogu povećati koristi te broj radnih mjesta.

Osobito su veliki pomaci mogući na privatnim površinama, a potrebno je osigurati gospodarenje na održiv način i u skladu s načelima očuvanja okoliša. Ovim se zakonskim prijedlogom ne mijenja temeljno načelo gospodarenja šumama u Hrvatskoj, a uz gospodarsku komponentu želi se unaprijediti socijalna i ekološka uloga šuma. Zakon regulira upravljačko pravo vlasnika pri odabiru načina gospodarenja i raspodjele dobiti, dok pravo gospodarenja u državnim šumama ima trgovačko druš-

tvo u državnom vlasništvu. Jedan od postavljenih ciljeva je i usklađivanje s europskim uredbama i direktivama koje se odnose na šumarstvo, te poštivanje rezolucija kojih smo potpisnici ili stvaranje uvjeta za njihovo ispunjenje donošenjem podzakonskih akata.

Svi podaci o šumama pratit će se na jednom mjestu u nadležnom ministarstvu, a predviđeno je i ustanovljavanje Registra praćenja oštećenja šuma uslijed štetnika, šumskih požara, provođenje nacionalne inventure šuma, te donošenje nacionalnog šumarskog programa na najvišoj razini u Hrvatskom saboru. Upravno-pravni i administrativni poslovi vezani uz međunarodnu suradnju motrenja i praćenja stanja te prilagodba Europskoj uniji prebacuju se na institucije koje se financiraju iz proračuna, a to je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva, vodnog gospodarstva te Šumarski institut. Osnovat će se i Komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije koja će skrbiti o kvaliteti i stručnosti provođenja radova. Kod načina prikupljanja uplate i utroška sredstava naknade osigurana je znatno veća transparentnost nego u važećem zakonu što će se još detaljnije riješiti podzakonskim aktima.

Prijelazom šumarske inspekcije iz Državnog inspektorata u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, inspeksijski nadzor ustrojava se kao dvostupanjski sadržavajući način organizacije po područnim jedinicama u prvom stupnju. U drugom stupnju, inspekcija je ustrojena u Ministarstvu, a predloženim se propisima rješava i niz drugih pitanja kojima se poboljšavaju postojeće zakonske odredbe, zaključio je predstavnik Vlade Republike Hrvatske.

RADNA TIJELA

O predloženom zakonskom aktu raspravljala su i nadležna radna tijela Hrvatskog sabora: **Odbor za zakonodavstvo** podupro je donošenje ovoga Zakona uz dvije primjedbe. Predloženo je da se izričaj pojedinih odredbi nužno pravno doradi u nomotehničkom smislu, izbjegavajući tuđice i pojmovi kao što je

"sveeuropski i globalni ciklus". Ujedno su predložili da se preispita ovlast Trgovačkog suda da svojim općim aktom propisuje vrstu plodova i ostalih šumskih proizvoda, te uvjete pod kojim ih građani mogu sakupljati u šumi, te propisivanja načina korištenja šume za odmor i rekreaciju. Radi određenosti pojedinih određenja i lakše primjene nužan je pojam "vrijednosti drveta na panju" (članak 47. stavak 5.) zamijeniti pojmom "prodajne cijene", a u završnoj odredbi (članak 92.) ispravno navesti sve brojeve "Narodnih novina" u kojima je objavljen ovaj Zakon i njegove novele.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša u raspravi je upozorio na članak 57. koji daje mogućnost osnivanja prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu RH. Predloženo je da se radi zaštite šumskih područja zakonski odredi mogućnost služnosti podizanja višegodišnjih nasada samo na degradiranim šumskim područjima. Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o šumama, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo proveo je raspravu u svojstvu matičnog radnog tijela. U sveobuhvatnoj raspravi sudjelovali su i predstavnici Hrvatskog šumarskog društva i Hrvatske obrtničke komore koji su dali potporu prihvaćanju predloženog zakonskog teksta. U načelnoj raspravi izraženo je zadovoljstvo što se predloženim tekstom i fizičkim osobama (obrtnicima) otvara mogućnost stjecanja vlasničkih prava nad šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu. Iznoseno je mišljenje da treba poticati sadnju određenih kultura u slučaju opožarenih površina i to bez naknade. Predstavnici Hrvatskog šumarskog društva iznijeli su određene dvojbe oko instituta prava služnosti za namjenu poticanja višegodišnjih nasada ističući da je prije svega potrebno staviti u funkciju gotovo 300.000 hektara zapuštenog poljoprivrednog zemljišta. Iznijete

su zatim i konkretne primjedbe na pojedine predložene zakonske članke. Na kraju rasprave Odbor je ocijenio da bi bilo dobro da Vlada Republike Hrvatske prije rasprave o Konačnom prijedlogu zakona dostavi Izvješće o stanju šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj. Odbor je jednoglasno predložio donošenje zaključaka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o šumama. Sve primjedbe i prijedlozi izneseni u raspravi uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Ujedno se zadužuje Vlada Republike Hrvatske da prije rasprave o Konačnom prijedlogu zakona o šumama dostavi svim zastupnicima Hrvatskog sabora, radi upoznavanja, Izvješće o stanju šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj.

Odbor za turizam u uvodnom je izlaganju predlagatelja primio na znanje da se ovim Zakonom rješava niz pitanja kojima se poboljšavaju odredbe postojećeg Zakona o šumama i time jasnije definiraju postupci, odnosi i pojmovi u području šumarstva koji su postojećim Zakonom izazivali dvojbe i moguća različita tumačenja. U općoj raspravi Odbor je dao potporu predloženim rješenjima kojima se uređuje uzgoj, zaštita i korištenje šuma s temeljnim ciljem gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti. U raspravi je predloženo da se člankom 37. stavkom 2. može omogućiti izgradnja ugostiteljskih objekata namijenjenih pružanju jednostavnih ugostiteljskih usluga, uz izgradnju odgovarajućih higijenskih i sanitarnih sadržaja namijenjenih posjetiteljima i šetačima. Na temelju provedene rasprave Odbor je većinom glasova (uz jedan suzdržan) predložio donošenje zaključaka kojima se prihvaća prijedlog Zakona o šumama. Sve primjedbe i prijedlozi s rasprave upućuju se predlagateljima radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za europske integracije o predloženom je tekstu proveo raspravu kao zainteresirano radno tijelo. Predstavnik predlagatelja je uvodno istaknuo da je Nacionalnim programom za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji za 2005. u poglavlju koje se

odnosi na šumarstvo predviđeno donošenje Zakona o šumama. Budući da je iz Izjave o usklađenosti vidljiva djelomična usklađenost Prijedloga zakona istaknuto je da će se daljnje usklađivanje provesti donošenjem podzakonskih propisa. Odbor je nakon provedene rasprave jednoglasno utvrdio da je Prijedlog zakona o šumama usklađen s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe, te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Predsjedatelj je u raspravi prvo riječ dao zastupniku mr.sc. **Marku Šircu** koji je precizirao pojedine akcente koji su navedeni prilikom rasprave na Odboru za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, a zatim je govorio i u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Ocijenio je da funkcionalne promjene unutar trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o. i novonastale društveno ekonomske okolnosti oko obveza usklađivanja Zakona s direktivama EU, te noveliranje Zakona zbog brojnih izmjena i dopuna zahtijevaju promjenu Zakona o šumama.

”Hrvatskim šumama” potrebna reorganizacija

Izmjene treba temeljiti na konvencionalnom načinu gospodarenja šumama uz poštivanje odredbi direktiva i konvencija kojih smo potpisnici, te ujedno učiniti hrvatsko šumarstvo i drvenu industriju konkurentnima na inozemnom tržištu. Iznio je zatim temeljne odredbe na kojima počiva gospodarenje, ustrojstvo i rad ”Hrvatskih šuma”, te stručnu i kadrovsku ekipiranost zaposlenika. Pojava gubitka u poslovanju zajedno s ostalim problemima u proizvodno-poslovnim procesima, ubrzali su zahtjev Vlade Republike Hrvatske prema Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva za podnošenje prijedloga reorganizacije i restrukturiranja Hrvatskih šuma, koji je započeo zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 22. veljače 2001. godine.

U predloženi zakonski tekst ugrađene su i odredbe iz međunarodnih direktiva i konvencija kojih smo potpisnici, a odnose se na specifičan način gospodarenja šumama, prirodno pomlađivanje, raznolikost vrsta, očuvanje prirodnih staništa, skrb o životinjskim vrstama u šumi, očuvanje i unapređenje opće korisnih funkcija šume. U raznim fazama restrukturiranja stvorit će se višak radne snage, a njihovo zbrinjavanje predviđeno je kroz licenciranje šumarskih radova čime se u najmanju ruku zadržava sadašnja razina stručnosti i kvalitete. Osnivanje Šumarske komore koje je predviđeno propisima dodatno će uvesti reda na tržište rada u uvjetima koji se očekuju, naglasio je predstavnik Kluba zastupnika HDZ-a.

Raspodjela sredstava naknade za opće korisne funkcije šuma i na ostale posjednike, a ne samo na državne šume, pravičnije je i uređeno ovim zakonom, te će poticati održivo gospodarenje šumama i razvoj šumarstva kao vodeće djelatnosti, posebice u ruralnim područjima države, zaključio je zastupnik Marko Širac. Klub zastupnika HDZ-a podržat će donošenje predloženoga teksta.

Govorio je zatim i mr.sc. **Mato Arlović** koji je iznio osnovne stavove sugestije i prijedloge Kluba zastupnika SDP-a. Podržao je što je rečeni zakonski prijedlog upućen u prvo čitanje, ocjenjujući da se prilagodbe na socijalno-tržišno gospodarstvo moraju odraziti i na Zakon o šumama. Time se ujedno otvara i mogućnost šire rasprave, a regulaciju stanja u hrvatskim šumama potrebno je pripremiti i za mogućnost njihova restrukturiranja i privatizacije. Osim toga, postoji i ustavno-pravna obveza i potreba Republike Hrvatske da se zaštite i urede određeni interesi države, sukladno članku 52. Ustava. Upozorio je da iz predloženog teksta izviru pojedine dvojbe koje je potrebno urediti i precizirati.

Bolje iskorištavanje i neplodnog šumskog zemljišta

Te se okolnosti odnose i na pitanja vlasništva, privatizacije i nadzora i isko-

rištavanja šumskog bogatstva. Ovdje je očigledno da bi se posredstvom stručnih planova trebalo razraditi uvjete, kriterije i načine korištenja i zaštite hrvatskih šuma. Ova načelna situacija, otvara i dodatna pitanja oko neplodnog šumskog zemljišta ili površina koje nisu obrasle šumom. Mi iz Kluba zastupnika SDP-a smatramo da se najveći broj površina neobraslog šumskog zemljišta nalazi na području naših otoka, uz obalu i u brdskim područjima pa na ovom području treba sustavno rješavati i zaštitu od požara.

U zakonu treba otvoriti mogućnost da se neplodna i neobrasla šumska zemljišta mogu prenamijeniti za uspostavu trajnih nasada vinograda, maslina i voćnjaka. Ako se ne obavi prenamjena onda se moraju propisati određene financijske sankcije, a isto se odnosi i na šumsko zemljište koje je zahvatio požar.

Upozorio je zatim da se treba onemogućiti stvaranje monopola od "Hrvatskih šuma", a treba snažnije naglasiti i učvrstiti regionalnu samoupravu. Nema dvojbe da se u "Hrvatskim šumama" nalaze stručne osobe i primjerena tehnička oprema, ali Zakon ne smije isključiti ni druge subjekte iz upravljanja šumama. Osim toga, ne smiju se zaboraviti i zanemariti pojedini tradicijski poslovi vezani uz gospodarenje u šumama. Radi se o ispaši stoke, žirovanju, te branju gljiva i šumskih plodova. Zakonski tekst potrebno je harmonizirati i uskladiti s drugim zakonskim odredbama koje izviru iz zakonskih odredaba o zaštiti prirode.

Zastupnik Arlović upozorio je zatim i na pojedine nepreciznosti oko provođenja pojedinih pravilnika o zaštiti, a osim toga ne može biti podijeljene odgovornosti između nadležnog ministarstva i trgovačkog društva. Otvarajući mogućnost da se kasnije još jednom javi za raspravu, zastupnik Arlović zakonski tekst ocijenio je prihvatljivim, naglašavajući da do drugog čitanja treba donijeti kvalitetne promjene i usuglasiti stajališta.

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je zastupnik **Pero Kovačević**. Situaciju u području šumarstva ocijenio je dosta lošom, ocjenjujući da je to očito

posljedica pretvorbe i privatizacije. Osim toga, smatra da u "Hrvatskim šumama" ima slučajeva korupcije i drugih pojava koje onemogućuju ukupni brži gospodarski razvitak Republike Hrvatske. Ukratko je sumirao ocijenjene nedostatke ocjenjujući da se i na ovom području konačno treba pojaviti pravna država sa svim svojim instrumentima. Trebalo bi urediti i onemogućiti slučajeve samovlasnog zauzimanja šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu, probleme pustošenja, sječe i krčenja, problem šumske ispaše, branja plodova, žirovanja, skupljanje i odvoženje mahovine i šušnja, iskorištavanje humusa, gline, pijeska, šljunka, te loženje otvorenom vatrom i odlaganja smeća u šumama ili njihovoj neposrednoj okolici.

Spriječiti nekontroliranu eksploataciju i izgradnju

Upozorio je ujedno na neovlaštenu gradnju brojnih turističkih, ugostiteljskih, sportskih i industrijskih objekata bez prethodno provedenog prijenosa prava za iste nekretnine uz nadoknadu. Samovlasnom uzurpacijom koristi se oko 5 tisuća hektara državnih šuma, čija je prosječna vrijednost oko 50 milijuna eura. Upozorio je na dvojbene postupke oko prenamjene šumskog zemljišta, apostrofirajući da je takvo ponašanje najčešće zabilježeno na području Istre, a takvih primjera na žalost ima i na drugim područjima Hrvatske. Događale su se i brojne poduzetničke inicijative koje su bile motivirane osobnim prosperitetom pojedinih stručnjaka i struktura uprave kroz paravan javnog poduzeća. Provođe se razni oblici pogodnosti u prometu proizvoda i usluga, manipulira se cijenama roba i usluga, rokovima plaćanja, kompenzacijama, cesijama i drugim potezima, upozorio je zastupnik Kovačević.

Upozorio je zatim i na visoke investicije u "Hrvatskim šumama" koje se odnose na vozila i mehanizaciju, visoke iznose amortizacije i troškove održavanja razne opreme. Ovakvo postupanje probija granicu rentabilnosti, jer nitko ne

štedi već se kupuje iz zajedničke kase u koju se ne ulaže. Događaju se neprihvatljivi potezi na području kupnje drvenih sortimenata uz razne povoljnosti, koje se ostvaruju putem raznih povjerenstava, sastavljenih lista i raznih prioriteta. Sve to rezultira negativnom selekcijom gospodarskih čimbenika na domaćem tržištu, što bahato iskorištavaju talijanski kupci koji čine "provizijsku kariku" u lancu plasmana drvnih sortimenata na tržište Europe.

Treba onemogućiti zlorabu, neovlaštenu sječu i krčenje šumskog zemljišta.

Javno poduzeće koje brine o šumama smanjuje opseg poslova za jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju, poslovne protupožarne zaštite, izgradnju šumskih prosjeka i cesta, a rebalansi proračuna obavljaju se putem upravnih i nadzornih odbora, uz suglasnost nadležnog ministarstva. "Hrvatske šume" ostvaruju dohodak koji raspoređuju prvenstveno sebi, a u šumske ekosustave naprosto ulažu onoliko sredstava koliko im preostane. Potrebno je onemogućiti sustave inspekcija u sklopu nadležnog ministarstva, konačno podvući crtu na učinjene promašaje i propuste, a šume koje su naša pluća odgovornije koristiti u skladu s proklamiranim turističkim vrijednostima i potencijalima Republike Hrvatske, zaključio je zastupnik Pero Kovačević.

I ovdje je potrebno izraditi sustav poticaja

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je zastupnik **Željko Ledinski** koji je načelno podržao donošenje predloženog zakonskog teksta. U njemu su svoje mjesto našle sve temeljne odrednice, te briga za privatne šume putem osnivanja savjetodavne službe. Govoreći i kao šumarski stručnjak, upozorio je da se na 500 tisuća hektara šuma vodi slaba briga o gospodarenju. I on je naglasio ustavnu dimenziju i članke koji obvezuju na zaštitu o zajedničkom dobru.

Pozitivnom politikom mogu se poticati novi šumski nasadi i povećati šumovitost na onim dijelovima teritorije o kojima je govorio zastupnik Arlović. Pojedine županije, poput Zagrebačke, ulažu značajna sredstva za poticanje šumske proizvodnje na svojim područjima, a bilo bi dobro primijeniti sustav poticaja sličan kao i za poljoprivrednu proizvodnju. Ovo je važno jer šume proizvode i kisik, pa se primjerice danas u europskim zemljama potiče podizanje i proširenje šumskih nasada. Ovi bi planovi trebali naći svoje mjesto i u budućim proračunima, a time bi se smanjio i uvoz drugih energenata poput nafte i plina. Danas recimo plinificiramo Liku iako tamo ima dovoljno drvene mase koja se može upotrijebiti i kao energent.

Ulaganje u šumarstvo isplativ je posao za državu, jer se radi o dugoročnom ulaganju i koristi-ma za cijelu zajednicu.

Govorio je zatim o pojedinim aspektima osnivanja savjetodavne službe, naglašavajući potrebu financiranja iz programa "OKFŠ-a". Do drugog bi čitanja trebalo urediti da savjetodavne službe imaju pravo na korištenje već postojeće infrastrukture, prostora, vozila i tehničke opreme. Predložio je državnim tajniku da takvu službu objedini i s lovstvom, jer se radi o kadrovima iz iste struke, a time bi se pojačala efikasnost postojećeg sustava. Smatra ujedno da je ulaganje u šumarstvo dugoročno gledano posao isplativ za državu, jer se radi o dugoročnim ulaganjima i koristima, te mogućim alternativnim izvorima energije.

Izvijestio je zatim da se o rečenom zakonskom prijedlogu rasprava vodila i na sastanku Hrvatskog šumarskog društva koje će do drugog čitanja obaviti detaljne rasprave na području cijele države kroz svojih 19 ogranaka. Trebalo bi precizirati okolnosti otvaranja kame-noloma kao i njegovu kasniju sanaciju kako bi se prostor vratio u prvobitno

stanje. Ovaj problem i inače je sve više aktualan jer šume nestaju i pod izgradnjom velikih objekata cestovne infrastrukture. Potreban je i oprez u slučajevima prenamjene šumskog zemljišta jer uvijek postoji mogućnost da netko izazove požar zbog mogućnosti širenja vlastitih vinograda, maslinika i voćnjaka. Na kraju je podržao okolnost da resorno ministarstvo kroz inspektorat ima kontrolu onoga za što je odgovorno, a najvažnije je kako će odgovorne službe reagirati u slučaju otvaranja pojedinih problema. Klub zastupnika HSS-a podržava prijedlog da ovaj zakon ide u drugo čitanje, zaključio je zastupnik Ledinski.

Zatim se prešlo na pojedinačnu raspravu, a prvi je riječ dobio zastupnik mr.sc. **Marko Širac (HDZ)**. Istaknuo je da je oko 95% šumskog sastava prirodnog porijekla, s više od 60 šumskih zajednica. Šume prekrivaju ukupno oko 2,5 milijuna hektara ili oko 43% površine Republike Hrvatske. Šumarstvo i drvna industrija zapošljava 49 tisuća radnika, što ukazuje da se s ovim bogatstvom treba pažljivo gospodariti na održiv način i u skladu s načelima očuvanja okoliša. Stoga predlagatelj želi regulirati prava upravljanja, raspolaganja, gospodarenja i korištenja šumskih resursa. Osim toga, potrebno je urediti i prikupljanje sredstava za općekorisne funkcije šuma i njihovu namjensku upotrebu za poticanje planskog gospodarenja šumama. Predlagatelj ujedno uređuje pitanja eksploatacije mineralnih sirovina, izgradnju i uređenje šumskih prostora te čitav niz drugih pitanja.

Ukazao je zatim na pojedine odredbe koje bi trebalo preciznije i detaljnije urediti.

Dozvoliti tradicionalno skupljanje šumskih plodova

Između ostalih korekcija spomenuo je da bi u članku 6., stavku 2. trebalo utvrditi nadležni organ koji će davati suglasnost na projekte izgradnje infrastrukture u šumskim ekosustavima. Osvrnuo se i na odredbe kojima se ograničava zabrana na prikupljanje šumskih plodova koji su neophodni vlasniku za obnovu šume.

Međutim, trebalo bi ipak dozvoliti tradicionalno korištenje i sakupljanje šumskih plodova kao što su gljive, maline i drugi plodovi, te lišće. U članku 39. treba odrediti tijelo koje će donijeti program mjera za prikupljanje podataka u uspostavi registra šuma. Novim bi stavkom u članku 89. trebalo utvrditi izvore financiranja šumarske savjetodavne službe koju osniva Vlada i odrediti koji će organ predložiti Vladi ustroj šumarske savjetodavne službe. Na kraju izlaganja konstatirao je da je ovaj Zakon u svim drugim odredbama na primjeren način uredio pitanje šuma te ga treba uputiti u drugo čitanje.

Zastupnik **Josip Leko (SDP)** u kratkim se potezima osvrnuo na predloženi zakonski tekst, uvodno ocjenjujući da treba donijeti novi Zakon o šumama. Pored praznina u dosadašnjem tekstu zbog manjkavosti oko pitanja posebnog interesa Republike Hrvatske, bilo bi dobro da se sve ove okolnosti taksativno navedu. O posebnom interesu Republike Hrvatske o šumama treba odlučivati Sabor. Ukoliko umjesto preciznih odredbi ostanu samo načela, onda će biti teško kontrolirati provedbu zakonskih odredbi, a u ovom se slučaju radi i o pravima i interesima budućih generacija. Predloženi zakonski tekst dobro uočava gospodarsku dimenziju šuma, a potrebno je da se što prije donesu i novi podzakonski propisi. Trebalo bi ujedno precizirati smisao odredbi članka 90. Iz postojećih obrazloženja izvire mogućnost da se planovi mogu donositi u slijedeće tri godine. Valjalo bi dakle, utvrditi kada se donose planovi i koliko dugo vrijedi njihovo provođenje, upozorio je zastupnik Leko. Ocijenio je ujedno da će ova rasprava pomoći da se uklone i isprave sve nepreciznosti u predloženom zakonskom tekstu.

Ojačati gospodarski rast i razvoj na području Zagore

Zastupnik **Jure Bitunjac (HDZ)** upozorio je da za predloženi zakonski tekst postoji znatan interes među čelnicima lokalne samouprave na području dalmatinske Zagore. Dosadašnji su se propi-

si pokazali dosta restriktivnim pa kao takvi kočice i usporavaju razvoj gospodarstva. Hrvatske bi šume trebale očuvati ovo nacionalno bogatstvo i za nadolazeće naraštaje, a ovo je ujedno i prvi put da Sabor u prvom čitanju raspravlja o jednom zakonu koji treba biti usklađen sa stečevinama Europske unije. Smatra da je potrebno osobito precizno uskladiti zakonske odredbe na području imovinsko-pravnih odnosa, znači od članka 51. pa nadalje. Govorio je o pojedinim situacijama i pomacima koji su na području Zagore uočljivi kada se govori o Dugopolju i Dicmu, ocjenjujući da bi sadašnji propisi ograničavali daljnji razvoj. Podržao je najavljenju politiku Vlade koja ustupa državno zemljište jedinicama lokalne samouprave u slučaju da su ponudili određene gospodarske programe. Upozorio je da bi trebalo preciznije formulirati odredbe u člancima 51. i 53., te urediti postupanje s opožarenim površinama.

Dobro gospodarenje šumskim fondom mora se voditi istodobno uz skrb o ekološkoj komponenti i brizi za otvaranje novih radnih mjesta.

Zastupnik **Damir Špančić (HDZ)** uvodno je naglasio da šume u Hrvatskoj ispunjavaju gospodarsko-ekološku i društvenu funkciju te imaju znaatan utjecaj na kakvoću života stanovniš-

tva. Dobro gospodarenje mora povećati proizvodnju dobara i usluga te stvarati i dodatna radna mjesta i životni standard. Republika Hrvatska može se pohvaliti da dobro skrbi o svojim vodama i šumama, a predloženi zakonski tekst još će više osigurati ovakav pristup zajedničkim prirodnim resursima.

Postoje dobri razlozi da se primjenom zakonskih odredbi sačuvaju postojeći gospodarski i ekološki kapaciteti i za buduće generacije. Šumarstvo i drvna industrija predstavljaju značajan izvor zapošljavanja, naročito u ruralnim područjima, odnosno u područjima od posebnog državnog interesa. Sada je možda prilika da se u članku 3. naglasi velika briga o šumama, te uredi potreban način upravljanja i gospodarenja šumama. Prokomentirao je zatim pojedine dijelove predloženog teksta, ističući da treba izbjegavati sječu rijetkih i ugroženih biljnih vrsta koje daju plodove, a potrebna je i intenzivnija obnova i sadnja. U slučaju izgradnje i planiranja šumskih staza i prometnica, potrebno je provesti i konzultaciju s jedinicama lokalne samouprave zbog mogućeg razvoja turizma i rekreacije na određenom području. Predložio je ujedno da se poveća postotak koji šumoposjednici uplaćuju u proračune jedinica lokalne samouprave, sa sadašnjih 2,5 na 3,5%. Primjeri gradova Pakraca i Lipika opravdavaju ovakve mjere, a posebno je važno ustrajati na uklanjanju "divljih" deponija i odlagališta smeća na šumskim površinama.

Uz skrb o prirodnim bogatstvima potrebno je ulagati sredstva u školovanje potrebnih stručnih kadrova, a mladi stručnjaci najbolje će skrbiti za budući razvoj šumskog bogatstva koje može utjecati na značajan porast životnog standarda. Na kraju je podržao donošenje predloženog teksta u prvom čitanju, ocjenjujući da će predloženi tekst biti naročito od koristi u onim krajevima koji su podnijeli teške gubitke i razaranja u Domovinskom ratu.

Zaključno je u ime predlagatelja govorio državni tajnik **Herman Sušnik** koji se zahvalio na iznijetim primjedbama i prijedlozima. U periodu do provođenja drugog čitanja proučit će se sve iznijete primjedbe i sugestije, a Vlada će predložiti zakonsku verziju koja će biti još bolja od postojećih normi.

Predsjedavajući je konstatirao da je ovime ujedno zaključena rasprava o ovoj točki, najavljujući glasovanje u nastavku rada Sabora. U nastavku rada dao je na glasovanje slijedeći zaključak: Prihvaća se Prijedlog zakona o šumama. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Nakon brojanja glasova konstatirao je da je predloženi Zakon donesen, sa 87 glasova "za", uz 12 "suzdržanih" i 1 "protiv". Glasovalo se zatim i o Prijedlogu zaključaka Odbora za poljoprivredu i šumarstvo. I ovaj je zaključak prihvaćen zastupničkom većinom: 80 "za", 16 "suzdržanih" i 7 "protiv".

V.Ž.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O LOVSTVU

Uklanjanje se nesklad u lovnom gospodarenju

Hrvatski je sabor nakon rasprave prihvatio Prijedlog zakona o lovstvu, kojim se, kako navodi predlagatelj, Vlada RH, uklanjaju nesklad u lovnom gospodarenju i svi prijevori i poteškoće koji su otežavali razvoj i unapređenje lovstva na državnoj razini.

Za ovaj zakonski prijedlog predlagatelj je predložio hitni postupak no pri utvrđivanju dnevnog reda odlučeno je da ide u redovni postupak.

O PRIJEDLOGU

U skladu s ustavnim polazištima o pravu vlasništva te o divljači, zaštita, lov i korištenje divljači sada su uređeni Zakonom o lovu iz 1994. godine. Tim je Zakonom napušten regalni sustav lovnog gospodarenja koji je trajao od 1945. godine (do tada stoljetna dominacija domalnog ili zakupnog sustava). U tom smislu prihvaćeno je normativno uređenje lovstva, sukladno lovnim zakonodavstvima većine europskih zemalja. Taj je Zakon donio kapitalne promjene i u njegovoj primjeni iskazale su se vrlo brzo određene teškoće zbog kojih su donesene njegove izmjene i dopune. No u njegovoj provedbi i dalje su zamjetne veće i manje teškoće što je i osnovni razlog da se pristupilo izradi ovog novog zakonskog prijedloga, navodi predlagatelj.

U razdoblju od 1994. godine u skladu s odredbama Zakona ustanovljena su vlasništva, državna lovišta te zajednička lovišta a određene su i površine na kojima se lovište ustanovljuje. Ukupno je ustanovljeno više od 1 050 lovišta (320 državnih i 730 zajedničkih) i za ta su lovišta javnim natječajima određeni lovozaku-

pnici ili koncesionari (lovoovlaštenici) i sklopljeni ugovori o zakupu ili koncesiji. Za sva lovišta izrađene su odobrene lovogospodarske osnove i u skladu s njima lovoovlaštenici gospodare lovištima, navodi, među ostalim predlagatelj u Ocjeni stanja.

Nema dvojbe da će ovaj novi zakon i ovakva jedna organizacija dovesti do određenih pozitivnih pomaka i što se tiče neujednačenosti gospodarenja lovištima.

Iako je regalni sustav od deset godina na provedbi Zakon o lovu i spoznaje koje su iz toga stečene podloge su na temelju koje se može dati realna ocjena stanja valjanosti osnovnog zakonskog propisa i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega. Iako se regalni sustav u lovstvu primjenjivao više od 60 godina i duboko se ukorijenio, dominalni ili zakupni sustav propisan Zakonom o lovu iz 1994. odmah je prihvaćen i brzo se proveo unatoč Domovinskom ratu koji se tada vodio, a danas su već vidljive prednosti tog sustava (lovoovlaštenici mogu biti pravne i fizičke osobe koje sada gospodare s 30 posto lovišta i snažno se osjeća duh poduzetništva i baš se u tim lovištima najbolje gospodari, a sa 70 posto gospodare lovačke udruge).

Predloženim zakonom uklanja se nesklad u lovnom gospodarenju i svi prijevori i poteškoće koji su otežavali razvoj i unapređenje lovstva na državnoj razini. Novim rješenjima želi se uvesti više reda

u lovstvu, počevši od gospodarenja lovištima do uporabe oružja. Želi se potaknuti i lovni turizam, oživjeti lovačke običaje i tradiciju, osnažiti lovačku etiku te djelotvornije uključiti lovce i njihova udruženja u razvoj i unapređenje lovstva kao važne gospodarske grane naše zemlje. To se uređuje na način da poslovi uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači uz gospodarsku funkciju imaju i funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači te divlje faune i flore. Uređuje se pojam divljači i životinjskih vrsta koje se smatraju divljači (prema srednjeeuropskim standardima prilagođenih našim prirodnim i drugim uvjetima) za koju je zakonom određeno da je od interesa za RH i da ima njezinu osobitu zaštitu, uvodi se institut prava lova pod kojim se razumijeva ovlast da se na određenoj površini zemljišta i voda (lovištu) provode radnje i poduzimaju mjere uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači i njezinih dijelova, pravo lova proizlazi iz vlasničkog prava na zemljištu, vodi, a pripada vlasniku, odnosno ovlašteniku zemljišta i vode i drugoj pravnoj i fizičkoj osobi koja ga stječe i ostvaruje prema predloženom zakonu.

Uređuje se pravo vlasnika odnosno ovlaštenika zemljišta i voda na naknadu za ograničenja kojima su podvrgnuti u ostvarivanju prava lova, uvodi se institut stjecanja prava lova temeljem koncesije i zakupa na lovištima u vlasništvu RH za pravne ili fizičke osobe (obrtnike) sa sjedištem u RH. Nadalje, Hrvatskom lovačkom savezu daju se javne ovlasti tako da organizira i provodi lovačke ispite za lovočuvare i ocjenjivača trofeja divljači,

provodi mjere uzgoja i zaštite divljači u lovištima koja nisu u zakupu ili koncesiji, tu je i ovlast za izdavanje lovočuvarskih znački i iskaznica, vođenje središnje lovne evidencije te (raz)duživanje markica za obilježavanje krupne divljači.

Osniva se poseban račun za unapređenje lovstva pri Hrvatskom lovačkom savezu te se propisuje priljev sredstava, njihovo trošenje, upravljanje, nadzor i izvješćivanje nadležnog tijela.

Uređuje se zakup državnih i zajedničkih lovišta putem javnih natječaja, zatim, prava i obveze lovoovlaštenika, zakupnina, raspoređivanje sredstava od lovozakupnine i mnoga druga pitanja. Donošenjem predloženog zakona ne mijenjaju se osnovne postavke sada važećeg Zakona o lovu već se nadopunjuju i detaljnije razrađuju odnosno dodaju odgovarajuće nove.

Predloženim rješenjima djelotvornije će se provoditi Zakon i prikupljati spoznaje o tome pomoću lovne inspekcije, unaprijedit će se odnosi glede uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači i približiti načinu njihovog uređivanja u lovnim zakonodavstvima suvremenih država, navodi predlagatelj uz obrazloženje da se hitni postupak za ovaj zakon predlaže radi ustrojavanja lovne inspekcije u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona, a na njegov tekst daje primjedbe i prijedlog načelne naravi, dok one nomotehničke naravi dostavlja predlagatelju izravno.

Utvrđena je primjedba ustavnopravne naravi glede obuhvata javnih ovlasti koje se ovim zakonom daju Hrvatskom lovačkom savezu kao i dvojba glede zadiranja u Ustavom zajamčena prava vlasnika šuma i zemljišta. Temeljna primjedba glede vrsta lovišta jest to što se njihova narav određuje prema vlasničkoj strukturi zemljišta.

Nadalje, upitno je obvezivanje vlasnika i posjednika zemljišta izvan lovišta da dostavljaju podatke o divljači na tom

zemljištu Hrvatskom lovačkom savezu. Uz to, nisu razvidni razlozi utvrđivanja zabrane ustanovljavanja lovišta u rasadnicima, voćnim i loznim nasadima do 100 ha, jer postoje rasadnici i vinogradi i na većim površinama. U raspravi je ukazano i na nerazvidna mjerila prema kojima ministar ustanovljava državno lovište, a tu je i primjedba o nerazvidnoj osnovanosti donošenja gospodarske osnove nakon sklapanja ugovora o zakupu ili koncesiji.

Predlaže se predlagatelju da prigodom izrade teksta Konačnog prijedloga ovog zakona na razvidan i pravno nedvojen način definira pojmove koji u smislu ovog zakona imaju određeno značenje, vodeći računa i o posebnim zakonima kojima su ti pojmovi već određeni.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo o ovom je Prijedlogu raspravljao u svojstvu matičnog Odbora. U cjelovitoj raspravi, u kojoj su sudjelovali predstavnici Hrvatskoga lovačkog saveza i Hrvatskoga šumarskog društva, Odbor je dao potporu donošenju ovog zakona budući da je lovstvo značajna grana koju je potrebno sustavno urediti.

Odbor je u raspravi ocijenio da ovaj Prijedlog obuhvaća dio primjedbi i prijedloga iz rasprave o Prijedlogu zakona o lovstvu u prosincu 2004. a koji je povučen iz procedure. Iznesene su konkretne primjedbe te ukazano na pitanja koja ovim Prijedlogom nisu do kraja riješena, primjerice, upitno je obvezivati posjednike zemljišta izvan lovišta da dostavljaju odgovarajuće podatke Hrvatskom lovačkom savezu o divljači koja na tom zemljištu obitava; nije jasno zašto je zabranjeno ustanovljavanje lovišta u rasadnicima, voćnim i loznim nasadima do 100 hektara ako su ograđeni ogradama. Zatim, rečeno je da obavještavanje vlasnika o namjeri uzgoja divljači nije primjereno jer se radi o podnošenju zahtjeva i o upravnom postupku, da je upitno je li vlasniku zajamčena ustavna zaštita njegovog vlasništva kod ustanovljavanja vlastitog lovišta te, među ostalim, da se kod koncesije prava lova odredi da se radi o razdoblju do 30 lovnih godina (predloženi izričaj onemogućuje davanje koncesije za kraće razdoblje).

Nakon rasprave Odbor je odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje ovog zakona.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša ovaj je zakonski prijedlog razmatrao u svojstvu zainteresiranog radnog tijela sukladno Poslovniku. U načelnoj raspravi ocijenjeno je da tekst Prijedloga zakona nije bitno različit od Prijedloga koji je povučen iz procedure. U raspravi nije osporena potreba donošenja novog zakona o lovstvu uz ocjenu da je njegove odredbe potrebno doraditi za drugo čitanje.

S obzirom na dugotrajnost postupka donošenja novog zakona o lovstvu Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Odboru za poljoprivredu i šumarstvo Hrvatskoga sabora, da u suradnji s nadležnim Ministarstvom, prije podnošenja Konačnog prijedloga preispita i zauzme stajalište o pitanju javnih ovlasti Hrvatskoga lovačkog saveza, vlasničkim odnosima, decentralizaciji sredstava i pitanju koncesije i zakupa.

Nakon rasprave Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru prihvaćanje ovog Prijedloga.

Odbor za turizam razmotrio je Prijedlog zakona o lovstvu, prvo čitanje, kao zainteresirano radno tijelo i to posebno u dijelu što se odnosi na strategiju hrvatskoga turizma i razvojne programe u turizmu od naročite važnosti za gospodarski razvoj Republike Hrvatske.

U općoj raspravi o razlozima i potrebama donošenja novoga Zakona o lovstvu, naročito imajući u vidu odredbe članka 1. predloženog zakona - gospodarenje s lovištima i poslovi koji imaju gospodarsku, turističku i rekreativnu funkciju, te ulogu zaštite biološke i ekološke ravnoteže divljači i divlje flore i faune - Odbor za turizam dao je tome jednodušnu potporu.

U raspravi o samom tekstu predložena zakona izraženo je više stajališta, pa tako i ona da pojam, sadržaj i koncept turističkog proizvoda u lovnom turizmu tek treba kreirati i oblikovati kako bi bio prepoznatljiv sa sve većim zahtjevima potrošačkih i najzahtjevnijih tržišnih skupina; da do sada nije izrađen program niti projekt u kojem bi se defi-

niralo "turistički proizvod" u lovnom turizmu, razjasnila i razdvojila problematika koja je povezana s obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, i s lovom kao gospodarskom djelatnosti; da pomanjkanje razvojnog koncepta i složenog zajedničkog proizvoda turizma, lovstva i šumarstva ima za posljedicu zaostajanje ovog oblika turizma, njegovo marginaliziranje, ali i određeni "nered" koji vlada u ovom području, da se u tekstu Prijedloga zakona o lovstvu u stavku 2. članka 69. spominje "ugovor o lovnom turizmu", ali nije razvidno koje su strane koje sklapaju te ugovore, koji su elementi toga ugovora, te tko vrši nadzor nad izvršenjem ugovora. Isto tako stavak 3. članka 69. trebalo bi jasnije definirati, jer nije prihvatljivo da strani državljanin smije loviti u Republici Hrvatskoj samo uz pisani poziv lovoovlaštenika.

Iz svega toga proizlazi da u postojećim i predloženim propisima kojim bi trebalo regulirati lovni turizam uopće nije pobliže definiran pojam lovnog turizma. Kod toga treba imati u vidu složenost ovoga selektivnog oblika turizma koji se sastoji od dva posebna dijela:

- ugostiteljskom i turističkom (smještaj, prehrana, posredovanje u prodaji),
- i lovnom (organiziranje i provedba lova).

Postoji i niz razmišljanja da lovni turizam treba promatrati kao gospodarsku djelatnost s kojom se ne bi trebale baviti udruge (lovačko društvo) kao neprofitne organizacije.

Sve ovo upućuje da bi u ovom značajnom obliku selektivnog turizma - lovnog turizma - trebalo postići dogovor i harmoniju između poduzetničkog dijela poslova i realno postojećih interesa u okviru lovačkih društava. U području lovstva nužno je pojednostaviti način pružanja usluge (know how u lovstvu, objedinjavanje nadzora i izdavanja potvrda).

Odbor za turizam odlučio je jednoglasno predložiti Hrvatskome saboru prihvaćanje Prijedloga zakona o lovstvu ali i zaključak kojim se obvezuje Vlada Republike Hrvatske da u roku od šest mjeseci podnese Hrvatskom saboru

Strategiju, koncepciju i program razvoja lovnoga turizma u Republici Hrvatskoj.

Odbor za europske integracije raspravljao je o ovom zakonskom prijedlogu kao zainteresirano radno tijelo.

U raspravi je posebno istaknuto da Prijedlog zakona favorizira "Hrvatske šume" te njihov monopolistički položaj osobito u određivanju cijene lovišta. Iako pravna stečevina Unije ne određuje pitanja gospodarenja lovištima ovakve odredbe u korist "Hrvatskih šuma" suprotne su načelima Unije. Odbor je podržao upućivanje Prijedloga zakona o lovstvu u redoviti postupak, a nakon rasprave jednoglasno utvrdio da je Prijedlog zakona o lovstvu usklađen s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora o predloženoj zakonu uvodno je govorio državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Herman Sušnik**. Donošenjem ovog zakona ne mijenjaju se osnovne postavke važećeg Zakona, već se dopunjuju i detaljnije razrađuju odnosno dodaju, rekao je govoreći šire o predloženom zakonu. Ovim zakonskim rješenjima djelotvornije će se provoditi zakon, a očuvanje i zaštita divljači i njezinih prirodnih staništa prioritetan je zadatak. Stjecanje vrhunskog trofeja divljači kruna je napora ulaganja u uzgoj divljači u lovištu, a kombinacijom jednog i drugog možemo se svrstati uz bok s europskim zemljama.

Zatim je predsjednik Odbora za turizam **Ante Markov (HSS)** prenio stajalište tog radnog tijela.

Turistički i rekreativni značaj

Mato Štimac (HDZ) javio se u ime Kluba zastupnika HDZ-a rekavši da je za razliku od postojećeg Zakona o lovu i Prijedloga koji je povučen iz procedure ovaj zakonski prijedlog usklađen s Ustavom i zakonima koji su izravno ili

posredno povezani s lovstvom. Ovime lovstvo dobiva znatno širu dimenziju, osim gospodarskoga daje se i turistički, rekreativni i sportski značaj čime je normativno uređenje lovstva izjednačeno s lovnim zakonodavstvima većine europskih zemalja koje su nam konkurentne na tržištu lovnog turizma.

Lovstvo na svjetskom i europskom tržištu zauzima značajno mjesto i ako želimo biti konkurentni moramo ga na primjeren način unaprijediti. Našem lovstvu nedostaje divljač i infrastruktura lovišta što je posljedica devastacija u Domovinskom ratu, nedostaje mu promidžba, etika, običaji i društveno razumijevanje, jer od zlatnog vremena našeg lovstva proteklo je dosta vremena. Sve te komponente obuhvaćene su ovim zakonom, naglasio je zastupnik govoreći o tome šire. Našem lovstvu treba ponajprije vratiti ono što je imalo prije Domovinskog rata, treba razminirati lovišta, riješiti krivolov, revalorizirati lovišta s propisnim fondovima divljači, urediti ih lovačkom infrastrukturom, a nakon toga unapređivati prema našim mogućnostima i potrebama. Prijedlogom zakona uklanjaju se svi prijepori i poteškoće koji su otežavali razvoj i unapređenje lovstva do sada, rekao je, među ostalim naglašavajući da je za uspješnu provedbu ovog zakona od osobite važnosti inspekcija, a da osobit značaj imaju potpore koje će pomoći bržem razvoju lovstva u cijelosti.

Klub zastupnika HDZ-a podržava ovaj Prijedlog zakona u prvom čitanju, rekao je na kraju.

Brojne greške i nelogičnosti

Dr.sc. **Ivo Josipović (neovisni)** govorio je u ime Kluba zastupnika SDP-a. Ova obnovljena verzija zakona u tehničkom je smislu nešto bolja od prethodne, međutim, i dalje postoje brojne logičke pogreške, čak, i nomotehničke i dileme koje se odnose na svrsishodnost nekih odredbi pa i na ustavnost. Temeljno pitanje u vezi s ovim zakonom je pitanje ustavnosti odredbe prema kojoj upravno tijelo može privatno zemljište proglasiti lovištem i dodijeliti koncesiju

nekom trećem a da vlasnik nema mogućnosti efektivne obrane od toga. Dakle, to je jedan prikriveni oblik eksproprijacije i, zastupnik se boji, teško obranjivo s aspekta ustavnosti.

Našem lovstvu treba ponajprije vratiti ono što je imalo prije Domovinskog rata, treba razminirati lovišta, riješiti krivolov, revalorizirati lovišta s propisnim fondovima divljači, urediti ih lovačkom infrastrukturom, a nakon toga unapređivati prema našim mogućnostima i potrebama.

Zatim, kad je već uzeto to privatno zemljište i pretvoreno u lovište i dano trećemu u zakup ili koncesiju, od naknade koja se za to plaća vlasniku ide 25 posto a najviše novca Hrvatskom lovačkom savezu kojem je dato i puno ovlasti. Kakve to veze ima s pravičnošću i zaštitom privatnog vlasništva, koje je u ovoj državi, kaže, ustavna svetinja sasvim sigurno raspraviti, misli, na Ustavnom sudu RH.

Nadalje, zastupnik se osvrnuo na definicije iz ovog zakonskog prijedloga za koje se boji da nemaju puno smisla, primjerice, definicija vlastitog lovišta, definicija vlasnika lovišta itd., zatim, na nelogičnosti u tekstu (godine koncesije i zakupa). Ima niz odredbi koje su naprosto atak na privatno vlasništvo, neke su od detaljnih primjedbi koje je iznio zastupnik (tu je i ona da nedostaje jedna stranica predloženog zakona).

Mi u Klubu zastupnika SDP-a znamo da se nekakav zakon mora donijeti, da on mora zapriječiti nered koji je na tom području ali mislimo da bi ovaj morao pretrpjeti velike promjene u nomotehničkom uređenju, a posebice u odnosu na poštivanje prava vlasništva.

Velik problem stanje u lovstvu

Pero Kovačević (HSP) ispravio je netočan navod predgovornika i rekao da je stranica koja je nedostajala dva-

put dostavljena zastupnicima, a zatim je nastavio izlaganje u ime Kluba zastupnika HSP-a.

S obzirom na sadržaj predloženog zakona primjereniji bi bio naziv Zakon o Hrvatskom lovačkom savezu. U biti ovdje javne ovlasti država prepušta Hrvatskom lovačkom savezu, istina, na pravno dosta loš i nedorečen zakon. Pravno gledano moguće je da država svoje javne ovlasti prepusti nekome, ali je pravno nedopušteno da to učini na ovakav način. Također, bitno je kazati da je doista velik problem stanje u lovstvu koje datira, sedam, osam godina a o kojem je znala bivša Vlada, zna i ova, a nažalost, nije puno u tome bilo napravljeno, iako su bile pravovremeno upozoravane od državnog inspektorata.

Sada opet imamo varijantu da poslovi koji su vezani za lovne inspektore neće biti u Državnom inspektoratu nego u matičnom Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva, rekao je zastupnik te iznio da tijekom jedne godine na državnim lovištima uginu 39 do 50 posto krupne divljači, odnosno počinjena šteta od najmanje 150 000 eura. Govorio je i o tome kako u praksi izgleda lovno-gospodarska osnova u lovištu, primjerice, "Motovunska šuma" ima samo oko 83 posto zečeva, samo 49 posto fazana, a unatoč tome što je broj divljači daleko ispod planiranog ipak se dopušta lov. Kod toga najgore varijante su bile u vezi s "Hrvatskim šumama". One su do dodjele koncesija odnosno davanja u zakup imale obvezu gospodariti tzv. državnim lovištima, ali nisu mogli, nisu imala investicijskih razloga niti su zakonski smjeli ulagati i sada se ta agonija nastavlja dosta dugo, imaju veće rashode od prihoda. Za 2003. godinu riječ je o 37 lovišta, prihodi su bili 13 milijuna prema podacima "Hrvatskih šuma", rashodi 18 milijuna kuna, a prema nalazima inspekcije prihodi su bili 11 a rashodi 23 milijuna kuna.

Sve to govori da se država mora ozbiljno pozabaviti s ovim problemima i zato Klub zastupnika HSP-a predlaže (još od 1999. godine) osnovati javnu ustanovu za ovih 1050 lovišta i zaposliti za početak u svakom lovištu jednog

razvojačenog branitelja, ako ne i dva, i korist će biti višestruka. Spriječit ćemo lovokradice, otuđivanje mineralnih sirovina, krađu drveta, a riješit će se i pitanje prosjeka zaštite od požara i čuvanje granica, rekao je među ostalim, pozivajući na odgovorno ponašanje prema ovoj velikoj imovini. Idemo na osnivanje javnih ustanova čime ćemo omogućiti zapošljavanje a nećemo doći u situaciju da se lovište može dati ili u zakup ili koncesiju (prema predloženom nije vidljiva razlika između jednoga i drugoga). Najveći problem što se može dogoditi je da će stranci opet ući putem koncesije ili zakupa, a ovako imat ćemo zaposlene ljude koji će moći imati dopunske prihode jer će moći uzgajati divljač (tako se radi u Kanadi).

Nadalje, bitno je da nema Fonda za unapređenje lovstva koji je trebao biti pri Hrvatskom lovačkom savezu, da ostaje i dalje vodeća uloga Hrvatskog lovačkog saveza, a tu je i problem neprikladne trgovine divljači, crno tržište, a ovakvih situacija će biti još više uz predloženu varijantu kad inspekcija prijede u Ministarstvo (sljedeće je da je predsjednik nadzornog odbora "Hrvatskih šuma" ujedno državni tajnik) rekao je, među ostalim.

Za izradu zakona pozvati pravnike

Stajališta Kluba zastupnika HSS-a o predloženom zakonu iznio je **Željko Ledinski (HSS)**. Ovaj Klub zastupnika je za to da ovaj zakonski prijedlog ide u redovitu proceduru jer ne odstupa mnogo od Prijedloga o kojem se raspravljalo prije četiri mjeseca (povučen) a hrvatsko lovstvo, smatra Klub zastupnika HSS-a, zaslužuje jedan jači i snažniji tretman i u zakonskoj regulativi. Lovstvo ima svoje posebno mjesto u našem turizmu, gospodarstvu jer može biti izvor značajnih prihoda.

Što se tiče pravnog aspekta predloženog zakona, iznesene primjedbe dr.sc. Josipovića stoje, kaže zastupnik, i čini mu se da je u njegovoj izradi sudjelovalo više lovaca nego pravnika. Stoga predlaže novom državnim tajniku, kojem

želi puno uspjeha u poslu, da za izradu Konačnog prijedloga zakona pozove eminentne pravnike kako ne bi dolazilo do ovako apsurdnih situacija da su neki članci suprotni Ustavu. Predloženi zakon daje određene javne ovlasti jednoj udruzi, Hrvatskom lovačkom savezu, pa kad se govori o tome onda se mora gledati da određeni interesi koji postoje u rukovodstvima određenih drugih udruga često puta nisu u zajedništvu s interesom onih koji se bave lovstvom, uzgojem i zaštitom divljači. Sigurno da Lovачkom savezu treba dati neke ovlasti (neke je već dosad koristio), ali isto tako neke ovlasti već postoje u određenim službama, državnim uredima i sada bi ih trebalo dati nekom drugom, pa bi, misli zastupnik, trebalo mijenjati čitav niz drugih zakona (vođenje statistike, u županijama poslovi vezani uz lovstvo itd). Čudno mu je da je u "Lovačkom vjesniku" bilo objavljeno kako je prošli zakon gotovo donesen te da bi volio da se ubuduće ne prenose samo stavovi pojedinaca. To govori o nekakvim željama, interesima, a ne o "slabim" rješenjima jer da smo onakav zakon pustili i donijeli onda bi tek imali problema.

Čudno da dio novca koji nastaje u određenoj županiji od lovozakupa dajemo u centralu umjesto da smo ih dali u fondove za unapređenje lovstva po županijskim lovačkim savezima i to bi bila nekakva decentralizacija sredstava.

Kad se govori o javnim ovlastima onda se uvijek sve vrti oko toga gdje je i gdje završava dio novca koji se dobiva od zakupnine. Osobno mu izgleda čudno da dio novca koji nastaje u određenoj županiji od lovozakupa dajemo u centralu umjesto da smo ih dali za fondove za unapređenje lovstva po županijskim lovačkim savezima i to bi bila nekakva decentralizacija sredstava. U tom smislu za drugo čitanje trebalo bi riješiti kako s

tom naknadom i najprije provesti povrat novca vlasnicima a onda svakako da dio sredstava ostaje pri županijskim lovačkim savezima, neke su od primjedbi koje je iznio zastupnik.

Klub zastupnika HSS-a predlaže da se do drugog čitanja obavi široka javna rasprava među lovačkim savezima, da se stavovi usklade i urede spomenuti pravni aspekti.

Prednost - postojećim zakupcima

Vidi se da je u ovom zakonskom prijedlogu posve ispravno najveća pozornost posvećena koncesiji odnosno zakupu, rekao je **Damir Kajin (IDS)** javljajući se u ime Kluba zastupnika IDS-a. To je u redu jer su najveće primjedbe i bile na zakonski prijedlog koji je povučen iz procedure. Nažalost, niti prema ovim rješenjima formalno-pravno ne može se izbjeći da, recimo, stranci putem pravnih osoba koje su registrirane u RH stječu koncesije (pretpostavlja da se to neće dogoditi dok naši tajkuni, generali imaju sklonosti lovu), ali po sudu ovog Kluba zastupnika, Ministarstvo bi trebalo učiniti sve da lovištima, gdje god je to moguće, nastave upravljati one udruge koje ta lovišta imaju u zakupima odnosno koncesijama.

No konačno, ako smo rasprodali sve banke, INA-u, Hrvatski telekom, a priča se da bi do kraja godine trebalo prodati i "Uljanik", što je, kaže zastupnik, apsurd nad apsurdima, zašto ne bi (sam kaže da je ciničan) dali i lovišta u koncesiju strancima. Ali, kad je Istra posrijedi, ipak produžiti ugovore o 10-godišnjem zakupu s postojećim udrugama i ne dopustiti da se ubacuje netko drugi jer će doći do "potresa" na terenu. Prednost pri zakupu trebali bi imati postojeći zakupoprincipi i ne bi trebalo gledati samo na cijenu.

Što se tiče lova, koji je na neki način i biznis, omogućimo da stranci dolaze u Hrvatsku i ovdje love, rekao je zastupnik. Napomenuo je u vezi s tim da strani lovci moraju plaćati visoke pristojbe za unos oružja, da problem nastaje kad žele iznijeti ulovljene životinje (primjerice, iz Istre mogu samo preko grani-

čnog prijelaza Rupe gdje djeluje jedina veterinarska služba za Županiju a koja ne radi subotom ni nedjeljom). Bez graničnog prijelaza Jelovice nema revitalizacije Čičarije na kojoj su najatraktivnija lovišta u Istri, upozorio je, među ostalim zastupnik. A u vezi s naknadom za lovište, kaže, dobro je da će vlasniku zemljišta pripasti 25 posto (prije bilo pet posto), a lovišta bi trebalo obvezati da dio naknade izdvajaju za ona lovišta koja su pod minama. Iznio je i problem građana Cresa, Krka, Raba s alohtonom divljači, koja nikada do 80-tih nije bila prisutna na tim otocima (čaglovi, divlje svinje, medvjedi) koju treba ukloniti s tih otoka radi zaštite stada i pastira, i tim ljudima treba izaći ususret.

Predloženi zakon treba ići u drugo čitanje i držimo da će predlagatelj uvažiti primjedbe saborskih klubova zastupnika, rekao je na kraju.

Ljubica Lalić (HSS) ispravila je navod predgovornika da se Hrvatski sabor zalagao za nerad nedjeljom veterinarske inspekcije na prijelazu Rupe. Zalažući se za Zakon o trgovini radilo se o ograničavanju rada trgovaca.

Uslijedila je pojedinačna rasprava zastupnika.

Otvora se mogućnost neredu

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) također se slaže da zbog iznesenih primjedbi ovo bude prvo čitanje zakona jer postoje odredbe koje nisu usklađene sa Zakonom o zaštiti životinja, o dobrobiti životinja i Zakonom o zaštiti prirode. Primjerice prema odredbi članka 84. predloženog zakona određena osoba može ustrijeliti životinju koja čini štetu, a posebnim zakonima to je u određenim slučajevima zabranjeno. Prema tome imamo zakone iste razine i kod primjene dolazi onda jedna konfuzija, i nije rijetka pojava u našem pravnom sustavu da donosimo akte iste pravne snage ali koje sasvim različito tretiraju istu materiju, upozorila je zastupnica.

Uvodno je rečeno da se zakon donosi upravo da bi se uvelo reda na ovom području, međutim rješenja najspornijih stvari govore suprotno i otvara se

mogućnost neredu, rekla je podsjećajući na primjedbe iznesene u ime Kluba zastupnika SDP-a. Predloženi zakon ne bi trebao ići u hitnu proceduru tim prije što i predlagatelj tu proceduru obrazlaže isključivo time što se ustrojava lovna inspekcija u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Zastupnica misli da to nije dostatan razlog a i da to ukazuje na množenje i bujanje birokracije te da je velika opasnost što će samo Ministarstvo određivati (broj) inspektore. To nije nešto s čime smo se hvalili u ovom sjajnom programu hitro-hitro. Našu birokraciju treba educirati, a ne ponižavati s ovakvim izrazima.

Pero Kovačević (HSP) ispravio je predgovornicu i rekao da je predlagatelj prihvatio na prijedlog Kluba zastupnika HSP-a i drugih klubova da se ovaj Prijedlog ne donosi po hitnom postupku.

Pojedina rješenja i dalje dvojbena

Marko Širac (HDZ) podsjetio je najprije na Ocjenu stanja koju je predlagatelj dao uz predloženi zakon te kazao da su rješenja pojedinih odredbi i dalje dvojbena i da bi ih trebalo drugačije urediti.

To se prvenstveno odnosi na pitanje uloge Hrvatskog lovačkog saveza, treba li i dalje ostati udruga ili promijeniti pravni status i postati institucija za poticanje razvoja lovstva. Podržava rješenje da Savez ima određene javne ovlasti i da zastupa interese lovstva u zemlji i inozemstvu. Zatim, način utvrđivanja lovne zakupnine pobliže treba urediti podzakonskim propisom te ponuditi drugo rješenje (predloženo ozbiljno preispitati) za način prikupljanja sredstava za zakupninu i njihovu raspodjelu. Detaljnije treba urediti ustanovljenje državnih lovišta kao i promjene granica u tim lovištima, neke su od daljnjih primjedbi zastupnika uz prijedlog za drugo čitanje.

Nenad Stazić (SDP) kaže da je ovo drugi pokušaj zakona o lovstvu, prvi je neslavno propao, povučen je iz procedure, a ovaj je bolji, u najmanju ruku pismeniji od prvog. Ali čini se da Mini-

starstvo nikako ne uspijeva načiniti jedan logičan i jasan tekst.

Zastupnik je zatim podsjetio da je dr.sc. Josipović iznio čitav niz primjedbi koje on ne želi ponavljati, no dopunjuje ih s onima da su nejasni i kontradiktorni pojmovi "vlasnik lovišta". Ako je vlasnik zemljišta na kojem je ustanovljeno lovište vlasnik lovišta onda on nije korisnik zemljišta, on je ili jedno ili drugo. U jednoj odredbi (članak 65.) navodi se da je zabranjeno loviti divljač primamljivanjem hranom, vodom ili drugim sredstvima a u drugoj (članak 70.) da je to zabranjeno u pojasu 300 metra od granice posebno zaštićenih dijelova prirode. To su neki od primjera koji govore o nejasnim odredbama ("to bog otac ne razumije"), kaže.

Zastupnik ujedno smatra da je možda ovo zakon uz koji bi trebalo nešto šire reći o paljenju strništa, kukuružišta i tršćaka što svake godine izazove čitav niz požara. Kad se pali taj korov uništavaju se staništa životinja pa bi zbog opasnosti od požara i ovog potonjeg trebalo razmisliti o potpunoj zabrani paljenja korova u Hrvatskoj, rekao je zastupnik ukazujući na gramatičke greške u tekstu.

Zanimanje javnosti za zakon

Jure Bitunjac (HDZ) kaže da je i rasprava o Prijedlogu zakona o lovstvu u prosincu prošle godine izazvala veliko zanimanje javnosti, ne samo lovaca, jer se radi i o zaštiti divljači a može se govoriti i o odnosu čovjeka prema prirodi.

Ne može se složiti s onima koji su u raspravi naveli da u ovom zakonskom prijedlogu nema bitnih odstupanja u odnosu na onaj povučeni iz procedure. Ovo je jedan veliki pomak i mora, kaže, pohvaliti Ministarstvo za ovaj Prijedlog koji će sigurno proći ovu proceduru i u drugom čitanju poprimiti svoj konačni oblik.

Splitsko-dalmatinska županija, iz koje dolazi zastupnik, broji 6000 lovaca, većina njih je bila u Domovinskom ratu, i na prvi Prijedlog bilo je velikih primjedbi, a i sada je zastupnik dobio, kaže, od

udruga i Lovачkog saveza Splitsko-dalmatinske županije određene primjedbe i prijedloge. Najbitnije se odnose na centralizaciju sredstava kad je riječ o lovozakupnini. Po njihovu mišljenju ta bi sredstva trebala u prvom redu ostati na području gdje se ubiru, koristiti ih prema programima nižih razina, a ne da budu centralizirana i da se vraća samo mali dio sredstava. Tu je i primjedba u vezi s nekim ovlastima Hrvatskog lovačkog saveza no zastupnik smatra da je Prijedlog Vlade dobro koncipiran kad je riječ o Hrvatskom lovačkom savezu i njegovoj ulozi, no možda će biti nekih promjena.

Sredstva bi trebala u prvom redu ostati na području gdje se ubiru, koristiti ih prema programima nižih razina, a ne da budu centralizirana i da se vraća samo mali dio sredstava.

Zastupnik je siguran da će ova rasprava polučiti rezultat koji lovci i svi oni koji se bave lovstvom očekuju i da će se doći do jednog dobrog zakona koji će biti u skladu s europskim standardima i voditi brigu o zaštiti divljači i o gospodarskim učincima. Smatra da je bitan način kako je predlagatelj koncipirao koncesije (veliki pomak) a kao građanina i saborskog zastupnika interesira ga pitanje zaštite divljači. U tim odredbama potrebna je dorada, pa tako misli da se zakonom ne može definirati (članak 56.) da pastirski psi (njemački ovčar, šarplaninac i sl.) mogu biti daleko samo 300 metara od nastambe njihovog vlasnika odnosno od stada. Ta odredba jednostavno nije provediva i trebalo bi navesti da pastirski psi, smatra zastupnik, budu na primjerenoj udaljenosti od stada, nastambe.

Zatim je napomenuo da trebamo biti vrlo rezervirani u odnosu na unos divljači, primjerice, na Mljet su ubačeni mungosi radi zmija otrovnica a sada je kompletna pernata divljač nestala s tog otoka. Također je upozorio, u vezi

s vukom koji je kao zaštićena životinjska vrsta obuhvaćen posebnim zakonom, da bi trebalo učiniti sve da se stočarima kojima ta životinja nanese štetu nadoknadi ta šteta u stvarnom iznosu a ne 40, 50 ili maksimalno 60 posto štete. Naši stočari čekaju po nekoliko mjeseci odštetu i uvijek je ispod realne cijene koja se postiže za stoku na tržištu, naglasio je.

Ne smijemo ići u krajnost da lov postane rekreacija samo za odabrane, za elitu, već treba biti dostupan širim slojevima i na tom tragu zastupnik smatra da će to biti u Konačnom prijedlogu još preciznije i kvalitetnije definirano.

Nije dovoljno usklađen s Ustavom

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** smatra da je prava sreća da je prihvaćeno da ovaj predloženi zakon ide u prvo čitanje jer bi ga u ovakvom sadržaju, vjeruje, morali odbiti u Hrvatskom saboru, a ako bi ga prihvatili ustavno-pravno bi ga osporili. Sreća je i da će se taj zakon onda uskladiti s čitavim nizom potreba i interesa unutar RH jer on ima svoju pravnu, gospodarsku, ekološku i etičku pa i turističku dimenziju.

Zastupnik upozorava da predloženi zakon nije dovoljno usklađen s Ustavom (naknade vezane uz ograničenje prava vlasništva i vlasničkih ovlasti mora se voditi računa da kada su dobra od interesa za RH moraju biti po tržišnoj vrijednosti) i sa zakonima koji razrađuju ove materije kao što je Zakon o zaštiti prirode i Zakon o zaštiti divljači i s međunarodnim konvencijama koje je RH ratificirala. U gospodarskom smislu dogodilo se nešto neuobičajeno, recimo da je to, kaže, relikv prošliosti koji se pojavio u našim zakonima, čak iz feudalnog doba, jer su zapravo vlasničko-pravna ovlaštenja u lovstvu između ministarstava, između Hrvatskih šuma i udruga koje se bave lovom odnosno lovcima, da "Hrvatske šume" kao lovoovlaštenik nemaju zakonsku obvezu u zaštiti divljači, u odgoju divljači, uzgajanju itd., rekao je, među ostalim, smatrajući i da je predloženi zakon neu-

stavan u pogledu nadležnosti lovnogospodarske osnove (članak 47.) koju ne može propisivati ministar već se mora odrediti zakonom. Uz brojne druge primjedbe zastupnik naglašava da se sve to može popraviti do drugog čitanja ali da treba raditi.

Provesti širu raspravu

Franjo Arapović (HDZ) kaže da je odlukom o prvom čitanju predloženog zakona vidljiva namjera Vlade RH da svoje zakone uskladi sa zakonima EU a i otkloni njegove suprotnosti s Ustavom i nekim zakonima.

Bila bi loša zamisao da se novac od lovozakupnina odvaja u Fond za unapređenje lovstva pri Hrvatskom lovačkom savezu jer koliko zna ta praksa ne postoji ni u jednoj zemlji Europe i s tim bi se otvorile mogućnosti manipulacija i nekontroliranog trošenja državnog novca. Neprihvatljivim mu se čini da s lovozakupninom od zajedničkih lovišta koja se prikuplja u lokalnoj samoupravi ne mogu raspolagati u lokalnoj samoupravi i to je u suprotnosti s odlukama Vlade RH o decentralizaciji vlasti. Na svu sreću da ovaj Prijedlog ide u prvo čitanje jer baš nisu ponuđena dobra rješenja za lovstvo i zaštitu divljači i ostalih životinjskih vrsta.

Kako bi ovaj zakon mogli donijeti utemeljen na znanosti, struci i iskustvu smatra da je neophodno provesti širu raspravu, zatim, propisati da lovišta mogu biti manja od 100 hektara a zakupnina tih lovišta da ne može biti manja od 20, 30 godina. Za hrvatsko lovstvo neophodno je formiranje agencije za poticanje i razvoj lovstva, koja bi se bavila zapošljavanjem stručnjaka iz područja lovstva, objavljivanjem svih stručnih podataka bitnih za razvoja lovstva, financijskim rasterećenjem lovoovlaštenika u izvedbi i provedbi lovačkih gospodarstava, isključenjem sive ekonomije iz lovstva, naveo je, među ostalim, u nadi da će se predloženi zakon doraditi.

Ivan Vučić (HDZ) također smatra da je dobro da se uvažavaju primjedbe i da ovaj zakon ide u drugo čitanje i da se ne

srlja u donošenje zakona te pohvalio u vezi s tim Vladu RH i Ministarstvo. Uz osvrt na pitanja koja uređuje predloženi zakon rekao je da će se predloženim rješenjima unaprijediti sadašnje stanje lovnog gospodarstva i gospodarenja u cjelini.

Nikola Vuljanić (HNS) kaže da je odlično što ovaj predloženi zakon ide u redovni postupak jer bi u hitnom broj amandmana vjerojatno nadmašio broj predloženih članaka.

Čini se da u odnosu na prošli Prijedlog nije napravljen velik korak koji bi mijenjao suštinu zakona, a suština je kriva - da se jednoj udruzi daju ovlaštenja praktično državne organizacije, rekao je.

Iz te suštine slijedi masu drugih stvari koje zakon čine nepravdnim i neprihvatljivim. Zatim, pojmovi nisu jasno definirani pa se ne vidi koja je razlika između zajedničkog lovišta i državnog lovišta, a razlika je u vlasništvu no to ne piše jasno, rekao je zastupnik iznoseći i druge primjedbe.

Predložio je predlagatelju da do drugog čitanja dobro razmisli o temeljnoj koncepciji zakona i o tome da je lovstvo važna gospodarstvena grana koja se može razviti u izuzetno profitabilnu granu od koje može živjeti velik broj stanovnika u Hrvatskoj, ali ne tako da bude privatna odgovornost privatno vlasništvo jedne udruge.

Na navod predgovornika o tome koje je članstvo u Hrvatskom lovačkom savezu upitno ili nije replikom se javio **Mato Štimac (HDZ)**. Imamo li podatak koliko se lovaca kad položi lovački ispit učlani u bilo koju udruhu i samim je tim član Hrvatskog lovačkog saveza i što se s njima događalo nakon nekoliko godina pitao je. Imamo podatak da je nekoliko tisuća naših lovaca izvan kontrole, znači nisu članovi ni jedne udruge, ne plaćaju članarine ali imaju oružje i love. Članstvo u Hrvatskom lovačkom savezu bi bilo dobro radi kontrole, a kad je riječ o novcu koji bi trebao biti prema predloženom zakonu dodijeljen Hrvatskom lovačkom savezu radi se o oko 7 milijuna kuna godišnje. Znači nije to onaj basnoslovan novac o kojem se priča

da će Savez raspolagati, a prema dosadašnjem načinu plaćanja ima županija koje u 15 godina nisu ni jednu kunu vratili lovstvu. Na to je odgovorio **Nikola Vuljanić (HNS)** rekavši da on nije protiv Hrvatskog lovačkog saveza kao organizacije lovaca nego protiv monopola i da misli da je krivo da zakon propisuje da samo taj Savez, udruga, ima sva ta ovlaštenja i sve te privilegije. Zašto zakon ne bi propisao da lovci moraju biti u udruzi i trebaju biti organizirani ali da taj isti posao mogu obaviti i druge udruge.

Popraviti određena rješenja

Dražen Bošnjaković (HDZ) podržava ovaj predloženi zakon i kaže da je bitno da se njime uvode određeni standardi iz direktiva EU, međunarodno pravne konvencije i tako preuzimaju određene tekovine i standardi EU. Nema dvojbe da će ovaj novi zakon i ovakva jedna organizacija dovesti do određenih pozitivnih pomaka i što se tiče neujednačenosti gospodarenja lovištima.

Određena rješenja treba definitivno popraviti za drugo čitanje kao što je pitanje nadoknade štete koju počinj divljač, tekst urediti nomotehnički ali i naći jednu mjeru u javnim ovlastima koje se daju Hrvatskom lovačkom savezu, rekao je, među ostalim.

Nema dvojbe da će ovaj novi zakon i ovakva jedna organizacija dovesti do određenih pozitivnih pomaka i što se tiče neujednačenosti gospodarenja lovištima.

A na to da se ovim zakonom daje previše javnih ovlasti Hrvatskom lovačkom savezu ključnu primjedbu imao je dr.sc. **Ivo Banac (LS)**, po čijem dubokom uvjerenju predloženi zakon je vrlo problematičan. Hrvatski lovački savez će umjesto nadležnog Ministarstva voditi središnju lovnu evidenciju, a upitno je hoće li ta

evidencija biti javna, a predviđeno je da se to naknadno propiše pravilnikom, kaže, daleko od očiju javnosti.

Hrvatski lovački savez se tretira gotovo kao Vladina agencija, premda je riječ o interesnoj grupi koja samim tim ne može biti zadužena za nadzor nad provedbom zakona.

Inače zastupnik smatra da razvoj društva i stanje u bioprostoru čini lovstvo u ovom razdoblju i neposrednoj budućnosti zapravo pravim anakronizmom. Ali budući da će vjerojatno divljač i šume nestati prije zabrane lovstva moramo se nositi s nekakvom regulativom. Potpuno je neprikladno i što se smanjuje širina pojasa u kojem se smije loviti oko naselja u brdsko-planinskim područjima s 300 na 200 metara jer se u praksi ne poštuje ni postojeća granica, rekao je, među ostalim. Iznio je i primjedbu "Zelene akcije" da se u predloženi zakon unese odredba prema kojoj se čeke, mameci za životinje, a pogotovo za medvjede, ne mogu stavljati uz izvore pitke vode.

Protiv centralizacije

Željko Pavlic (MDS) rekao je da govori i u ime Međimurskog demokratskog saveza, regionalne stranke. Nismo zadovoljni s centralizacijom koja se provodi i u ovom zakonu, centralizacijom sredstava i odlučivanja o pitanju zajedničkih lovišta i lovišta županija koja su uglavnom ustanovljena na posjedu privatnog vlasnika i županija.

Sredstva od lovozakupnina zajedničkih lovišta trebala bi se slivati u županijski proračun i u proračun jedinice lokalne samouprave pa bi se ta sredstva trošila u lokalnoj zajednici prema kvalitetnim programima za unapređivanje lova. U tom smislu zastupnik je iznio prijedlog (amandman) da se od 25 posto tih sredstava koja bi trebala ići u državni proračun 10 posto usmjeri u proračun jedinica lokalne samouprave. Htjeli bismo krenuti i na neki način s procesom decentralizacije i predlažemo, rekao je zastupnik, da se pri utvrđivanju granica lovišta mora uzeti u obzir i mišljenje jedinice regionalne podru-

čne samouprave tj. županije, na čijem se području ustanovljava lovište.

Postojeći je Zakon donio kapitalne promjene, ali u njegovoj primjeni iskazale su se vrlo brzo određene teškoće zbog kojih su donesene njegove izmjene i dopune. No, u njegovoj provedbi i dalje su zamjetne veće i manje teškoće što je i osnovni razlog da se pristupilo izradi ovog novog zakonskog prijedloga.

Naveo je primjer iz prakse, da je Odlukom Vlade 1995. godine ustanovljeno lovište Dubrava površine 3565 hektara na području Županije varaždinske. No, prvo je bila pogreška što se veći dio tog lovišta nalazi na području Međimurske županije a zatim što rješenje o ustanovljavanju tog lovišta nije nikad dostavljeno Međimurskoj županiji, Lovачkom društvu Međimurje niti bilo kojoj drugoj instituciji na području županije, naveo je, među ostalim, govoreći o tome šire kao problemu do kojeg dolazi kad više razine ne kontaktiraju s onim nižim.

Donijeti kvalitetan zakon

Vladimir Kurečić (HDZ) ističe da je nebitno hoće li se ovaj zakon, s kojeg je skinuta hitnost postupka, donijeti za dva ili 32 dana već da je bitno da se donese kvalitetan zakon koji će postojeće probleme i potrebe regulirati na najbolji mogući način.

U ovaj prijedlog unijeto je nekoliko primjedbi iz rasprave o prvom Prijedlogu zakona (koji je povučen iz procedure) što je svakako dobro i što ga poboljšava, a ovo prvo čitanje kao i rasprava u drugom čitanju mogu itekako poboljšati predloženi tekst. Treba naglasiti, kaže, da su se zastupnici (mnogi su lovci) konzultirali s ljudima na terenu, a neki dolaze iz županija u kojima je lovno gospodarenje odlično organizirano (slu-

čaj s Varaždinskom županijom iz koje zastupnik dolazi). Tvrdnja da se zakonskim rješenjima želi uvesti više reda u lovstvu potiče i neke primjedbe, kaže, a one načelne iznosi.

Prvo, nepotrebno se centralizira i birokratizira pojedine poslove iz lovstva (nepotrebno se predviđa kod mnogih odluka intervencija i suglasnost Ministarstva odnosno ministra), u zajedničkim lovištima treba omogućiti (dobro gospodarenje) nastavak ili produljenje lovozakupa prvenstveno domaćim, domicilnim lovnim udrugama, omogućiti da se, zbog problema raspoređivanja naknade za koncesiju i to onih 25 posto za naknade vlasnicima putem proračuna lokalne samouprave, ta sredstva namjenski upotrijebe vezano uz zemljište ili slično, neke su od primjedbi zastupnika.

Pravo lova i veleučilištima

Vlado Jelkovic (HDZ) također se slaže da ovaj predloženi zakon ide u redovnu proceduru a smatra da je bolji od onog koji je povučen iz procedure. Ova materija interesira mnoge a i širu javnost i ne treba zaboraviti da se neposredno radi o interesu lovaca u RH, samo u Karlovačkoj županiji iz koje dolazi zastupnik ima ih blizu 3 000.

Govoreći o dosadašnjem zakupnom sustavu rekao je da je vjerojatno kod državnih lovišta bilo nešto manje problema u odnosu na ova zajednička županijska lovišta. Iz teksta sada predloženih odredbi teško se može nazrijeti, kaže, osnovno pitanje koje se uređuje ovim zakonom, da pravo lova proizlazi iz vlasničkog prava na zemljištu. Uz to, trebalo bi definirati čije je vlasništvo divljač, jer kako dati nekome obvezu gospodarenja s divljači ako joj nije poznat vlasnik. Zastupnik misli da bi trebalo jasno definirati da je država vlasnik divljači a onda da se pravo gospodarenja kroz uzgoj i zaštitu i lov prenosi na druge pravne i fizičke osobe.

Zatim, treba podržati predloženu odredbu da se pravo lova na lovištima u vlasništvu RH, zajedničkom lovištu, ne može prenositi potkoncesijom ili podzakupom. Međutim, u praksi postoje slu-

čajevi gdje se različitim ugovorima ili drugim aranžmanima ipak događa podzakup ili potkoncesija. Podržava rješenje da u pojedinom državnom lovištu ili uzgajalištu divljači Ministarstvo može povjeriti pravo lova izravnom pogodbom trgovačkom društvu ("Hrvatske šume", Šumarskom, Veterinarskom, te Agronomskom fakultetu), pa predlaže da se navede da se to može dati i visokoškolskim ustanovama (u Karlovcu je sjedište veleučilišta s odjelom i studijem lovstva) koje u svom nastavnom planu i programu imaju obvezne sadržaje lovstva.

Predložio je i da se razmisli da se visokoškolskim ustanovama da pravo zakupa ili koncesije bez naknade jer pretpostavlja da je nakana zakonodavca korištenje lovišta u nastavne i znanstvenoistraživačke svrhe, a ne primarno postizanje dobiti. Smatra da bi koncesiju trebalo omogućiti na razdoblje do 30 godina (u predloženom tekstu od 30 godina) te da je diskutabilna mogućnost da Ministarstvo tijekom trajanja zakupa da lovište u koncesiju od 30 godina i time zakupni odnos pretvori u koncesiju. Posebno je važno kod zakupa (lovačke udruge koje su sklopile ugovore na deset godina) omogućiti produljenje tog zakupa, poglavito na područjima od posebne državne skrbi. Znamo da je na tom području tijekom rata nestalo divljači i da su te udruge puno ulagale u uvoz divljači i obnovu lovno gospodarskih objekata. Što se tiče izrade lovno gospodarskih osnova sugerirao je da se u tome omogući sudjelovanje i visokoškolskim ustanovama koje imaju predmete lovstva odnosno ljudima koji su diplomirali na tim učilištima.

Pero Kovačević (HSP) u svojoj replici (da u državnim lovištima nema velikih problema) iznio je slučaj koncesionara "Industrogradnje", kojeg je Ministarstvo protivno Zakonu oslobodilo obveze izrade razvojnih programa a bilo je i drugih slučajeva kršenja Zakona, a ništa nije povodom toga učinjeno.

Vlado Jelkovic (HDZ) odgovorio je da je ovo zapravo dopuna njegovog izlaganja i to prihvaća, a da kad je govorio da eventualno ima manjih problema kod

državnih lovišta govorio je u kontekstu provođenja zakupa, objasnio je.

Favoriziranje pojedinih trgovačkih društava

Mr.sc. **Zdenka Čuhnil (zastupnica češke i slovačke nacionalne manjine)** pridružila se onima koji su naglasili da novi zakon o lovstvu vodi ponovnoj centralizaciji. I to kroz Hrvatski lovački savez, koja je dobrovoljna udruga a daju joj se javne ovlasti pomalo ustavnopravne upitne, te centralizacijom sredstava. Boji se, kaže, da će posljedica toga biti ponovno loše gospodarenje zajedničkim lovištima.

Zastupnica je upozorila i na favoriziranje pojedinih trgovačkih društava i institucija kao što su "Hrvatske šume", Agronomski fakultet, kojima se može povjeriti izravnom pogodbom pravo na lovišta izravnom pogodbom. Slaže se s predgovornikom da bi trebalo fakultetima odnosno institucijama obrazovanja dati na korištenje besplatno takva lovišta. Ukazala je i na monopol pri definiranju početne cijene lovišta, jer se predviđa da će ta početna cijena biti obračunata po cjeniku trgovačkog društva "Hrvatske šume", institucije koja je već prijašnjim odredbama favorizirana, rekla je zastupnica. Smatra da bi definiranje cijena trebalo raditi određeno povjerenstvo u okviru Ministarstva. Kad je riječ o naknadi šteta naglasila je da su vlasnici zemljišta bez prava lova oštećeni i da se to pitanje mora drugačije definirati (kažnjeni jer mora odrađivati za lovozakupnika i još trošiti sredstva za dokazivanje svog vlasništva).

To su primjedbe koje bi do drugog čitanja trebalo uvažiti i tada bi bilo razloga da se podrži ovaj predloženi zakon, rekla je na kraju zastupnica.

Šime Lučin (SDP) kaže da se čitajući predloženi zakon nameće pitanje što ova zemlja hoće strateški od lovstva, da li da to bude rekreacija za njene građane, gospodarska odnosno turistička grana ili da lovstvo u suštini bude zaštita prirode, okoliša. Jer, kad se on pročita ima se dojam da je sve to i zapravo

ništa od toga, da država ne želi ništa od toga odnosno da želi samo nekakvu regulativu unutar jedne djelatnosti i to prepušta vrlo lako nekom drugom, rekao je.

Da imamo nekakvo strateško opredjeljenje uz lovstvo vjerojatno bismo imali nekakvu državnu agenciju za lovstvo koja bi vršila provjeru i davanje certifikata, hoće li netko biti lovac ili ne, propisivala nekakve uvjete. Misli (nema ništa protiv lovaca) da nije državni interes da lovci sami sebi propisuju uvjete, itd. Dodao je i da ne vidi razloga zašto bi lovstvo trebalo biti u "Hrvatskim

šumama". Sve to je zato što nemamo strategije, kaže.

Osvrćući se i na neka druga rješenja kazao je da ne može zamisliti da pored Zakona o oružju u ovom zakonskom prijedlogu piše o oružju te da ministar može propisivati, kako je predviđeno, uporabu oružja i kalibar.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Državni tajnik Ministarstva Herman Sušnik naglasio je da će predlagatelj proučiti sve iznesene primjedbe, prijedloge i mišljenja na Prijedlog ovog zakona i pripremiti drugo čitanje, za koje se nada se da će biti još kvalitetnije.

Hrvatski je sabor prihvatio Prijedlog zakona o lovstvu (76 glasova "za", 20 "protiv, osam "suzdržanih"). Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Prijedlog zaključka Odbora za turizam da se obvezuje Vlada RH da u roku od šest mjeseci podnese Hrvatskom saboru strategiju, koncepciju i program razvoja lovnog turizma u RH nije dobio potrebnu većinu glasova (39 "za", 55 "protiv", sedam "suzdržanih").

D.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O ZAŠTITI NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE

Važnost očuvanja nematerijalne kulturne baštine

Na 14. sjednici Hrvatskoga sabora zastupnici su nakon kraće rasprave 20. svibnja po hitnom postupku donijeli Zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine (predlagatelj Vlada RH). Nakon kraće rasprave zastupnici su donijeli (po hitnom postupku) ovaj Zakon. Kako se navodi u zakonskom prijedlogu cilj Konvencije je zaštita nematerijalne baštine, osiguravanje poštivanja takve baštine zajednica, skupina i pojedinaca kojih se to tiče, podizanje svijesti na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini o važnosti nematerijalne baštine i o osiguranju uzajamnog uvažavanja takve baštine te uspostava međunarodne suradnje i pomoći.

Uvodno je o zakonskom prijedlogu govorio predstavnik predlagatelja, državni tajnik u Ministarstvu kulture, mr. sc.

Jadran Antolović. Rekao je da je Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine sastavljena 2003. godine, a do danas ju je potvrdilo odnosno ratificiralo osam država, ali će stupiti na snagu tri mjeseca nakon dana pohranjivanja tridesete isprave o ratifikaciji. Više je razloga zašto Republika Hrvatska želi ratificirati ovu Konvenciju. Jedan od razloga je i taj što je Hrvatski sabor još 1999. kod donošenja Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara predvidio i propisao mogućnost šticećenja nematerijalnih kulturnih dobara. Slijedom toga do dana današnjeg imamo u tome praksu i kriterije po kojima smo zaštitili npr. našu čipku (paška, hvarska i lepoglavka). Na poziv UNESCO-a Hrvatska je prijavila da se na listu svjetske nematerijalne baštine upiše čipkarstvo u Hrvatskoj i karakterističan način sviranja i pjevanja poznat kao peto-

tonska istarska ljestvica. Na kraju je predložio zastupnicima da prihvate predloženi zakon.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona i nije se protivio prijedlogu predlagatelja da se donese po hitnom postupku, a na tekst Konačnog prijedloga zakona nije imao primjedbe.

U raspravi u **Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu** izražena je potreba da Republika Hrvatska, s obzirom na svoje dosadašnje zakonodavstvo i nastojanja u očuvanju nematerijalne kulturne baštine, pristupi ovoj Konvenciji na način i u postupku predloženom od predlagatelja. Naglašena je i potreba da predstavnici Hrvatske koji će sudjelovati u radu tijela ove Konvencije porade na njezinoj pro-

vedbi u međunarodnim i nacionalnim razmjerima, a napose pridonesu njezinom poboljšanju. Odbor tu zadaću potkrepljuje posebno na primjeru položaja što ga je u Konvenciji dobio jezik kao čimbenik nematerijalne kulturne baštine sam po sebi, što nije došlo do izražaja u članku 2. točka 2. Konvencije pod (a) gdje se važnost jezika neopravdano relativizira. Na kraju Odbor je predložio Hrvatskom saboru da donese ovaj Zakon.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja državnog tajnika u Ministarstvu kulture, dr. sc. **Petar Selem (HDZ)**, predsjednik Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu prenio je stajalište toga radnog tijela, a zatim je otvorena rasprava.

Najprije je u ime Kluba zastupnika HDZ-a riječ dobila **Jagoda Majska-Martinčević (HDZ)**. Nematerijalna kulturna baština prvenstveno znači identitet, čuvanje i poštovanje tradicije, a napose različitosti u odnosu na druge narode i sredine s obzirom na sveprisutnu globalizaciju. Državni je tajnik u kulturi spomenuo, kaže, nekoliko elemenata i sastavnica hrvatske kulturne baštine koja je upisana u Registar kulturnih dobara, a zastupnica je posebno upozorila

na projekt "Čipkarstvo u Hrvatskoj". Tim se projektom Hrvatska kandidira za treće proglašenje remek djela nematerijalne baštine kojim UNESCO štiti i promovira taj segment naše baštine. Na listi za registraciju još su Sinjska alka, viteška igra Moreška, Festa Svetog Vlaha, čakavski govor i već spomenuto svjetsko čudo glazbene umjetnosti - istarska ljestvica. Klub zastupnika HDZ-a svesrdno podržava prihvaćanje ovog zakonskog prijedloga i smatra da će on pridonijeti upoznavanju svijeta s vrijednostima iz naše kulturne povijesti, a napose omogućiti zajedničku brigu glede zaštite naše nematerijalne kulturne baštine na razini cjelokupne civilizacije.

Klub zastupnika HSP-a smatra da ima puno razloga zbog kojih valja prihvatiti Zakon kojom se potvrđuje ova Konvencija, istaknuo je **Pero Kovačević (HSP)**. Do sada je samo osam od 30 država ratificiralo Konvenciju, a dobro je što će Hrvatska među prvim zemljama u Europi prihvatiti ovaj Zakon. Podsjetio je na ogromnu nematerijalnu baštinu koju ima Hrvatska ali i činjenicu da se ona iz dana u dan krade. I nisu samo paška i lepoglavska čipka čimbenici naše nematerijalne kulturne baštine već je to i jezik. Istovremeno smo svjedoci svojatanja svjetski poznatih Hrvata kao što su Ivo Andrić i Nikola Tesla, a kao čimbe-

nike naše nematerijalne kulturne baštine treba zaštititi i naša tradicionalna jela i tradicijske obrte, gangu itd.

Nematerijalna kulturna baština prvenstveno znači identitet, čuvanje i poštovanje tradicije, a napose različitosti u odnosu na druge narode i sredine s obzirom na sveprisutnu globalizaciju.

Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine uvelike je posljedica rada Ministarstva kulture iz proteklog mandata, podsjetio je dr. sc. **Antun Vujić** istupajući u ime Kluba zastupnika SDP-a. Na opasku prethodnika da moramo sačuvati naš jezik i tradiciju (npr. u kulinarstvu), odgovara da možemo biti ponosni što netko koristi te čimbenike naše nematerijalne i tradicijske baštine. Na kraju je i ovaj zastupnik podržao predloženi zakon.

Više se nitko nije prijavio za raspravu, a glasovanjem su zastupnici sa 101 glasom "za" i dva "suzdržana" donijeli Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine.

J.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Nulta stopa kao i dosad

Nakon kraće rasprave Hrvatski sabor je odbio prijedlog grupe zastupnika SDP-a (mr.sc. Mato Arlović, Ingrid Antičević- Marinović, Mato Gavran, mr.sc. Marin Jurjević i Dragica Zgrebec) da se izmjenama postojećeg Zakona proširi krug proizvođača i usluga koji bi bili oslobođeni plaća-

nja PDV-a. Naime, parlamentarna većina priklonila se mišljenju Vlade i radnih tijela, da predlagatelji nisu realno procijenili negativne fiskalne učinke predloženih rješenja na Državni proračun. Upozoravaju na to da bi povećanjem broja olakšica te oslobođanjem od plaćanja PDV-a na pristoj-

bu HRT-u, došlo do smanjenja proračunskih prihoda, što bi se teško moglo kompenzirati boljom naplatom poreza i suzbijanjem sive ekonomije. Prilikom odlučivanja o predloženom Zakonu, zastupnici su imali u vidu i ocjenu Europske komisije da hrvatski propisi o PDV-u nisu usklađeni s pravnom

stečevinom EU, upravo zbog postojanja nulte stope za određene isporuke u tuzemstvu.

O PRIJEDLOGU

Podsjetimo, Zakon o porezu na dodanu vrijednost primjenjuje se od 1998. godine, s jedinstvenom stopom od 22 posto. Krajem 1999. uvedena je i stopa od 0 posto, s tim da je u 2000. godini proširen broj proizvoda i usluga koji se oporezuju nultom stopom. Izmjenama i dopunama Zakona u 2004. godini, stopa od 22 posto promijenjena je u stopu od 20 posto, s tim da je primjena tako smanjene stope odgođena do 1. siječnja 2005. Međutim, u lipnju 2004. Zakon je ponovno noveliran, jer se odustalo od smanjenja stope.

Grupa zastupnika SDP-a predložila uvođenje nulte stope PDV-a na: dječju hranu, odjeću i druge potrepštine; dnevne novine; usluge, odnosno poslove razminiranja; donacije udrugama, zakladama i ustanovama iz inozemstva; robe i usluge koje humanitarne organizacije daruju fizičkim i pravnim osobama te na uvoz automobila za teške invalide, kao i oslobađanje plaćanja tog poreza na pristojbu HRT-u.

Najnovijim izmjenama tog propisa, koje su uputili u proceduru zastupnici SDP-a, predlaže se uvođenje nulte stope PDV-a za: dječju hranu, odjeću i druge potrepštine; dnevne novine; usluge, odnosno poslove razminiranja; na donacije udrugama, zakladama i ustanovama iz inozemstva, na robe i usluge koje humanitarne organizacije (Hrvatski crveni križ, Caritas i dr.) daruju fizičkim i pravnim osobama radi pružanja humanitarne pomoći građanima, te na uvoz automobila (jedanput u pet godina) za invalide stupnja invalidnosti 80 i više

posto. Osim toga, predviđa se i oslobađanje plaćanja tog poreza na pristojbu HRT-u.

Kako se naglašava u obrazloženju predlagatelja, uvođenje nulte stope PDV-a na odjeću i obuću namijenjenu djeci do 7 godina, dječju hranu, te higijenske potrepštine i pomagala za odgoj i obrazovanje djece, omogućilo bi obiteljima da jeftinije nabavljaju proizvode za djecu. Krajnji je cilj ove mjere jačanje pronatalitetne politike, ali ona ima i socijalnu komponentu, jer bi se njeni efekti trebali najviše osjetiti u obiteljima s više djece. Istodobno bi trebala potaći proizvodnju navedenih proizvoda, a kroz razvoj takve proizvodnje stvorili bi se uvjeti za otvaranje novih radnih mjesta.

Po mišljenju predlagatelja, ukidanje PDV-a na dnevne novine je gotovo imperativna potreba, jer veliki broj građana zbog štednje, odnosno niskog standarda, ne kupuje dnevni tisak. Posljedica toga je niska informiranost, a upravo pravodobna informacija je bitna za daljnje ostvarivanje demokratskih procesa u zemlji.

Kao jedna od mjera za ubrzanje razminiranja i stvaranje što povoljnijih uvjeta za gospodarski razvoj i sigurnost ljudi na područjima koja su još uvijek minirana, predložena je i nulta stopa za usluge, odnosno poslove razminiranja.

Radi izjednačavanja s humanitarnim organizacijama predlaže se da donacije koje udruge, zaklade i ustanove dobivaju iz inozemstva također budu oslobođene plaćanja PDV-a. Predviđeno je i uvođenje nulte stope za robe i usluge koje humanitarne organizacije (Hrvatski crveni križ, Karitas i dr.) daruju fizičkim i pravnim osobama radi pružanja humanitarne pomoći, što bi omogućilo da takvu pomoć dobije veći broj osoba.

Budući da je postojećim Zakonom utvrđena nulta stopa za medicinske proizvode (iz Pravilnika HZZO-a o ortopedskim i drugim pomagalicama) predlagatelj se zalaže i za ukidanje PDV-a na uvoz automobila, jedanput u pet godina, za najteže invalide (stupnja invalidnosti 80 posto i više).

Predlažu, među ostalim, da se PDV ne plaća ni na pristojbu koju vlasnici radijskih i televizijskih prijamnika plaćaju HRT-u, temeljem Zakona o HRT-u. U prilog tome napominju da je riječ o novčanom davanju koje se plaća za korištenje određenog javnog dobra, a prema temeljnom načelu porezne politike ista stvar ne može biti dva puta predmet oporezivanja.

U obrazloženju ovoga zakonskog prijedloga stoji da za njegovu provedbu neće trebati osigurati dodatna sredstva. Naime, smanjenje proračunskih prihoda do kojeg bi došlo primjenom predloženih mjera, može se kompenzirati boljom naplatom poreza i suzbijanjem "sive ekonomije".

RADNA TIJELA

Budući da nadležna radna tijela - odbori za zakonodavstvo te za financije i državni proračun - nisu poduprli donošenje ovog Zakona, iz razloga navedenih u Mišljenju Vlade RH, najprije ukratko o tome.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada RH smatra da predložena rješenja nisu prihvatljiva, i to iz više razloga. Napominje da nulta stopa PDV-a znači da porezni obveznik na isporuku dobra ili obavljenju uslugu obračunava porez po nultoj stopi, a u isto vrijeme ima pravo na povrat poreza zaračunatog u ulaznim računima. Prema odredbama Šeste PDV smjernice EU, nulta stopa je predviđena samo za oporezivanje izvoza dobara i s izvozom izjednačenih isporuka, budući da je temeljno opredjeljenje da se promet dobara oporezuje prema načelu "zemlje odredišta, odnosno mjesta gdje se dobra troše.

Spomenutim dokumentom predviđena je mogućnost da se uz jednu opću, odnosno standardnu stopu poreza na dodanu vrijednost (ne manju od 15 posto), propiše jedna ili dvije snižene stope, ne manje od 5 posto, i to samo na proizvode i usluge navedene u Aneksu H Šeste smjernice. To znači da se snižena stopa tog poreza može primijeniti

na sve proizvode i usluge za koje je u Republici Hrvatskoj trenutno propisana nulta stopa (kruh, mlijeko, knjige, lijekovi, ortopedska pomagala, znanstveni časopisi, usluge javnog prikazivanja filmova, te organizirani smještaj stranih gostiju).

U svom mišljenju o zahtjevu Hrvatske za članstvom u EU, Europska komisija je istaknula (poglavlje 10. Oporezivanje) da hrvatski propisi o PDV-u nisu usklađeni s pravnom stečevinom EU, upravo zbog primjene nulte stope za određene isporuke u tuzemstvu. Zahtjevi EU prema Republici Hrvatskoj na području primjene stopa idu za ukidanjem stope od 0 posto.

Od proizvoda i usluga za koje se u članku 10a. točke i) do n) ovog Zakona predlaže uvođenje nulte stope PDV-a, samo su novine proizvod na koji se, prema odredbama Aneksa H Šeste smjernice, može propisati snižena stopa, napominje se dalje u Mišljenju Vlade (za ostale se, prema propisima EU, primjenjuje standardna stopa).

Što se tiče prijedloga za dopunu članka 11. postojećeg Zakona, prema kojoj bi "pristojba HRT-u" bila oslobođena PDV-a bez prava na odbitak pretporeza, Vlada naglašava da se taj porez obračunava i plaća na isporuke dobara i usluga. Prema tome, ako se neka isporuka želi osloboditi, ne može se oslobađati naknada koja se prima za tu isporuku, već sama isporuka dobra ili usluge.

Prema odredbi članka 13A (1)(q) Šeste smjernice, od poreza su izuzete, odnosno oslobođene bez prava na odbitak pretporeza, djelatnosti javnog radija i televizije, osim kad je riječ o onima komercijalne naravi. U našem Zakonu takvo oslobođenje nije propisano, ali prema spomenutom mišljenju Europske komisije, Hrvatska u procesu harmonizacije svog zakonodavstva o PDV-u, sa zakonodavstvom EU, mora uskladiti i područje poreznih oslobođenja bez prava na odbitak pretporeza. U okviru toga bit će razmatrano i oslobođenje od poreza za djelatnost javne televizije, u skladu s odredbama Šeste PDV smjernice.

Vlada, među ostalim, upozorava i na to da bi znatnim proširenjem kruga proizvoda koji se oporezuju nultom stopom, te oslobađanjem od plaćanja PDV-a na pristojbu HRT-a došlo do smanjenja prihoda državnog proračuna, te da predlagatelji ovog Zakona nisu niti približno procijenili negativne fiskalne efekte predloženog.

Napominje, nadalje, da su provođenje mjera bolje naplate poreza i suzbijanja sive ekonomije njeni trajni zadaci, ali da se ne može sa sigurnošću utvrditi da će njihov učinak moći nadomjestiti smanjenje proračunskih prihoda, do kojeg bi došlo primjenom predloženog Zakona.

Spomenimo i mišljenje koje se čulo u raspravi na sjednici matičnog Odbora za financije i državni proračun. Riječ je o stavu da je, gledano sa stajališta Ministarstva financija, teško prihvatiti ovakav zakonski prijedlog u cjelini, ali da bi trebalo razmotriti mogućnost uvođenja nulte stope PDV-a na poslove razminiranja, kako bi se taj proces ubrzao (još uvijek nisu razminirana sva područja u Hrvatskoj).

Vezano uz usklađivanje sa Šestom PDV smjernicom, izražena je dvojba o potrebi prihvaćanja svih smjernica EU.

RASPRAVA

Objasnujući zastupnicima ponuđene zakonske izmjene, mr.sc. **Mato Arlović** je izrazio uvjerenje da će ih Sabor prihvatiti i prosljediti u drugo čitanje, budući da se već najavljuju izmjene unutar poreznog sustava. Naime, ministar financija je spomenuo mogućnost uvođenja međustopa PDV-a za turizam, a premijer je u jučerašnjem intervjuu najavio tzv. jedinstvenu stopu unutar poreznog sustava.

Prema članku 51. Ustava RH, svatko je dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima, podsjeća zastupnik. Budući da se porezni sustav mora temeljiti na načelima jednakosti i pravednosti, treba tražiti takva rješenja koja će to i osigurati. On mora djelovati poticajno na razvoj gospodarstva i zbog toga svim subjektima treba omo-

gućiti jednake šanse. S druge strane, valja poticati gospodarstvenike na ulaganja na pojedinim područjima, radi ravnomjernog razvoja svih dijelova države. Zbog toga je teško prihvatljiva ideja o uvođenju jedinstvene stope poreza unutar poreznog sustava, što bi značilo radikalnu poreznu reformu u Hrvatskoj, kaže Arlović. U prvom redu, gospodarsko-socijalno stanje u svim krajevima zemlje nije ujednačeno (evidentne su ogromne razlike u razvijenosti pojedinih područja), da bi se takva stopa mogla primijeniti. Osim toga, to bi bilo nepravedno u odnosu na pojedine porezne obveznike. Naime, ne bi bilo logično da, primjerice, neki tajkun plaća istu stopu poreza kao radnik s najnižom plaćom. Isto tako, ne bi bilo u redu da gospodarski subjekti koji rade na područjima od posebne državne skrbi imaju jednaka porezna opterećenja (npr. kad je riječ o porezu na dobit) kao i oni koji djeluju u najrazvijenijem dijelu Hrvatske, npr. u Zagrebu.

Ilustracije radi, spomenuo je da 24 od 25 zemalja EU imaju jednu ili više međustopa (izuzetak je Danska). Osim toga, u 13 zemalja primjenjuje se nulta stopa PDV-a na različite grupe ili pojedine vrste proizvoda i usluga. Nije točno, da Hrvatska ne bi mogla imati ne samo međustopu, nego i nultu stopu tog poreza na čitav niz proizvoda i usluga, kaže zastupnik. Uostalom, niz proizvoda i usluga je u nas već oslobođeno PDV-a, a u Šestoj smjernici EU, na koju se poziva Vlada (njeno je mišljenje jednostrano i površno), piše da se nultom stopom i dalje mogu koristiti one zemlje članice kod kojih je bila ugrađena u porezni sustav prije početka 1991. godine. I ne samo to. Hrvatska još uvijek nije članica EU, pa bi i po toj osnovi mogla koristiti tu mogućnost, dok ne uđe u Zajednicu, zaključio je Arlović.

Nakon što su zastupnici saslušali uvodno izlaganje predstavnika predlagatelja, predsjednik matičnog Odbora za financije i državni proračun, **Šime Prtenjača**, izvijestio ih je o stavovima tog radnog tijela. Potom su dobili riječ predstavnici parlamentarnih klubova.

Jedinstvena porezna stopa socijalno pravednija

Unatoč dobrim namjerama, predlagaatelj predlaže pogrešan put, odnosno rješenja koja ruše sustav poreza na dodanu vrijednost, jer predviđaju proširenje liste proizvoda i usluga s nultom stopom poreza, konstatirao je dr.sc. **Andrija Hebrang**, predstavnik Kluba zastupnika HDZ-a. Njegovi stranački kolege, naime, smatraju da bi se puno bolji učinci mogli postići različitim reorganizacijama i dotacijama. Po riječima zastupnika PDV je pravedan, učinkovit i lako provediv porez i zato ga je prihvatila većina zemalja u svijetu, ali pod uvjetom dobre evidencije svih obveznika, čvrste kontrole i malog broja izuzetaka. Po mišljenju zastupnika HDZ-a jedinstvena porezna stopa je socijalno pravednija od diferencirane, jer ova posljednja pogoduje i onome tko ima više i onome tko ima malo. Uvijek je moguće proširiti listu proizvoda i usluga s nultom stopom, ali pitanje je gdje stati, a da se ne naruši cijeli sustav, napominje Hebrang.

Jedinstvena porezna stopa je socijalno pravednija od diferencirane, jer ova posljednja pogoduje i onome tko ima više i onome tko ima malo.

Komentirajući prijedlog za uvođenje nulte stope na dječju hranu i neke druge dječje potrepštine primijetio je da ni Nacionalni program demografskog razvitka iz 1996. godine ne predviđa oslobodjenje od poreza, nego supstituciju ovakve beneficije nizom drugih. Primjerice, daleko bolji učinci u smislu poticanja demografske obnove i razvoja Hrvatske mogli bi se postići poticajima za udžbenike za djecu nezaposlenih, za opremu za novorođenčad, itd. Osim toga, pojam "pomagala za odgoj i obrazovanje" koji se spominje u Zakonu je preširok, pa treba navesti o kojim se proizvodima radi.

Što se, pak, tiče dnevnih novina, hadezeovci smatraju da njihova cijena nije presudna za razvoj demokracije. U prvom redu, one nisu jedini izvor informiranja građana, a sadržaj im je nerijetko ideološki, pa i politički obojen. Osim toga, zbog tržišnih uvjeta 50 posto njihova sadržaja otpada na različite oglase, pa bi bilo apsurdno ukidati porez na takve tiskovine. Nadalje, država izdvaja za razminiranje koliko može, i to nisu mala sredstva, ali osnovni razlog neučinkovitosti na tom području nije porezna stopa, nego loša organizacija i suradnja između skupine privatnih tvrtki i državne firme "Mungos", u kojoj vlada potpuni nered i koja je zbog lošeg upravljanja došla u stanje bankrota. Uvođenjem reda u te tvrtke ostvarila bi se puno veća ušteda od ovih 22 posto, koliko se izdvaja za PDV, tvrdi zastupnik.

Po njegovim riječima u Hrvatskoj ima tako puno udruga, raznih namjena, da ih se sve ne može svesti pod istu kapu državne pomoći. To više što neke od njih posluju profitabilno, a ima ih i koje prikrivaju svoje političko djelovanje. A što se tiče pomoći domaćim humanitarnim organizacijama, one ionako dobivaju dobre poticaje od države preko sredstava "Lutrije", pa bi ovakvo narušavanje sustava bilo neučinkovito.

Poreznu stopu na automobile za teške invalide svakako treba smanjiti, ali to država svake godine čini odlukama, upravo zato da ne bi narušila sustav PDV-a uvođenjem olakšice koje onda nemaju granica.

Olakšice zamijeniti poticajnim mjerama

Porez na pristojbu koja se plaća HRT-u treba biti obveza te kuće, kao što je obveza i svih drugih informativnih medija, tvrdi zastupnik. To je tipičan porez na uslugu koji se zbog porezne discipline mora naplaćivati i HRT-u, to više što ta javna kuća sve više ulazi u tržišnu utakmicu, produžavajući vrijeme emitiranja reklama. Usvajanjem predloženog Zakona ukinuli bismo PDV i na taj propagandni program, koji zasigurno nije sastavnica javne funkcije HRT-a. Kada

bi uskladila svoje financijsko poslovanje sa zakonom, ta bi medijska kuća imala više novaca nego što bi dobila oslobađanjem od PDV-a. Naime, ogromne novce gube zbog toga što usluge reklama ne naplaćuju i po godinu dana, nabavljaju robe protivno Zakonom o nabavi roba i usluga, itd. Uostalom, HRT sve manje obavlja svoju javnu funkciju informiranja (o tome da je to informiranje obojeno najbolje svjedoči jučerašnja "Latinica"). U prilog tome, spomenuo je da se već godinu dana ne može dobiti dozvola za emitiranje osam tridesetminutnih emisija pod nazivom: "Sanitet u Domo-vinskom ratu". Ako je to javna televizija onda se slažem s tim da im se porez poveća, a ne smanji, kaže Hebrang.

Na kraju je, u ime svojih stranačkih kolega, odbacio ovakav pristup promjenama sustava PDV-a, jer bi u slučaju prihvaćanja ovog zakonskog prijedloga uslijedila bujica zahtjeva za oslobađanje od tog poreza. Primjerice, nameće se pitanje zašto uvoditi olakšice samo na dječju opremu i robu za djecu, a ne i za trudnice, stare i nemoćne, nezaposlene, socijalno ugrožene, itd. Umjesto toga, valja uvesti druge poticajne mjere koje će supstituirati ovu pozitivnu namjeru predlagačja.

Dragica Zgrebec, jedna od predlagaateljica ovog Zakona, opovrgnula je njegovu tvrdnju da se PDV na dnevne novine ne bi mogao ukinuti radi usklađenja s EU. To je potkrijepila i citatom iz Mišljenja Vlade, u kojem stoji da se na novine, prema određenim odredbama Aneksa H 6. smjernica EU, može propisati snižena stopa tog poreza.

Pristojba HRT-u nije porez na uslugu

Dr.sc. **Antun Vujić (SDP)** je reagirao na Hebrangovu izjavu kako novine ne razvijaju demokraciju, te da HRT nije javna ustanova (iako upravo radi toga izdvaja oko 30-ak mln. kuna u Fond za poticanje pluralizma lokalnih medija). Nevjerojatno je, kaže, da nakon iskustva koje smo imali s medijskim zakonodavstvom, kad je riječ o tumačenju pojma pristojbe, na koju se ne plaća PDV,

Vlada sebi dopušta ponovno otvaranje ovog pitanja i naplaćivanje tog poreza, između ostalog i od Televizije. Ovo je falsifikat poreznih i Zakona o HRT-u, negodovao je zastupnik.

Nije točno, kaže **Nenad Stazić (SDP)**, da mnoge udruge djeluju profitno. One su po zakonu neprofitne organizacije, a ako djeluju profitno krše zakon i Vlada ih može ukinuti.

Na tv pristojbu se ne plaća PDV, jer to ni po Zakonu o HRT-u ni po Općem poreznom zakonu nije porez na uslugu. Izgleda da gospodin Hebrang ne poznaje zakone ili ih namjerno krivo tumači, da bi izvršio dodatni pritisak na slobodu medija, pogotovo na HRT.

Zakon socijalno osjetljiv

Nikola Vuljanić (HNS) je podsjetio na činjenicu da je ova Vlada, prilikom dolaska na vlast, svojom jamstvenom karticom obećala smanjenje PDV-a, i to bez ikakve računice, da bi ubrzo od toga odustala, opet bez obrazloženja (ne računa li se pritisak MMF-a). Stoga nije čudo da odbija ovaj zakonski prijedlog, kada se zna da je odbila i pokušaj uvođenja nulte stope PDV-a na neke proizvode i usluge humanitarnog karaktera (npr. prijedlog zastupnika LIBRE, da se tog poreza oslobode pomagala za slijepe te usluge humanitarnih udruga). Odbijanje ovoga zakonskog prijedloga, pak, argumentira stavovima EU, iako se u nizu europskih zemalja primjenjuje nulta stopa PDV-a, i to upravo za spomenute grupe usluga i proizvoda.

Mi u HNS-u podržavamo ovaj zakonski prijedlog, jer je socijalno osjetljiv i "civilizacijski primjereno usmjeren". Smatramo, međutim, da je najbolje rješenje decentralizacija, i prepuštanje većeg dijela poreznog kolača lokalnoj, odnosno regionalnoj samoupravi, jer se na toj razini rješavaju egzistencijalna pitanja građana.

Pero Kovačević je izjavio da Klub zastupnika HSP-a također podupire prijedlog SDP-a, kao prilog raspravi o nužnosti reforme poreznog sustava. Naime, sadašnji porezni sustav nije ni razvojni niti socijalni, a osnovna mu je

svrha, očito, punjenje državnog proračuna, a o tome da ni to ne ide onako kako bi trebalo, najbolje svjedoči činjenica da država ne ubire sva sredstva koja joj pripadaju prema važećim propisima. Razlog - neodgovarajući provedbeni sustav, zbog kojeg se čak događa šverc naftnih derivata i duhana.

Ustrojiti učinkovit mehanizam kontrole

Po riječima zastupnika njegovi stranački kolege se slažu s uvođenjem nulte stope poreza za mnoge proizvode i usluge, a u prvom redu za poslove razminiranja. S tim u svezi napominju da treba što prije donijeti i Zakon o humanitarnom razminiranju. Olakšice za odjeću, obuću i školske potrepštine za djecu trebalo bi proširiti na djecu do 15 godina. Nemaju ništa protiv uvođenja nulte stope na uvoz automobila za invalide i na donacije udrugama iz inozemstva, ali napominju da treba ustrojiti učinkovit mehanizam kontrole, kako bi se spriječile eventualne zloporabe.

Želimo li biti zemlja izvoznica hrane, za što imamo objektivne mogućnosti, moramo napraviti reda i u oporezivaju poljoprivrednih proizvoda, a i turističkih usluga. Krajnji je cilj stvaranje učinkovitog poreznog sustava koji će omogućiti otvaranje novih radnih mjesta, kako bi se poboljšao standard hrvatskih građana.

Jure Bitunjac (HDZ) se nije složio s njegovom konstatacijom da u Hrvatskoj nemamo pravi porezni sustav. Kako reče, gospodin Kovačević brka zakon kojim su postavljena dobra pravila i njegovo provođenje.

Poslove razminiranja osloboditi PDV-a

Franjo Piplović je izjavio da bi se u Klubu zastupnika DC-a, HSLS-a i LS-a, s nekima od predloženih rješenja mogli složiti, ali da bi problemu PDV-a trebalo pristupiti na sustavan način, a ne parcijalno. Kao što se predviđa nulta stopa za dječju hranu, odjeću i druge potrepštine, sličnu olakšicu trebalo bi predvidje-

ti i za stare ljude, osobito nezaposlene, te druge kategorije socijalno ugroženih građana. Ne slažu se, međutim, s oslobađanjem od poreza dnevnih novina, jer nakladnici imaju mogućnost plasmana na tržištu cijele Hrvatske i mogu steći prihod (građani slabo čitaju novine, jer nisu zadovoljni njihovim sadržajem).

U Klubu zastupnika pozdravljaju prijedlog da se PDV-a oslobode poslovi razminiranja, jer bi se uštedena sredstva mogla usmjeriti za poboljšanje uvjeta rada i za plaće. U protivnom će - kaže - veliki dio Hrvatske i dalje živjeti u strahu, jer se neće naći sredstva da se pojedina područja razminiraju. Kako je obrazložio njihov predstavnik, ne dijele mišljenje predlagatelja da bi na isti način trebalo tretirati i donacije udrugama, dok god je u njima prisutna politika. Sugeriraju, međutim, da se zakonom precizira što su to humanitarne udruge, a što zaklade ili ustanove.

Nemaju ništa protiv toga da se uvede nulta stopa PDV-a na robu u usluge koje humanitarne organizacije daruju fizičkim i pravnim osobama, kao ni na uvoz automobila za teške invalide (to je velikim dijelom već regulirano postojećim Zakonom). A što se tiče prijedloga da se HRT oslobodi plaćanja PDV-a, mišljenja su da bi oni prije svega trebali racionalizirati svoje poslovanje (npr. smanjiti preveliki broj zaposlenih) napominje Piplović.

Na kraju je izjavio da zbog navedenih razloga njihov Klub neće podržati ovaj zakonski prijedlog.

Umjesto olakšica uvesti diferencirane stope

Na početku svog izlaganja, u ime Kluba zastupnika IDS-a, **Damir Kajin** se osvrnuo na najavu premijera Sanadera (u intervjuu objavljenom dan ranije u Večernjem listu), kako se razmišlja i o smanjenju poreznog opterećenja te o jedinstvenoj poreznoj stopi kakvu ima Slovačka. Istina, oni imaju PDV od 19 posto, ali Hrvatska to sebi ne može priuštiti, osim ako ne želi bankrotirati, tvrdi zastupnik. Da je to bilo moguće, već bismo od 1. siječnja ove godine imali

poreznu stopu od 20 posto, ali od tog se obećanja, unatoč HDZ-ovoj jamstvenoj kartici odustalo krajem prošle godine. Kako reče, njegovi stranački kolege poduprijet će ovaj zakonski prijedlog, jer je socijalno osjetljiv, iako stoje na stajalištu da će se palijativnim mjerama teško moći pokrenuti Hrvatsku. Mišljenja su da bi, umjesto olakšica, trebalo uvesti diferencirane stope PDV-a (uz opću od 22 posto, tzv. turističko-ugostiteljsku od 11 posto i socijalnu od 5 posto). Točno je, kaže, da u zapadnoeuropskim zemljama nulta stopa postaje izuzetak, ali zato gotovo sve te zemlje imaju i po nekoliko poreznih stopa.

Umjesto olakšica, trebalo bi uvesti diferencirane stope PDV-a - uz opću od 22 posto, tzv. turističko-ugostiteljsku od 11 posto i socijalnu od 5 posto.

U Klubu zastupnika IDS-a smatraju da bi PDV trebalo smanjiti na 20 posto, ali teško je pretpostaviti da će se u dogledno vrijeme posegnuti za takvom poreznom mjerom, jer bi u tom slučaju trebalo kompenzirati proračunski manjak od 3 mlrd. kuna. Po njihovu mišljenju najbitnije je da se PDV ne plaća po fakturiranoj, nego po naplaćenju roba. Međutim, jedna ovakva promjena bi vjerojatno dovela do kraha javne financije u Republici Hrvatskoj. Po riječima zastupnika nije toliko bitna porezna politika, koliko investicijska klima, a najveći je problem što u Hrvatsku nitko ne ulaže. Razlozi - mi smo u ovoj zemlji i protiv stranog kapitala i protiv Europe, birokratski smo vjerojatno najkompliciranija zemlja u svijetu i strani nas kapital izbjegava (za razliku od Slovačke, gdje je lociran niz velikih tvornica automobila, itd).

Dr.sc. **Andrija Hebrang** je opovrgnuo njegov navod da je HDZ u predizbornoj kampanji obećao smanjenje PDV-a. Mi smo u jamstvenoj kartici obećali smanjenje poreza i u prvoj godini mandata smanjen je porez na dobit (do kraja mandata bit će smanjeni i drugi porezi).

Prema tome, već je ostvarena prva točka jamstvene kartice.

Nema novih investicijskih ulaganja bez promjene porezne politike, poručio je Kajinu **Pero Kovačević**.

Nužan radikalni preokret u gospodarskoj politici

Alarmantno stanje u gospodarstvu i socijalu nalaže hitno poduzimanje mjera, odnosno reformu investicijske i bankarsko-kreditne politike te poreznog sustava, kako bi se svim subjektima osigurao jednakopravni položaj na tržištu, konstatirao je mr.sc. **Mato Arlović**. Najveća je opasnost, kaže, stalno proširenje javne i zajedničke potrošnje koja se više ne može pratiti proračunskim prihodima.

Apsurdno je da se humanitarnim organizacijama na donirana sredstva namijenjena razminiranju, ili za humanitarnu pomoć, naplaćuje porez.

Po riječima zastupnika, nisu točne izložene teze oko međustopa i oko nulatih stopa PDV-a. Primjerice, međustopu i nultu stopu, uz opću stopu PDV-a, imaju: Belgija, Danska, Estonija, Finska, Grčka, Irska, Letonija, Malta, Poljska, bogata Švedska, Mađarska, Velika Britanija, Cipar, itd. (jedino Danska nema više međustopa). Odustanemo li od predloženih mjera, u situaciji kad se oko 40 posto prosječne plaće troši na egzistencijalni minimum ili potrošačku košaricu, neće ostati dovoljno za odgoj i obrazovanje djece, za humanitarnu pomoć i dr., upozorava zastupnik. Apsurdno je, kaže, da se humanitarnim organizacijama na donirana sredstva namijenjena razminiranju ili za humanitarnu pomoć, naplaćuje porez. U svakom slučaju, moramo odlučiti i što učiniti s poreznim te paraporeznim sustavima, poput doprinosa, itd. da bismo rasteretili bruto cijenu rada i time stvorili dodatni instrument za gospodarski rast i razvoj (ali ne na način kao što nam to najavljuje MMF,

kresanjem socijalnih davanja i sredstava za investicije). Radikalnim preokretom u gospodarskoj politici moramo stvarati šanse za razvoj, ali ne s državnim intervencionizmom (potreban je samo na nerazvijenim područjima i u krajevima koji su pretrpjeli ratna razaranja, a ne na području cijele države).

Reforma poreznog sustava imperativ

Najvažnije je da porezni sustav bude razumljiv i pravedan za porezne obveznike, te stimulativan za proizvodnju, primijetio je **Ante Markov**, govoreći u ime Kluba zastupnika HSS-a. Međutim, pravednost je relativna, i u okolnostima kad postoji jedna stopa, a i kod principa više stopa. Građani koji imaju osiguranu egzistenciju, radno mjesto i uređen životni prostor, naći će svoj interes i u jednom i u drugom sustavu. Međutim, sam porez na dodanu vrijednost ne može biti jedini i glavni generator pozitivnih kretanja u gospodarstvu, napose u sferi proizvodnje, jer mjere u sustavu ekonomske politike moraju biti međusobno ovisne. Primjerice, uvođenje nulte stope PDV-a na usluge u turizmu, fakturirane i plaćene iz inozemstva, trebala je biti stimulativna mjera, ali, nažalost, nije dalo očekivane efekte. Razlog - Vlada je odbila zakonski prijedlog HSS-a o poticanju domaće proizvodnje za plasman na turističkom tržištu, uz obrazloženje da predložene mjere nisu usklađene s direktivama EU, iako se takve mjere danas aktivno primjenjuju u zemljama članicama EU. Srećom, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, koja kreditira pripremu turističke sezone, uvjetuje poduzetnicima da ta sredstva moraju potrošiti za nabavku i ugovaranje domaće hrane.

Reforma poreznog sustava je imperativ, jer se malim, vatrogasnim mjerama ne mogu postići velike promjene, kaže Markov. Zakonski prijedlog SDP-a je za svaku pohvalu, i trebao bi biti dodatni poticaj Vladi RH da što prije predloži zakonska rješenja koja će biti razumljiva, pravedna i koja će stimulirati proizvodnju.

Najavljeno smanjenje PDV-a obična prevara

Činjenica je, kaže **Nenad Stazić (SDP)** da je dr. Sanader, na posljednjem predizbornom skupu u Zagrebu, najavio spektakularno smanjenje PDV-a (to je eklatantan primjer prevare birača davanjem lažnih obećanja). Po mišljenju zastupnika, neće biti veće koristi ni od proširenja broja korisnika doplatka za djecu, ne oslobode li se dječje potrepštine plaćanja PDV-a. Ne slaže se s argumentacijom dr. Hebranga i zastupnika Piplovića koji smatraju da bi to pokrenulo bujicu drugih zahtjeva. Ako nam je u interesu da razminiranje teritorija Hrvatske završi što prije (prema planovima trebalo bi biti okončano 2010. godine) izglasajmo ukidanje PDV-a na poslove razminiranja (to je ionako priremena mjera), apelirao je na kolege.

Ne oslobode li se dječje potrepštine plaćanja PDV-a, neće biti veće koristi ni od proširenja broja korisnika doplatka za djecu.

Nema logike - kaže - ni da se donatori iz inozemstva kažnjavaju porezom zbog toga što nam pomažu. A ako neke udruge djeluju profitabilno i na taj način krše zakon, trebalo ih je ukinuti (da bi se to moglo učiniti, oni koji posežu za tim argumentom moraju ih imenovati).

A što se, pak, tiče HRT-a, to je pitanje već riješeno postojećim zakonima, tvrdi zastupnik. Naime, Zakonom o HRT-u ranija tv pretplata preimenovana je u pristojbu, a prema Općem poreznom zakonu na takve se pristojbe ne plaća PDV. Prema tome, Vlada u svom Mišljenju netočno tvrdi da bi takvo rješenje rezultiralo smanjenjem prihoda državnog proračuna. Uvođenjem PDV-a na tu pristojbu očito se želi financijski pokoriti tu medijsku kuću, tvrdi Stazić (kao u vrijeme ministra Škegre). Protiv toga odlučno dižem svoj glas jer, onaj tko je financijski ovisan, posve sigurno

neće biti programski neovisan. O tome - kaže - najbolje svjedoči istup dr. Hebranga, koji očito želi uređivati program HRT-a.

Reagirajući na primjedbe da predlagatelji nisu vodili računa o tome kako će se predložene olakšice odraziti na Proračun, izjavio je da računaju na sposobnost ministra Šukera, koji je četiri godine obećavao da će kao ministar financija osigurati bolju naplatu poreza i trošarina.

Potaknuta njegovim navodima kako je premijer Sanader obećao smanjenje PDV-a, **Božica Šolić (HDZ)** je podsjetila na to da je aktualna Vlada zatekla 7,5 mlrd. duga (kroz razna ministarstva). Danas širokogrudno obećavate svim socijalnim slojevima pomoć i lakši život, a u četiri godine vašeg mandata jako dobro ste pokazali kako ste vodili državu i kakva je bila socijalna slika, spočitnula mu je.

Čudim se da vi ne znate što je predsjednik stranke obećao na zadnjem predizbornom skupu, rekao je **Stazić** i dodao: "Već godinu i pol dana govorite o nekakvim imaginarnim dugovima koje je ostavila Račanova Vlada, iako ste upravo vi povećali te dugove u proteklih godinu i pol dana. Možete govoriti o tome do kraja mandata, ali činjenica je da premijer Sanader nije ispunio obećanje o smanjenju PDV-a, a po svemu sudeći, neće ga ni realizirati.

Kao i obično, izjave gospodina Stazića vrve netočnostima, primijetio je dr.sc. **Andrija Hebrang**. Nije mi ni nakraj pameti financijski oboriti HRT, samo bih htio da ta kuća gospodari mojim i našim novcem na temelju zakona (izražavam svoje mišljenje, a ne želju za uređivačkom politikom), kaže zastupnik. Napomenuo je još da je ministar Šuker izvršio obećanje o povećanju naplate poreza (sada je 5 posto bolja nego u prethodnom mandatu).

Ispravljajući Stazićeve navode, **Franjo Piplović** je pojasnio da je rekao kako su se udruge, preko pojedinaca, uselile političke stranke, koje na takav način ostvaruju dio svog programa. Oslobodimo li ih PDV-a, to bi značilo da ćemo financirati političke stranke. Onog tre-

nutka kad se političke stranke iseše iz udruge dići ću obje ruke za vaš prije-dlog, poručio je.

Vlada se neopravdano poziva na smjernice EU

Ne samo da nisu realizirana premijerova obećanja o smanjenju ovog vida poreza, nego se u proteklom razdoblju djelovalo u pogrešnom smjeru, konstatacija je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Naime, suspenzija niza dobrih programskih rješenja i mjera, koje je uvela bivša Vlada, dovela je do toga da prosječnim primanjima građani ne mogu pokriti niti 60 posto potrošačke košarice, u kojoj nije uključeno ni stanovanje ni obrazovanje. Unatoč tome, i činjenici da ustavne odredbe štite obitelj, Vlada posve ravnodušno odbija ovaj zakonski prijedlog, pogrešno se pozivajući na smjernice EU (a koliko ima takvih smjernica na koje se oglašuje, a bile bi itekako korisne za naše građane!).

Što se tiče pristojbe HRT-u, namjera nam je bila precizirati da to nije usluga, već jedan vid poreza, kako bi se spriječile eventualne manipulacije.

Kako reče, ne smeta je ova politika totalnog liberalizma, bez ikakve socijalne osjetljivosti, jer je to politika HDZ-a koju se može kritizirati, ali nikome ne dolikuje licemjerje. S jedne strane, dobar dio Vlade plače nad sudbinom djece, a kad treba nešto sustavno napraviti u njihovu korist to odbijaju, izgovarajući se smjernicama EU. Izgleda da se država strašno prestrašila vlastite djece jer bi, navodno, porez na dudice, pelene i na mlijeko mogao ugroziti državni proračun. Kakva je to država koja se stalno zaklinje u djecu, ali samo deklaratorno, ne vodeći računa o padu nataliteta.

Kad je riječ o prijedlogu da se pristojba HRT-u oslobodi plaćanja PDV-a, Vlada također polazi od stajališta da to nije moguće, kao da ne poznaje Opći

porezni zakon. Jednom riječju, nema ni govora o reformama u poreznom sustavu (kad dođu predstavnici MMF-a, vidjet ćemo da djeluje samo protureformacijski udar), ali morate voditi računa o tome da hrvatski građani imaju tradiciju socijalnih prava i da se na sve to neće tek tako lako oglušiti, poručila je zastupnica.

Riječ je o političkom zakonu. Istina je da je predsjednik Vlade obećao smanjenje stope PDV-a, što se čak pokušalo provesti, ali s obzirom na okolnosti i stanje u državnom proračunu provedba tog obećanja odgođena je za kasnije, napomenuo je **Marko Širac (HDZ)**. Gospođa Marinović ovdje želi nasilu nametnuti dojam kako predlagatelji vode brigu o socijalnom stanju građana, a riječ je o najobičnijem političkom zakonu koji je trebao doći u proceduru prije lokalnih izbora.

Na njegovu opasku kako je rasprava o ovom prijedlogu samo trošenje vremena, zastupnica je upitala: "O čemu bismo mi danas ovdje raspravljali, da nema oporbenih zakona?" Premijer Sanader je možda pokušao, ali nije mogao realizirati obećanje, jer pristigoše gospoda iz MMF ("rekoše nam da ste puno bolji od nas, budući da se s vama dogovore za 15 minuta, dok su pregovori s nama trajali danima").

Josip Đakić (HDZ) reagirao je na njenu tvrdnju da Vlada ravnodušno odbija ovaj zakonski prijedlog. Kako reče, Vlada vodi borbu s nagomilanim zaduženjem koje je ostavila bivša vlast, koja je trošila proračunska sredstva bez kontrole i opravdanja, radi kupovanja koalicijskog mira.

I kroz sustav PDV-a može se provoditi socijalna politika

Govoreći u ime predlagatelja, **Dragica Zgrebec** se pozvala na članak 51. Ustava RH u kojem stoji da je svatko dužan sudjelovati u podmiranju javnih prihoda u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima, te da se porezni sustav mora temeljiti na načelima jednakosti i pravednosti. I kroz sustav naplate PDV-a može se provoditi dio socijalne

politike, uvođenjem međustope ili nulte stope za određene kategorije proizvoda i usluga (to rade i druge države). EU želi imati jedinstveni porezni sustav i stoga smjernicama usmjerava države članice u tom pravcu. Mi nismo članica te Zajednice (postat ćemo to tek za nekoliko godina), a PDV primjenjujemo tek od 98. godine. Prisetimo se, već u prvoj godini primjene tog poreza imali smo visoki suficit proračuna. Činjenica da PDV svaku godinu raste brže od bruto društvenog proizvoda, svjedoči o tome da naši građani žive na kredit, kako bi mogli podmirivati svoje osnovne životne potrebe ili kupnju trajnih dobara. Predloženim Zakonom zalažemo se za proširenje liste proizvoda i usluga koji bi trebali biti oslobođeni PDV-a, kako bismo pomogli obiteljima s malom djecom da povećaju svoju kupovnu moć. Međutim, Vlada za to nema sluha, već odbija naš prijedlog, uz obrazloženje da nije u skladu sa smjernicama EU.

Porezna reforma mora biti usmjerena na stvaranje uvjeta za veću proizvodnju i povećanje broja radnih mjesta, ali ne kroz oslobođenje poreznih davanja.

Što se tiče pristojbe HRT-u, namjera nam je bila da se u ovom Zakonu precizira da to nije usluga, već jedan vid poreza, kako bi se spriječile eventualne manipulacije i ucjenjivanje ove institucije samo zato što se aktualnoj vlasti sviđa ili ne sviđa njihova uređivačka politika.

Treba priznati, kaže dalje, da je porez na dohodak u međuvremenu neznatno smanjen, jer se dijelu građana minimalno povećao osnovni porezni odbitak. Međutim, smanjenje PDV-a nije prošlo, iako se najavljuje da bi se eventualni proračunski manjak po toj osnovi kompenzirao efikasnijom naplatom poreza. Još uvijek nije realizirano ni predizborno obećanje o povratu duga umirovljenicima, a ovih dana najavljuju se i restrikcije u korištenju zdravstvenih usluga.

Neodgovorno je i nedopustivo da u proteklih godinu i pol dana donosimo nekakve zakone radi usklađivanja sa zakonodavstvom EU, dok na gospodarskom i na socijalnom planu nismo učinili gotovo ništa. Doduše, obećava se smanjenje poreza do kraja mandata, ali to znači da ćemo opet imati velike najave u sljedećoj kampanji za parlamentarne izbore.

Krunoslava Markovinovića (HDZ) je zasmetala njena tvrdnja iz koje se nameće zaključak da građani Hrvatske žive isključivo na kredit. Napomenuo je da su redovi i u Metrou, gdje se plaća gotovinom, te da se i na zapadu nekretnine kupuju na kredit i koriste kartice. Uostalom, cijeli ovaj Zakon je predizborni i više nema smisla o njemu razgovarati, zaključio je.

Nije istina da mi koji smo se suprotstavili ovom zakonskom prijedlogu nemamo sluha za nultu stopu, negodovao je dr.sc. **Andrija Hebrang**. Upravo obrnuto, zato što smatramo da socijalnim mjerama treba zaštititi one koji manje imaju, odbacujemo nultu stopu koja jednako pogoduje svima. Pojasnio je i da se zalažu za to da i HRT plaća PDV, jer se taj porez plaća na uslugu HRT-a, a ne za posjedovanje televizora, kao što se obično tumači. Naime, zapečati li gledatelj svoj televizor više ne mora plaćati tu pristojbu.

Jedinstvena stopa najbolji način za suzbijanje sive ekonomije

Vladimir Pleško (HDZ) se najprije osvrnuo na obrazloženje predlagatelja, da će se manjak prihoda u državnom proračunu do kojeg bi došlo primjenom ovog zakona, kompenzirati boljom naplatom poreza i smanjenjem sive ekonomije. Kako reče, sve hrvatske vlade, od 90-te do danas, pokušavale su smanjiti sivu ekonomiju. Pokazalo se da je najbolji način za to uvođenje jedinstvene stope PDV-a, što je i učinjeno 98. godine. Naime, kroz jedinstvenu stopu može se i najbolje pratiti tijek novaca u Hrvatskoj i poreznih davanja koja ubire država. Dakako, sa svakim povećanjem

broja olakšica, odnosno oslobođenja tog poreza, povećava se mogućnost manipulacije u poreznim shemama. Zbog toga se, kako reče, ne slaže s tako širokim, odnosno nedorečenim formulacijama kao u stavcima 1. i 4. Prijedloga zakona. Primjerice, slaže se s tim da se uvede nulta stopa na dječju hranu koja se prodaje u apoteci kao nadomjestak za mlijeko, ali nije siguran treba li to vrijediti i za "druge potrepštine" (na taj se način može pronaći rupa u zakonu, kako bi se izbjeglo plaćanje poreza na određene proizvode).

Smatra, nadalje, da ne stoji tvrdnja da bi ukidanje PDV-a na dnevne novine, odnosno njihovo pojeftinjenje, dovelo do proširenja kruga čitatelja. Dokaz za to je činjenica da novine "24 sata", iako su duplo jeftinije od ostalih dnevnika, nisu preuzele primat na tržištu.

U prva tri mjeseca primjena ovog Zakona imat će negativne efekte, ali kad se gospodarstvo zamahne, dobit će pozitivne efekte i trajno pridonositi gospodarskom rastu i razvoju.

Mišljenja je da bi odredbu o oslobađanju poreza na donacije udrugama, zakladama i ustanovama iz inozemstva trebalo precizno definirati, kako bi se spriječila mogućnost zloraba. Naime, prema Zakonu o udrugama, danas udruge mogu osnovati svega tri osobe. Jedna od njih može otići u inozemstvo i putem svog prijatelja, koji tamo ima stalno prebivalište, uplatiti najnoviji mercedes koji će koristiti ova Udruga u Hrvatskoj.

Kako reče, slaže se s tim da se uvozni automobili za teške invalide oslobode PDV-a, ali u Zakonu treba biti jasno rečeno o kakvim je vozilima riječ (npr. s ugrađenim ulazno-silaznim rampama i sl.). Smatra, inače, da će u slučaju donošenja ovakvog zakona ponovno nastati jagma za povećanjem stupnja invalidnosti, kako bi se stekla ta povlastica.

Kao što svaki privatni poduzetnik mora ispunjavati porezne obveze, i HRT

treba plaćati PDV, kaže Pleško. Naime, tv pristojba se plaća za uslugu koju ta medijska kuća pruža građanima, a u njoj je sadržan i veliki dio zabavnog programa koji nije u službi javne televizije. Točno je da bi HRT trebao uplaćivati u Fond za razvoj pluralizma lokalnih medija, ali to ne radi. Naplatom PDV-a kroz pristojbu osiguralo bi se dovoljno sredstava za pomoć manjim, regionalnim televizijama.

Porezna reforma Republike Hrvatske mora biti usmjerena na stvaranje uvjeta za veću proizvodnju i povećanje broja radnih mjesta, ali ne kroz oslobođenje poreznih davanja, zaključio je na kraju.

Ukinuti PDV i na pogrebnu opremu i usluge

Pero Kovačević ga je podsjetio na to da je njegova stranka obećavala hrvatskim braniteljima i hrvatskim ratnim vojnim invalidima koji nisu iskoristili povlastice za uvoz osobnog automobila, da će to moći učiniti. Nažalost, to obećanje nije ispunjeno, iako je bilo sadržano u njihovoj jamstvenoj kartici. Bilo je rečeno i to da će se Hrvatska početi obračunavati sa sivom ekonomijom. Međutim, nema učinkovite borbe protiv te pojave, dok se ne donese novi Zakon o državnom inspektoratu i ne povećaju ovlasti inspektora. Naime, prema sadašnjem zakonu oni mogu samo pokrenuti prekršajni postupak, a 60 posto predmeta "padne" na Prekršajnom sudu zbog zastare.

Spomenimo i njegovu napomenu kako se zastupnici HSP-a zalažu i za ukidanje PDV-a na pogrebnu opremu i usluge, budući da mnogi građani nemaju novaca ni za sahranu svojih najmilijih.

U odgovoru na repliku, **Vladimir Pleško** je napomenuo da grupacija branitelja s invaliditetom od 80 i više posto ima mogućnost uvoza automobila bez naplate PDV-a, dok stopostotni invalidi dobivaju automobile svakih 5 godina. Što se tiče suzbijanja sive ekonomije, izrazio je žaljenje zbog toga što je prije 3 ili 4 godine bivša Vlada ukinula Financijsku policiju, koja je jedina mogla na pravi način provjeravati porezne prihode kroz PDV i na taj način kontrolirati davanja.

To je rezultiralo pogoršanjem u naplati tog poreza, tako da je, primjerice, 2003. naplaćeno svega 68 posto (taj se podatak odnosi samo na prijavljen porez).

Točno je da su svi građani dužni plaćati porez, ali i država ima obvezu redistribuirati ta sredstva prema zakonskim, odnosno ustavnim načelima, kaže **Šime Lučin (SDP)**. Činjenica je, međutim, da u Hrvatskoj ni jedno ni drugo ne funkcionira.

U nastavku je napomenuo da se u svijetu danas demokracija mjeri prema razvoju civilnog sektora i slobodi medija. Do 2000. godine jedna od osnovnih zamjerki Hrvatskoj je bila nesloboda medija, posebno HRT-a. Konstatacija kolege Pleška, kako jeftinoća novina ne utječe na njihovu prodaju nije točna, jer su upravo novine "24 sata" oduzele popriličan broj čitatelja postojećim dnevnicima. Jednako kao i kad je riječ o medijima, država može poreznim opterećenjima ugušiti i civilni sektor. Na njoj je da odluči kakvom će poreznom, odnosno ukupnom politikom kreirati taj prostor.

Vladimir Pleško je pojasnio svoj stav da svi u Hrvatskoj trebaju plaćati poreze, jer uvođenjem različitih olakšica, odnosno oslobođenja, dolazi do rupa u poreznom zakonu koje će biti vrlo teško kontrolirati. Osim toga, to bi izazvalo lavinu takvih zahtjeva koja danas - sutra može osjetno smanjiti porezne prihode.

Ako sve tvrtke i poduzetnici u Hrvatskoj moraju plaćati PDV, trebao bi ga plaćati i HRT jer pruža određenu uslugu (pred zakonom smo svi jednaki), napominje zastupnik. **Željko Pavlic (MDS)** ne dijeli to mišljenje. U prilog svom stajalištu podsjetio je na činjenicu da u Zakonu o HRT-u decidirano piše da su vlasnici radijskih i televizijskih prijemnika na području Hrvatske dužni HRT-u plaćati pristojbu (nigdje se ne spominje nikakva usluga, odnosno program).

Najveći problem - rashodna strana Proračuna

Potaknut primjedbama iz rasprave, mr.sc. **Mato Arlović** je informirao zastupnike da je ovaj zakonski prijedlog

upućen u proceduru 17. veljače, dakle davno prije raspisivanja izbora za lokalnu i regionalnu samoupravu. Uostalom, izbori su prošli i ne može se reći da se radi o predizbornom zakonu.

Nije logično, kaže, da organiziramo donatorski skup na kojem i strane i domaće fizičke i pravne osobe daju novac za razminiranje, a onda država od tog novca uzme 22 posto. Naime, od strateške je važnosti da što prije deminiramo zemlju, da bismo stavili u funkciju prirodne i druge resurse. Je li moralno da međunarodna asocijacija Crvenog križa, zajedno s našim Crvenim križom, Caritasom, ili neka druga humanitarna organizacija, organizira prikupljanje pomoći za socijalno najugroženije građane ove zemlje, i da se na ta sredstva naplaćuje PDV - pita zastupnik.

Normalno je da naplaćujemo PDV na uvezenu robu jer je ona oslobođena poreza u zemlji porijekla, ali zaprepašćuje činjenica da stopa rasta PDV-a korespondira sa stopom rasta uvoznih proizvoda i proračunskog deficita, a ne sa stopom rasta bruto nacionalnog proizvoda. To znači da je najveći problem rashodna strana Proračuna, koja se stalno povećava, i u tom pogledu hitno treba nešto učiniti.

Po riječima zastupnika, Televizija na svaki svoj proizvod, odnosno uslugu plati porez na dodanu vrijednost. Međutim, po Zakonu o HRT-u oslobođena je tog davanja na pristojbu, jer se radi o posebnom obliku poreza koji je opteretio sve građane ove zemlje, radi funkcije Televizije kao javne televizije.

Kako reče, slaže se sa sudionicima u raspravi koji tvrde da poticajnom poreznom politikom treba stvoriti uvjete za razvoj gospodarsko-socijalnog sustava (to se ne može postići samo otvaranjem slobodnih zona i tehnoloških parkova, jer se na proizvode namijenjene izvozu ne naplaćuje PDV). Upravo ove djelatnosti za koje se predlaže uvođenje nulte stope tog poreza proširiti će jedan dio proizvodnje, jer će i ulazni troškovi biti manji (npr. tekstilna i obućarska industrija koje su u teškoj krizi).

Nezamisliva mu je tvrdnja da će se među invalidima otvoriti jagma za

povećanjem stupnja invaliditeta, radi ostvarivanja prava na uvoz automobila bez plaćanja PDV-a (invalidske komisije moraju se pridržavati tablica za utvrđivanje invaliditeta).

Apelirao je na zastupnike da na predložene izmjene ne gledaju samo s aspekta stranačkih interesa, nego da procijene u kojoj mjeri ponudena rješenja pridonose ostvarenju gospodarskih i socijalnih ciljeva Republike Hrvatske i rješavanju problema socijalno ugroženih građana. Dakako, u prva tri mjeseca primjene imat će negativne efekte, ali nakon toga, kad se gospodarstvo zamahe, dobit će pozitivne efekte i trajno pridonositi gospodarskom rastu i razvoju.

Hrvatskoj potrebna sustavna socijalna politika

Željko Pavlic je izjavio da podupire predložena rješenja, te napomenuo da treba ići na reformu poreznog sustava koji bi morao biti više socijalno usmjeren. Ovim vatrogasnim mjerama se na takav način i nastoji intervenirati upravo tamo gdje je to i najpotrebnije. Zbog toga, kako reče, posebno podržava uvođenje nulte stope za dječju hranu, odjeću i druge potrepštine, jer je to u duhu jačanja pronatalitetne politike. Prihvatanjem ovog Zakona došlo bi do promjena i u tzv. sindikalnoj košarici, koja najbolje pokazuje socijalni status naših obitelji. Prema podacima s kojima raspolaže, prosječna plaća u Hrvatskoj iznosila je u prošloj godini oko 4 tisuće kuna (u nekim županijama je prosjek bio još manji), dok je sindikalna košarica "težila" oko 5 tisuća 259 kuna. To znači da se s prosječnom plaćom moglo pokriti svega 76 posto minimalnih troškova prosječne obitelji (u Međimurskoj županiji svega nešto iznad 50 posto).

U nastavku je podsjetio na to da je, zajedno sa svojim stranačkim kolegama, prije nekoliko mjeseci predložio da se udruge koje štite Ustavom zaštićene vrijednosti iz članka 3. oslobode plaćanja PDV-a. Međutim, taj zakon nije prihvaćen, tako da sve neprofitne organizacije danas moraju plaćati taj porez,

što im u velikoj mjeri otežava funkcioniranje. Naime, za vrijeme koalicijske Vlade bile su oslobođene te obveze, da bi je aktualna Vlada svojim pravilnikom iz 2004. godine ponovno uvela (to treba što prije promijeniti).

U zaključnom dijelu izlaganja Pavlic je napomenuo da je Hrvatskoj potrebna sustavna socijalna politika, pogotovo ciljana natalitetna politika, jer je to trenutno najveći problem u Republici Hrvatskoj.

Nisu vidljivi fiskalni efekti predloženih mjera

Ako je naše opredjeljenje ulazak u EU, na putu do punopravnog članstva moramo uskladiti svoje pravne i druge akte sa standardima EU, napominje **Nevenka Majdenić (HDZ)**. Zbog toga je nelogično sada mijenjati Zakon o PDV-u i onda ga u dogledno vrijeme ponovno usklađivati sa smjernicama EU. Osim toga, predlagatelji moraju imati u vidu i naslijedenu političko-ekonomsku situaciju.

Iz predloženog Zakona uopće nije vidljivo koliko će se njegovom primjenom smanjiti prihodi u državnom proračunu, negodovala je zastupnica. Po njevoj ocjeni predloženim mjerama neće biti postignuti željeni socijalni efekti, jer bi olakšice o kojima je riječ koristili i oni kojima nisu potrebne (obiteljima s nižim prihodima treba pomoći izravno). Ne vjeruje da bi se ukidanjem PDV-a smanjila cijena dnevnih novina, a upitno je - kaže - i bi li se u tom slučaju povećao opseg poslova razminiranja, budući da je naručitelj tih poslova uglavnom država. Kako reče, svaki zastupnik bi zasigurno mogao predložiti uvođenje nulte stope PDV-a na desetak roba i usluga, ali tada ne bi imao moralno pravo zahtijevati trostruko veći proračun.

Na kraju je izjavila da se priklanja mišljenju Vlade i sugerira da se ovaj zakon ne prihvati.

Budući da Vladi ovaj Zakon nije prihvatljiv, postavlja se pitanje što je njen temeljni interes, kaže **Zvonimir Mršić (SDP)**. Ako je to doista proklamirana pronatalitetna politika, zašto ne omogu-

čiti roditeljima da kupuju dječje potrepštine 18 posto jeftinije. Naime, oni kod kupnje pelena ne mogu ostvariti pretporez, kao što to mogu poduzetnici koji su pokupovali jahte na račun poduzeća ili obrta. Ne mogu zaračunati te pelene ni kao porezno priznati rashod, da bi na takav način umanjili porez na dohodak. Većina roditelja nema niti korporativne kartice da bi svoju djecu mogli izvesti na radni ručak na račun poduzeća ili obrta.

Primjera radi, spomenuo je i podatak da je lani od 67 tisuća novih automobila u Hrvatskoj 33 posto kupljeno na račun pravnih osoba. To znači da je vlasnicima tih automobila država vratila u vidu pretporeza veći dio PDV-a. Svi ti automobili bit će amortizirani i umanjnjen porez na dobit, a upravo iz tih sredstava država bi trebala pomagati građanima s lošim materijalnim statusom. Naime, državni proračun ne pune oni koji kupuju skupe jahte već prosječne obitelji koje, među ostalim, kupuju dječje potrepštine i na to još moraju platiti PDV.

U tijeku je, kaže, UNICEF-ova akcija "Svako dijete ima pravo na obitelj" čija je svrha prikupiti 2 milijuna kuna za udomiteljske obitelji. Umjesto da te obitelji dobiju što više sredstava, 18 posto prikupljenog novca slit će se u državni proračun kao PDV. S tim u svezi spomenuo je i to da je ministrica odbila njegov amandmanski zahtjev da se naknada tim obiteljima poveća, budući da se

nije mijenjala od 2001. godine. One koji brinu kako će se predložene mjere odraziti na Državni proračun, podsjetio je na to da Vlada, prilikom povećanja neoporezivog dijela plaće (s 1500 na 1600 kuna), uopće nije vodila računa o tome kako će se to odraziti na lokalne proračune. Uostalom, povećajmo efikasnost naplate poreznih prihoda, o čemu stalno govori ministar Šuker, kaže Mršić.

Očito je, međutim, da se ne želi ći naruku prosječnoj obitelji u Hrvatskoj, već onima koji imaju puno više i kojima je posve svejedno kolika će biti stopa PDV-a koji će anulirati kroz pretporez. Vladajuća većina možda i može sakupiti dovoljan broj glasova da odbije ovaj zakonski prijedlog, ali siguran sam da ne može pronaći niti jedan valjani razlog za to (građane ne možete uvjeriti u to da su predložena rješenja neprihvatljiva).

Riječ predlagatelja

Za riječ se još javila **Dragica Zgrebec** koja je, u ime predlagatelja, zahvalila zastupnicima koji su sudjelovali u raspravi, posebno onima koji su podržali ponuđena rješenja. Napomenula je da se kod odabira proizvoda i usluga koje bi trebalo dodatno osloboditi plaćanja PDV-a, vodilo računa o tome da se poveća kupovna moć građana koji imaju manje prihode i koji su socijalno ugroženiji. Dakako, stoji primjedba da bi to

jednako pogodovalo i bogatima i siromašnjima, ali neusporedivo je veći broj onih kojima bi ove mjere donijele korist jer bi, primjerice, proizvode za djecu kupovali za 18 posto jeftinije. Naime, ne treba zaboraviti na činjenicu da djeca do 7. godine veoma brzo rastu te da im učestalo treba kupovati odjeću i obuću, koja je daleko skuplja nego ona za odrasle. Osim toga, u Hrvatskoj se dječja odjeća još uvijek ne može nabavljati na rasprodajama.

Pojasnila je, također, da je namjera predlagatelja da se u Zakonu izrijeckom kaže da pristojba HRT-u nije usluga, već porez, i da na nju ne treba plaćati PDV. Na taj bi se način spriječila mogućnost eventualne prisilne naplate tog poreza (trenutno se oko toga vodi spor između HRT-a i Ministarstva financija, odnosno Porezne uprave).

Na kraju je izrazila uvjerenje da će predloženi Zakon dobiti "zeleno svjetlo" i biti upućen u drugo čitanje, te da će Vlada dotad predložiti i smanjenje ukupnih poreznih davanja, kao što je najavila.

Nakon ove rasprave uslijedilo je izjašnjavanje o predloženom Zakonu. Priklonivši se mišljenju Vlade i nadležnih radnih tijela, zastupnici su mu uskratili podršku (za takvu odluku glasovalo je 65 zastupnika, dok je 32 bilo protiv a jedan suzdržan).

M.Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TELEKOMUNIKACIJAMA

Hrvatski sabor je u hitnom postupku donio Zakon o telekomunikacijama u tekstu predlagatelja (Vlada RH). Osnovna je svrha ovog Zakona, s jedne strane olakšati i pospješiti daljnju liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta i poticanje tržišnog natjecanja, uz postupno uvođenje i primjenu svih odredaba novog regulatornog okvira EU u telekomunikacijama, što je jedna od prioritetnih obveza Hrvatske u postupku pridruživanja Europskoj uniji, a

s druge strane ojačati institucionalne sposobnosti, ovlasti i odgovornosti Hrvatske agencije za telekomunikacije, kao i djelotvornost rada telekomunikacijske inspekcije, provođenjem inspekcijskog i stručnog nadzora u telekomunikacijama.

Odbor za zakonodavstvo i Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav bez primjedbi su poduprli donošenje ovoga Zakona, a ostala radna tijela učinila su to uz određene primjedbe, odno-

sno upozorenja. Razmatrajući predmetni zakon u svojstvu matičnog radnog tijela **Odbor za pomorstvo, promet i veze** izrazio je mišljenje da s obzirom na značaj i opseg materije, predloženi Zakon ide u redovnu proceduru. A na sjednici **Odbora za informiranje, informatizaciju i medije** upozoreno je da je potrebno jasnije precizirati pitanje vlasništva telekomunikacijske infrastrukture. Nadalje, vezano uz

kablovsku televiziju, predloženo je da se svi kablovski operateri obvežu da u kablovske programe uključe i lokalne programe, te posebno javnu televiziju, ali je rečeno da se to može urediti pravilnikom ili Zakonom o elektroni-

čkim komunikacijama kojeg se planira donijeti. Čulo se i mišljenje da ovaj Prijedlog zakona ne bi trebao ići po hitnom postupku jer se radi o vrlo složenoj materiji o kojoj treba zatražiti mišljenje stručnjaka.

Rasprave nije bilo, a zastupnici su sa 69 glasova "za", 3 "suzdržana" i 33 "protiv" donijeli Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikacijama.

J.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Sustav zaštite i uređenja prirode

Hrvatski je sabor nakon rasprave donio Zakon o zaštiti prirode kojim se uređuje sustav zaštite i cjelovitog uređenja prirode i njezinih vrijednosti. Priroda u smislu ovog Zakona je sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost. Priroda i prirodne vrijednosti od interesa su za RH i uživaju njenu osobitu zaštitu.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona - predlagatelj je bila Vlada RH - prestaje važiti Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine," broj 162/03).

O Prijedlogu ovog zakona i raspravi u prvom čitanju pisali smo u "Izvešćima", broj 410, od 17. ožujka na str. 55 pod naslovom: "Otkloniti nelogičnosti važećeg Zakona i novi učiniti pravednim".

O PRIJEDLOGU

Konačni prijedlog zakona o zaštiti prirode izrađen je uvažavajući brojne primjedbe i prijedloge iz rasprave u prvom čitanju. A one koje se nisu mogli uvrstiti, objasnio je uvodno na sjednici Hrvatskoga sabora državni tajnik Ministarstva kulture mr.sc. **Jadran Antolović**, već su na izvjestan način obuhvaćeni odredbama predloženog zakona ili se nisu mogli prihvatiti zbog sadržaja direktiva i međunarodnih ugovora koje je ratificirala RH.

Poboljšanja teksta ovog Konačnog prijedloga zakona ogledaju se u smanjenju broja podzakonskih akata jer je važećim Zakonom o zaštiti prirode bilo predviđeno donošenje 90 podzakonskih akata. To znači da zakon u biti ne bi gotovo nikad bio proveden u cijelosti, pa se u ovom Konačnom prijedlogu broj podzakonskih akata sveo na svega 17 kojima će se pojedina područja detaljnije urediti, upravo uvažavajući najvećim dijelom europsku pravnu stečevinu.

Poboljšanja teksta Konačnog prijedloga zakona ogledaju se u smanjenju broja podzakonskih akata jer je važećim Zakonom o zaštiti prirode bilo predviđeno donošenje 90 podzakonskih akata.

Druga velika razlika je što se sada prekršajni postupci vraćaju u nadležnost prekršajnih sudova. Postojeći Zakon prekršajni postupak dao je u djelokrug nadležnog ministarstva, znači Ministarstva kulture, koje nije niti kadrovski u mogućnosti provoditi prekršajne postupke osobito one hitne. Također u predloženom zakonu pokušali smo na što jasniji način utvrditi način upravljanja zaštićenim

područjima kako bi se omogućilo donošenje planova upravljanja a i pravilnika o unutarnjem redu i time na transparentniji način i u javnom postupku, dakle u kojem sudjeluju i građani, lokalna samouprava, da se postignu mehanizmi kojima će se takvo zaštićeno područje štiti, rekao je državni tajnik mr.sc. **Jadran Antolović**.

Također su poboljšane odredbe koje se odnose na korištenje prirodnih dobara, osobito iz razloga što se zaštićena područja vrlo često koriste u turizmu, rekao je o ovom Konačnom prijedlogu državni tajnik mr.sc. Antolović.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona a na tekst Konačnog prijedloga Odbor nema primjedaba.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša ovaj je zakonski prijedlog razmatrao u svojstvu matičnog tijela te utvrdio da je predlagatelj u Konačni prijedlog ugradio većinu prijedloga ovog Odbora iz rasprave u prvom čitanju.

Predložio je jednoglasno Hrvatskom saboru da donese ovaj zakon.

Isti prijedlog dao je i **Odbor za turizam**.

Odbor za europske integracije jednoglasno je utvrdio, nakon provedene rasprave, da je Konačni prijedlog zakona

o zaštiti prirode usklađen s pravnom stečevinom Europske unije te da ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

AMANDMANI

Klub zastupnika HSS-a podnio je četiri amandmana no prihvaćen je samo onaj da su uvjeti zaštite prirode sastavni dio šumsko-gospodarske osnove područja (članak 45.-amandman prihvaćen).

Iz Kluba zastupnika HNS-a PGS-a zastupnica **Alenka Košiča Čičin-Šain (HNS)** javila se sa šest amandmanskih zahtjeva od kojih je usvojen amandman da se (članak 195.) riječi "spiljski nakit" zamijene s riječju "stigovine".

Mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** podnio je osam amandmana koji se odnose na odredbe o postupku za izdavanje uvjeta zaštite prirode kad oni nisu sadržani u dokumentima prostornog uređenja (članak 38. - mijenjati ove odredbe jer ponovno utvrđivanje ovih uvjeta je nepotrebno administriranje -amandman prihvaćen), na odredbe članka 46. koji govori o planovima gospodarenja prirodnim dobrima u krškom području (ne obuhvatiti slivno područje jer ga je teško odrediti -amandman prihvaćen) nomotehničko uređenje teksta (amandmani na članke 50. i 51. i članak 122. -prihvaćeni). Prihvaćen je i amandman (članak 125.) kojim se pojašnjava na koja se prirodna dobra odnose planovi gospodarenja (u zaštićenim područjima).

Od tri podnesena amandmana (jedan povučen) zastupnice **Zdenke Babić-Petričević (HDZ)** prihvaćen je onaj da se pravilnici o unutarnjem redu nacionalnih parkova i parkova prirode objavljuju u "Narodnim novinama" a pravilnici ostalih zaštićenih područja u službenom glasilu osnivača.

Jagoda Martić (SDP) podnijela je tri amandmana, a prihvaćenim se (članak 7. - pojmovi) riječi "vrste i podvrste" zamjenjuju riječju "svoje" jer "svojeta", kako je obrazložila zastupnica, obuhvaća vrstu, podvrstu, varijetet i formu, znači sve kategorije.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskoga sabora uvodno je o predloženom zakonu govorio mr.sc. **Jadran Antolović** nakon čega je otvorena rasprava.

Za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja

Mr.sc. **Marko Širac (HDZ)** javio se u ime Kluba zastupnika HDZ-a te govoreći najprije o stanju zaštite prirode u Hrvatskoj naglasio je da se u usporedbi sa stanjem ekoloških sustava u većini zemalja EU naša domovina odlikuje visokim stupnjem očuvanja prirode.

Djelatnost zaštite prirode proširuje se na očuvanje sveukupne biološke i krajobrazne raznolikosti i osiguranje održivog korištenja prirodnih dokaza, a na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja. Što se tiče Konačnog prijedloga zakona stajalište Kluba zastupnika HDZ-a je da je ipak potrebno dopuniti ili izmijeniti pojedine odredbe kako bi se uskladile s odredbama ostalih zakona kojima se pobliže uređuje područje zaštite prirode, kao što su Zakon o šumama, Zakon o vodama, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o prostornom uređenju i drugima. Također podržavamo nastojanje Vlade RH, rekao je, da se izdavanje akata u ministarstvima o zahtjevima građana i pravnih osoba pojednostavi i vremenski obavi u primjerenom roku te da se za provedbu tih nastojanja osiguraju potrebne pretpostavke.

Klub zastupnika HDZ-a stoji na stajalištu da je predlagatelj ovim zakonom dobro uređio sustav zaštite i cjelovito očuvanje prirode i njenih vrijednosti u RH te podržava njegovo donošenje, rekao je na kraju.

Uključiti javnost

Željko Pavlic (MDS) osvrnuo se na ovaj predloženi zakon u ime Kluba zastupnika IDS-a, kojemu je, kao i MDS-u (Međimursko-demokratski savez) kaže, u interesu donošenje zakona koji će u najvećoj mogućoj mjeri štiti naš okoliš.

Najviše primjedbi imamo na članak 13. Konačnog prijedloga koji govori o zahvatima u prirodi. Tu se zapravo događa najveći pritisak na prirodu iskorištavanjem različitih prirodnih resursa, izgradnjom elektroenergetskih objekata itd., pri čemu se može narušiti prirodna ravnoteža na užem i širem prostoru, rekao je zastupnik dodajući da je zbog toga njihov interes, a misli da je to i interes cijele hrvatske javnosti, da se u taj proces uključi i javnost. A kakva nam je situacija na terenu govori to da se javlja reakcija javnosti tek kad se počne s radom na nekom objektu ili na određenom području. Zato predlažemo da za zahvate u prirodi (članak 36. stavci 1. i 2.) Vlada može izdati dopuštenje za provođenje planiranog zahvata uz prethodno provedenu javnu raspravu.

Primjerice, imamo slučaj moguće izgradnje hidroelektrane Novo Virje u Koprivničko-križevačkoj županiji, čiji bi utjecaj bio i na Međimursku županiju, a ugrozilo bi se ili promijenilo 22 kilometara rijeke Drave i krajolika (jezero 25 kilometara dužine i širine oko 650 metara). Ova hidroelektrana bila je uvrštena u Prostorni plan RH ali nije bila provedena rasprava na terenu i normalno da imamo reakciju javnosti-udruga, županija i općina, razne peticije, a slično je i s radovima na gornjem dijelu rijeke Drave gdje su u tijeku vodotehnički radovi kojima će se uništiti približno 30 kilometra prirodnog toka rijeke s pripadajućim životinjskim staništima i vrstama, naveo je, naglašavajući i da su oštro protiv toga da Ministarstvo utvrđuje kompenzacijske uvjete a da se novčani iznos na ime kompenzacije uplaćuje u državni proračun. Smatramo da se, ako se već ide raditi na nekom prostoru, naknada mora uplatiti na račun županije, grada ili općine koje ostaju bez svog prostora, rekao je među ostalim zastupnik.

Potrebna volja

Ovaj Konačni prijedlog zakona ne donosi nikakve posebne novine jer je sustav zaštite prirodnog bogatstva RH postavljen na dobre osnove, kazao je

Ivica Pančić (SDP) govoreći u ime Kluba zastupnika SDP-a. To posebno navodi zbog nekih najava da novi zakon treba liberalizirati sustav zaštite u zaštićenim područjima u kojima bi prema tim nakanama bio omogućen i veći opseg dopuštenih gospodarskih i inih zahvata. Srećom, toga nema u Konačnom prijedlogu zakona iako su se neke promjene mogle unijeti jer bi status quo mogao biti dodatni argument za odbijanje proglašenja novih zaštićenih područja, boji se zastupnik.

A da je često ogromna razlika u sabornici između riječi i kad treba nešto konkretno napraviti u skladu s interesom šire zajednice govori i to da je u prvom čitanju ovog zakona iskazana potpora boljoj, kvalitetnijoj i sveobuhvatnijoj zaštiti prirodnih vrijednosti ove zemlje ali Prijedlog zakona o proglašenju Nacionalnog parka Kopački rit, da najočuvanije i najznačajnije poplavno područje rijeke Dunav u čitavoj srednjoj Europi, dobije dodatni stupanj zaštite postane prvi nacionalni park u kontinentalnom dijelu Hrvatske, zbog volje većine nije prihvaćen, rekao je, među ostalim zastupnik govoreći o značenju Kopačkog rita.

Konačni prijedlog zakona ne donosi nikakve posebne novine jer je sustav zaštite prirodnog bogatstva RH postavljen na dobre osnove.

Nakon ovog novog zakona osobno ne vidi razlog da Vlada RH ne uputi sama u proceduru prijedlog zakona o proglašenju Kopačkog rita nacionalnim parkom, jer ključni argument zašto Kopački rit ne proglasiti nacionalnim parkom Vlada RH je navela da bi u tom slučaju trebalo na tom području obustaviti svaku gospodarsku aktivnost, a to nije bilo točno.

Kad bi problemi u provedbi Zakona o zaštiti prirode na relaciji gospodarski subjekti, uprave nacionalnih parkova ili parkova prirode, lokalno stanovništvo, nadležno ministarstvo i drugi bili

prisutni samo u Kopačkom ritu bilo bi izvrsno, no nažalost, nije tako. Možemo imati sjajne zakone ali ako nema volje i odlučnosti da ih provodimo od njih neće biti nikakve koristi. Imamo li političke volje, primjerice, da Vransko jezero i ptičji fond na njemu zaštitimo, istovremeno omogućavajući lokalnom stanovništvu da od njega ima koristi, prije svega turističke naravi. Ili, želimo li zaštititi iznimnu prirodnu vrijednost planine Biokovo ili ćemo dopustiti da se bez valjano izdanih dozvola ona devastira građenjem ne samo tunela već i skijališta kako neki žele, naveo je zastupnik pitajući može li ovaj zakon i bolja njegova provedba spriječiti stalno prisutne sukobe između uprava nacionalnih parkova, parkova prirode i "Hrvatskih šuma", naveo je, među ostalim.

U svakom slučaju ovaj zakon bit će dobar temelj svim onima koji smatraju da je zaštita prirode i prirodnih vrijednosti od posebnog interesa za RH.

I na zaštićenim područjima gospodarenje

Željko Ledinski (HSS) osvrnuo se na ovaj Konačni prijedlog zakona u ime Kluba zastupnika HSS-a te iznio određene primjedbe i podsjetio na amandmane ovog Kluba.

Značajni dio površina RH, oko deset posto, zaštićen je i njime se ne gospodari a smijemo li dopustiti, i je li opravdano ne gospodariti na tim područjima šumama. "Hrvatske šume" imaju međunarodni ekološki certifikat gospodarenja i ne bi trebali imati takve odredbe u zakonu da je u nacionalnom parku zabranjena gospodarska uporaba prirodnih dobara. Znanstveno je dokazano da najbolje uvjete zaštite prirode zadovoljava gospodarenje šumama, pogotovo ako se ugledamo na Austriju, Mađarsku i druge zemlje u EU koje gospodare i u zaštićenim objektima. Zato je potrebno da u tom dijelu ne budemo toliko strogi jer je očito da se i na zaštićenim područjima mora na određeni način gospodariti.

Zatim, kad se daje prijedlog za proglašenje zaštićenih dijelova prirode tu površinu treba najprije uskladiti s pro-

stornim planom RH, a ne te zaštite rješavati sporadično te da plan upravljanja zaštićenim područjem treba biti usklađen s Prostornim planom RH.

Kod proglašenja nacionalnih parkova, parkova prirode i posebnih rezervata treba predvidjeti pribavljanje prethodne suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, a pri provođenju zaštite prirode na zaštićenim područjima (članak 70. - mjere i zabrane) trebalo bi izuzeti objekte i zahvate za gospodarenje šumama, koji služe za protupožarnu zaštitu. Jer, kaže zastupnik, ako ostane predloženo rješenje, koje je restriktivnije od dosadašnjeg, ne bi se mogli raditi protupožarni prosci u priobalju.

Zatim, nije jasna razlika u definiranju regionalnog parka i parka prirode, naveo je, među ostalim, dodajući na kraju da će Klub zastupnika HSS-a prihvatiti ovaj Konačni prijedlog zakona ukoliko se prihvate njegovi amandmani.

Državni tajnik Ministarstva kulture mr.sc. **Jadran Antolović** zahvalio je klubovima zastupnika na podršci Konačnom prijedlogu zakona. Što se tiče Nacionalnog parka Plitvička jezera (zastupnik Pančić naveo da se za čelne ljude uprave vraćaju oni koji su ga već jednom, 90-tih godina jer da je prošle godine smijenjena uprava, upropastili i da je najmanje što se očekuje od Ministarstva da se provjeri kako se troši taj novac) rekao je da se u upravi nije radilo ni o kakvoj smjeni ljudi nego o regularnom reizboru. Što se tiče upita o razlikovanju regionalnog parka i parka prirode radi se o klasifikaciji preuzetoj iz svjetske regulative. Regionalni park proglašava županija kad se radi o posebnostima regije, dok park prirode ima drugi režim. Odgovorio je i na primjedbe u vezi s upravljanjem zaštićenim područjima te rekao da se radi o vrlo različitim prirodnim fenomenima i da nisu najčešće u pitanju samo šume već i biljni i životinjski svijet. I možda bi bilo racionalnije da to rade postojeće državne organizacije kao što su "Hrvatske šume" no ne bi bilo sigurno na razini onoga što osigurava specijalizirana javna ustanova prilagođena fenomenu kojeg štiti na takvom području.

Održivi razvoj

U pojedinačnoj raspravi **Josip Leko (SDP)** izrazio mišljenje da nam treba zakon o zaštiti prirode no da je druga stvar treba li ga tako često mijenjati kao što mi činimo.

Za zastupnika zaštita prirode znači i osiguranje održivog razvoja, a s obzirom na Konvenciju i Protokol o tome koje je potpisala RH značilo bi da je zaštita prirode zajednička briga za našu budućnost. To podrazumijeva kompleksno stvaranje uvjeta u prostoru za održivi razvoj ali i za dobrobit sadašnje generacije i budućih generacija. Međutim, kako se prezentira mi zaštitu prirode podrazumijevamo kao formalni čin. Mi ne stvaramo uvjete razvoja, ni kroz ovaj se zakon ne predviđa brzo donošenje planova bilo prostornih, razvojnih, poljoprivrednih, gospodarskih, koji će biti temeljeni na zaštiti prirode.

Mi u Hrvatskoj nismo se još uvijek strateški opredijelili gdje će se organizirati eko poljoprivredna proizvodnja, gdje konvencionalna, a kad je riječ o vodi kao možda najvažnijem resursu u budućnosti, ovaj zakon ne rješava problem zaštite voda. A ovaj bi zakon trebao imati strateški pristup u cjelini kako bi se moglo reći da je to krovni zakon (a osnovnim predvidjeti rok za donošenje mjera). Svi znamo da se danas iskop šljunka ili drugih sirovina nakon eksploatacije ne vraća u stanje koje zahtijeva važeći zakon (normativni smo optimisti), pa i ovaj zakon ne razrađuje do kraja pitanje zahvata u prostoru. A od njega bi trebali očekivati i da sačuva komparativne prednosti prirode koje Hrvatska ima u odnosu na susjedne zemlje ili zemlje EU. Mjere koje predviđa ovaj zakon nisu dovoljno precizne i odgovorne, ali boljeg nema pa će zastupnik glasovati za njih, rekao je.

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** upozorava da ovaj zakon postaje krovni zakon (nije dovoljno dorečen u odnosu na konvencije na koje se poziva) i da bi trebao biti usklađen s pravnim sustavom RH i Ustavom, pa ako se često mijenja takav zakon to izaziva velike troškove u državi zbog usklađivanja drugih zako-

na s njim (primjerice, u kojoj su mjeri s ovim Prijedlogom usklađeni prijedlozi zakona lovu, o šumama itd.) o kojima se sada raspravlja u Saboru.

I to ne radi formalnopravne situacije već radi znanja i umijeća kako pronaći ravnotežu između potrebe očuvanja prirodnih vrijednosti kao baštine za budućnost a i u isto vrijeme to staviti u funkciju održivog razvoja radi probitaka i, u krajnjoj liniji, interesa čovjeka, rekao je. Podsjetio je na ustavne odredbe prema kojima je moguće iznimno ograničiti vlasništvo, oduzeti vlasništvo (tržišna naknada) te da svatko ima pravo na zdrav život a da država osigurava zdrav okoliš.

Doći će do nečeg što je sasvim normalno u svijetu, da postoje nacionalni parkovi i da nikakav problem nije da se u njemu obavljaju određene djelatnosti, ne samo turističko-ugostiteljske nego i tradicionalne vrijednosti, i da se ostvaruje ogromna ekonomska korist koja se primarno ne može koristiti kao ekonomska dobit nego za održavanje, razvoj itd. tog nacionalnog parka.

Onda je moguće ograničiti poduzetničku slobodu i vlasnička ovlaštenja i istodobno na osnovi toga propisati obvezu onima koji obavljaju određene gospodarske i ine aktivnosti da zaštite prirodu i okoliš radi održivog razvitka. Čini mu se da mjeru u tome još nismo uspjeli pronaći i zakonodavac je očito odgovornost prebacio na punu nižu razinu ali i, tvrdi zastupnik, pritom puno manju mogućnost specijalističkih znanja i spoznaja da se to riješi prostornim planom.

Smatra da to nije dobro i da bi ovim predloženim zakonom trebalo dati osnovne kriterije za to. Onda će se doći do nečeg što je sasvim normalno u svijetu, da postoje nacionalni parkovi i da nikakav problem nije da se u njemu obavlja-

ju određene djelatnosti, ne samo turističko-ugostiteljske nego i tradicionalne vrijednosti, i da se ostvaruje ogromna ekonomska korist koja se primarno ne može koristiti kao ekonomska dobit nego za održavanje, razvoj itd. tog nacionalnog parka.

Mi nažalost, kaže, često puta idemo tezom da treba nešto isključiti umjesto uključiti, pa se zalaže da se uključe određene vrijednosti i njihova zaštita i radi održivog razvitka.

Nadalje, zastupnik smatra da bi trebalo razlučiti što je to pitanje utjecajnog područja a ujedno naznačuje da za povezivanje zaštićenih područja s područjima susjednih država nije samo dovoljno zakonom otvoriti takvu mogućnost nego bi trebalo naznačiti da bi takav sporazum o suradnji trebao suglasnost Hrvatskog sabora.

Zato misli da bi bilo dobro zastati u donošenju ovog zakona, odložiti glasanje o njemu dok ga predlagatelj ne doradi (a usklađivanjem s prijedlozima zakona o šumama i lovu), rekao je na kraju.

Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ) drži da je ovaj Konačni prijedlog poboljšanje u odnosu na važeći Zakon jedino joj je osobno žao što nije prihvaćena primjedba da se trošak koji nastaje uslijed devastacije određenog područja ne uplaćuje kao kompenzacija u proračun jedinice lokalne samouprave nego u državni proračun.

Dolazi iz Koprivničko-križevačke županije gdje je čitav niz zaštićenih područja a u ta područja su ipak najviše ulagali tamošnji stanovnici, pojedinci entuzijasti. Edukacijom i popularizacijom rada javnih ustanova treba čuvati okoliš ali ga i eksploatirati u pozitivnom smislu, rekla je.

Kompatibilnost zaštite prirode

Mr.sc. **Kajo Bućan (HDZ)** se nada da će se ovim predloženim zakonom osigurati kompatibilnost zaštite prirode u Hrvatskoj sa zaštitom prirode zemalja EU sukladno propisima i standardima EU. No ovaj zakon donosimo i zbog nas samih, zbog bogatstva Hrvatske i

njene biološke raznolikosti, zbog budućih generacija kojima ćemo to ostaviti u naslijeđe, zbog zdravog života, rekao je, među ostalim, naglašavajući da će ovim zakonom biti zaštićeno i 780 vrsta biljaka, gljiva i životinja i sve divlje vrste koje obitavaju u nacionalnim parkovima i posebnim rezervatima kao i sva špiljska fauna.

Mario Zubović (HDZ) govorio je o ciljevima ovog predloženog zakona, temeljnim okvirima i načelima zaštite prirode te rekao da se propisanim mjerama zaštite osiguravaju uvjeti za razumno korištenje prirodnih dobara na principima održivosti na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.

Donošenjem ovog zakona ostvarit će se cjelovita i sustavna zaštita prirode u RH a ne samo pojedinih njenih vrijednosti.

Jagoda Martić (SDP) kaže da nema sumnje da je s obzirom na prirodne vrijednosti RH nužno uspostaviti kvalitetan sustav skrbi o zaštiti njene biološke i krajobrazne raznolikosti.

Što se tiče predloženog zakona smatra da bi jasnije trebalo precizirati što se podrazumijeva pod javnim interesom (članak 37. - neprihvatljiv zahvat u prirodi) jer u protivnom se otvara mogućnost zloraba i raznih malverzacija, boji se zastupnica. Dodaje da smo svakodnevno svjedoci da pred interesima kapitala sva naša briga za očuvanje prirode i okoliša dolazi u drugi plan i zaboravljaju se načela održivog razvoja.

Zaštiti mora u ovom Prijedlogu zakona posvećeno je vrlo malo pažnje, a članci koji definiraju tu zaštitu su previše općeniti i nisu dovoljno precizni (bolje razrađeno u starom zakonu), upozorila je zastupnica dodajući da je šteta što nije zadržana odredba kojom se radi očuvanja biološke raznolikosti mora zabranjuje stavljanje u promet i korištenje štetnih antivegetativnih polimernih premaza na bazi tributil kositra (jedan od najtoksičnijih spojeva). Važno je da se zakonom zabrani primjena ovih

spojeva jer u naše marine dolaze strani brodovi i jahte, njihovi vlasnici donose sredstva za održavanje jahti dok je u njihovim zemljama zabranjena uporaba sredstava koja sadrže tributil kositar, napomenula je zastupnica.

Pri imenovanju članova upravnog vijeća javne ustanove za upravljanje isključivo bi trebalo voditi računa o stručnosti i sposobnosti tih ljudi a ne da na prvom mjestu bude politička podobnost, a praksa pokazuje da je često puta obratno. Potrebno je razvijati svijest o nužnosti zaštite prirode kao jednog od temeljnog preduvjeta održivog razvoja. Ta je svijest naročito bitna kod ljudi na pozicijama gdje se donose odluke koje utječu na stanje u prirodi. U tom slučaju se ne bi moglo dogoditi da pred interesima kapitala sva naša briga o očuvanju prirode dođe u drugi plan, rekla je zastupnica ilustrirajući to primjerom tunela Sv. Ilija kroz Biokovo (brojni propusti u izdavanju dokumentacije, kršenje zakona). Prema tome možemo imati izvrsne zakone ali kapital očito ima svoj zakon koji je jači, rekla je na kraju.

Marijan Bekavac (HDZ) govorio je poput mnogih u raspravi o raznolikosti ekološkog sustava i staništa čime se ističe Hrvatska te specifičnostima njene prirode. Hrvatska se odlikuje visokim stupnjem očuvanosti prirode i to je jedno od naših najvećih bogatstava i odgovornost je na svima očuvati našu prirodu i predati je onima koji dolaze.

Sveukupna površina zaštićenih dijelova prirode u Hrvatskoj iznosi 5847 kvadratnih kilometra ili 9,8 posto državnog teritorija, a predviđa se proglašenje parkova prirode Neretve, Elafiti, Lastovo, Mrežnica, Lička Plješevica, Bjelolasica, Zrmanja, Kupa i Hrvatsko zagorje čime će se zaštititi oko 14 posto državnog teritorija što će Hrvatsku svrstati u europske zemlje s primjerenom razinom zaštite prirode, rekao je zastupnik dajući potporu predloženom zakonu.

Briga o kršu

Zdenka Babić-Petričević (HDZ) govorila je o dijelu naše domovine koje najbolje poznaje, to je krški dio. Moramo znati da je Hrvatska zemlja klasičnog krša no međutim, u Imotskom kraju zaštićen je dio prirodnih ljepota, Modro i Crveno jezero, rijeka Vrljika, Prološka jezera, Imotska jezera, Gaj, no malo se govori o onome što nije zaštićeno na ovom području.

Dosad je u Hrvatskoj registrirano i istraženo 8 000 špilja i jama, u Splitško-dalmatinskoj županiji oko 2000, navela je dodajući da ju je odnos prema tom prirodnom posebnom bogatstvu ponukao da zatraži (amandman) da se koncesije na speleološke objekte ne dopuštaju, jer postoji bojazan da bi mogle biti izložene raznim oblicima devastacije (zastupnica zna nekoliko takvih slučajeva, reže se špiljski nakit, špilje mjesto za otpad). Zatim, zastupnica upozorava da nema zakona koji sa sobom ne povlači donošenje pravilnika no oni ostaju u pojedinim službama pa se ponekad dogodi da se zbog njihove nedostupnosti ne može zaštititi ono što je neophodno. Stoga traži (amandman) da se pravilnici o unutarnjem redu nacionalnih parkova i parkova prirode objavljuju u "Narodnim novinama".

U zaključnoj riječi u ime predlagatelja zakona državni tajnik mr.sc. **Jadran Antolović** zahvalio je na raspravi i podnesenim amandmanima za koje je sigurna da imaju cilj poboljšati tekst zakona, i predlagatelj će ih razmotriti.

Prije glasovanja o Konačnom prijedlogu zakona izjasnio se u ime predlagatelja o podnesenim amandmanima. Tako je predlagatelj od 24 podnesena amandmana prihvatio deset (vidjeti prikaz amandmana), koji su time postali sastavni dio zakona.

Hrvatski je sabor donio Zakon o zaštiti prirode (93 glasova "za", tri "suzdržana", 9 "protiv").

D.K.

NAKNADNO GLASOVANJE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Na 14. sjednici Hrvatski sabor je donio Zakon o genetski modificiranim organizmima u tekstu kako ga je predložio predlagatelj i s prihvaćenim amandmanom zastupnika Željka Ledinskog (HSS) (članak 72. - među članke Zakona koje će se primjenjiva-

ti od dana prijama RH u punopravno članstvo EU uvrštava se i članak 44).

O konačnom prijedlogu ovog zakona i raspravi na 13. sjednici pisali smo u "Izvješćima" broj 420, od 28. srpnja 2005, na strani 24, pod naslovom: "Učinkovitiji stručni i inspekcijski poslovi".

Kažimo da zastupnici nisu prihvatili prijedlog Kluba zastupnika HSS-a da se o ovom zakonskom prijedlogu provede treće čitanje te da je zastupnik **Željko Ledinski (HSS)** odustao od svojih preostalih amandmana.

D.K.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA U SVEZI SA ZAKLJUČENIM UGOVORIMA IZMEĐU DRŽAVNIH TIJELA I TVRTKI U VLASNIŠTVU ILI DJELOMIČNOM VLASNIŠTVU DUŽNOSNIKA

Rok produljen za tri mjeseca

Zastupnici su većinom glasova donijeli Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u svezi sa zaključenim ugovorima između državnih tijela i tvrtki u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu dužnosnika čiji je predlagatelj Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u svezi sa zaključenim ugovorima između državnih tijela i tvrtki u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu dužnosnika.

Istražno povjerenstvo predlaže da se rok za obavljanje zadaće produlji za još tri mjeseca, kako bi Povjerenstvo moglo uspješno obaviti svoju zadaću.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, predsjednika povjerenstva **Nenada Stazića (SDP)**. Rekao je da je Hrvatski sabor na svojoj 12. sjednici 25. veljače donio Odluku o osnivanju ovog istražnog povjerenstva i tom odlukom je propisano da povjerenstvo ima rok od 3 mjeseca da završi s radom, što znači da rok istječe 25. svibnja. Povjerenstvo je zaprimilo

svu zatraženu dokumentaciju od trgovačkih sudova i od Vlade RH i ta dokumentacija je obrađena. Međutim, nije još obavljeno ispitivanje svih svjedoka.

Kako je Povjerenstvo sigurno da zbog opsežnosti posla do zadanog roka, tj. do 25. svibnja neće moći završiti s radom, upućuje Prijedlog ove odluke kako bi se taj rok produžio za tri mjeseca, zaključio je Stazić.

RASPRAVA

Nakon uvodnog obrazloženja **Nenada Stazića**, predsjednika povjerenstva, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a govorio je **Dragutin Lesar (HNS)**. Rekao je da je Klub zastupnika HNS-a podržao osnivanje ovog Povjerenstva, a podržat će i ovaj Prijedlog o produženju roka "bez svake dvojbe, jer je to i nama u interesu".

Ipak, drži interesantnim iz kojih razloga se traži produženje roka. Kao prvi razlog navodi se da Povjerenstvo još uvijek nije zaprimilo svu dokumentaciju, ali ostaje nepoznato "od koga i koju dokumentaciju".

Drugi razlog je što Povjerenstvo nije pristupilo uzimanju iskaza svjedoka. Lesar vjeruje da nijedan svjedok nije napustio Hrvatsku i da je dostupan Povjerenstvu, te da će čim prije biti saslušan. Treći razlog je da je Povjerenstvo dužno omogućiti očitovanje u činjenicama i onima čiji se poslovi ispituju.

Podastri podatke o načinu stjecanja imovine

Lesar je podsjetio da je Hrvatski sabor usvojio izmjene i dopune Zakona o sprečavanju sukoba interesa koje su objavljene u Narodnim novinama 13. travnja, a po odredbi zakona on stupa na snagu osmog dana, što znači 21. travnja. Napomenuo je da je danas 18. svibanj, a da u članku 2. ovih izmjena zakona piše: "Zatečeni državni dužnosnici dužni su podnijeti izvješće iz članka 7. Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti izjavom koja sadrži podatke iz članka 1. ovog Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona". Zastupnik ističe da se to odnosi ne samo na popis imovine nego i način stjecanja te imovine.

Lesar je podsjetio da trideseti dan za poštivanje ovog Zakona ističe 21. svibnja, tj. za nekoliko dana, pa će nakon toga svi državni dužnosnici koji ne podnesu izvješće biti u sukobu s ovim Zakonom. Pritom je dodao da još uvijek ne postoji ni obrazac ni upute po kojem ovo treba uraditi.

Kako je Povjerenstvo sigurno da zbog opširnosti posla do zadanog roka, tj. do 25. svibnja neće moći završiti s radom, upućuje Prijedlog ove odluke kako bi se taj rok produžio za tri mjeseca.

”Svi državni dužnosnici na koje se odnosi Zakon o sprečavanju sukoba interesa od nedjelje krše ovaj Zakon ukoliko do subote ne podastru podatke o načinu stjecanja imovine koje su podnijeli Povjerenstvu za sprečavanje sukoba interesa u trenutku kada smo ušli u Sabor”.

Pozvao je nadležne i odgovorne da omoguće provedbu i poštivanje zakona.

Za ispravak netočnog navoda javio se dr. sc. **Ivo Josipović (neovisni)**. Smatra netočnim navod kako je potrebno stvarati nekakve posebne preduvjete da se

udovolji obvezama iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa, iz razloga jer je obveza vrlo jednostavna, naime treba samo obrazložiti način stjecanja imovine. Smatra da se ova obveza može ispuniti bez ikakvih formulara, uputa, pravila ili bilo čega drugoga.

Nije potreban nikakav formular

Predsjednik **Šeks** smatra da nije potreban nikakav formular da bi se udovoljilo obvezi, već jednostavno treba napisati obrazloženje o načinu stjecanja imovine koja je navedena u imovinskoj kartici.

U ime predlagatelja javio se **Nenad Stazić (SDP)**. Osvrnuo se na razloge koji su navedeni u obrazloženju Prijedloga da se produži rok. Naime, prijedlog da se produži rok pisan je odmah nakon završetka posljednje sjednice Sabora, zbog toga da bi predsjedniku Sabora došao na vrijeme i da bi ga on mogao u redovitoj proceduri staviti na dnevni red sjednice. U međuvremenu je došlo do nekih izmjena, naime, pristigla je sva zatražena dokumentacija, od Trgovačkog suda u Varaždinu, od Trgovačkog suda u Zagrebu i od Vlade RH, a povje-

renstvo ju je i obradilo. Sada je još potrebno vrijeme da se razgovara sa svjedocima i da Povjerenstvo završi s radom, što nikako ne bi moglo biti do 25. svibnja.

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Rekao je da će Klub podržati Prijedlog ove odluke da se produlji vrijeme rada povjerenstva, ”jer nas kao i hrvatsku javnost zanima puna istina u ovome slučaju, znači zašto je osnovano ovo istražno povjerenstvo”.

Napominje da će biti potrebne izmjene Zakona o istražnim povjerenstvima, jer je bitno rokovima obvezati mjerdavna tijela od kojih se nešto traži da zahtjevu udovolje u roku, te predvidjeti prekršajne i neke druge sankcije ukoliko se ne udovoljava tim zahtjevima. Klub očekuje da će u produženom roku povjerenstvo napraviti ono zbog čega je osnovano da javnost sazna je li sve ”politička igra ili je stvarno istinito sve ono što je bilo u prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a”.

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su većinom glasova, sa 99 glasova ”za” i 3 ”suzdržana” donijeli predloženu Odluku.

S.Š.

PRIJEDLOG PRAVILNIKA O JAVNOSTI RADA HRVATSKOGA SABORA I RADNIH TIJELA

Svima zainteresiranim omogućiti praćenje saborskih sjednica

Zastupnici Hrvatskoga saboru većinom glasova donijeli su Pravilnik o javnosti rada Hrvatskoga sabora i radnih tijela, u tekstu kako ga je pre-

dložio predlagatelj, Predsjedništvo Hrvatskoga sabora.

Ovim Pravilnikom uređuje se: nazornost predstavnika udruga građana,

nevladinih organizacija i građana kao promatrača na sjednicama Hrvatskog sabora i sjednicama radnih tijela, posjete organiziranih grupa građana

Saboru, način tonskog i slikopisnog snimanja sjednica Sabora i njegovih radnih tijela, izravni radijski i televizijski prijenosi tijela sjednica, način registracija domaćih i stranih novinara u Saboru te Internet stranice Sabora.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, potpredsjednika Hrvatskoga sabora mr. sc. **Mate Arlovića**. Napomenuo je da je Ustavom RH predviđeno da se unutrašnje ustrojstvo i način rada Hrvatskog sabora uređuje Poslovníkom Hrvatskog sabora, a Poslovníkom je posebno propisano da će se donijeti Pravilnik o javnosti rada Sabora i njegovih radnih tijela. Predsjedništvo Hrvatskoga sabora je na svojoj drugoj sjednici 12. siječnja 2004. godine utvrdilo potrebu za donošenjem takvog Pravilnika. Ova potreba je između ostalog proizašla iz činjenice da već petu godinu Hrvatski sabor je značajnije ili moglo bi se reći u cijelosti otvorio vrata javnosti, da javnost može imati i neposredni uvid u rad Hrvatskoga sabora, kako prateći sjednice Hrvatskoga sabora i radnih tijela, tako i obilazeći prostore Hrvatskoga sabora, a dana je i mogućnost korištenja arhive, dokumentacije i literature iz knjižnice, objašnjava Arlović.

Na osnovi ovakve odluke Predsjedništva Hrvatskoga sabora odlučeno je da će se zatražiti od Odbora za Ustav, Poslovník i politički sustav da izradi nacrt pravilnika što je Odbor i učinio. Isto tako, o Pravilniku se vršila konzultacija i među drugim radnim tijelima koji su dostavili svoje primjedbe, kao što su ih dostavili i predstavnici udruga građana koji se osobito bave razvojem demokracije i javnosti rada parlamentarnih i inih institucija u RH, napose GONG.

”GONG je dostavio određene primjedbe u fazi izrade ovog Pravilnika koje su također korištene i koje su u značajnoj mjeri u sadržajnom smislu ugrađene u ovaj Pravilnik”.

Arlović je rekao da se Pravilnikom uređuje nazočnost predstavnika udru-

ga građana, nevladinih organizacija i samih građana sjednicama Sabora, dakle i grupa i udruga i pojedinaca, zatim posjeti organiziranih grupa građana Saboru, tonsko i slikopisno snimanje sjednica Sabora i njegovih radnih tijela, izravni radijski i televizijski prijenosi tijekom sjednica Sabora, način registriranja novinara, snimatelja i tehničara u Saboru, pravo na uvid u dokumentaciju, arhivsku građu Sabora, Internet stranice itd.

Predsjedništvo polazi od činjenice da ni jednom domaćem ili stranom novinaru ne bi trebalo uskratiti mogućnost da prati sjednice Sabora, naravno poštujući određena pravila.

Napomenuo je da GONG i sada daje neke sugestije koje bi se mogle ili trebale po njihovom stajalištu uključiti u ovaj tekst Prijedloga zakona. Predsjedništvo ih je razmotrilo, ali smatra da bi ih bilo teško ili nepotrebno prihvatiti. Prva primjedba se odnosi na to da bi trebalo skratiti rok potrebne prijave građana za posjet Saboru koji se treba najaviti Stručnoj službi Sabora. Arlović napominje da je potrebno najaviti posjet 5 dana ranije jedino kada se radi, kao što je to predviđeno člankom 8., o organiziranim grupama, a inače člankom 3. stavkom 4. je predviđeno da se radi o 3 dana. ”Sasvim je jasno ako se radi o organiziranim grupama koje žele posjetiti Hrvatski sabor da barem 5 dana prije moraju znati da će posjetiti Sabor, da će sudjelovati ili promatrati rad radnih tijela ili samog Sabora i u takvoj situaciji sasvim sigurno nije potrebno prihvatiti ovu sugestiju i ovaj prijedlog”.

Slična je situacija i s primjedbom da bi trebalo obrazložiti sigurnosne razloge iz članaka 5. i 7. kada tajnik Sabora, odnosno kada Predsjedništvo sabora može svojom odlukom donijeti razloge da se uskrati posjet Saboru ili pojedinom radnom tijelu iz sigurnosnih razloga. ”Ništa novo ne može izmisliti ovaj Pra-

vilnik u tom segmentu što već Ustav nije propisao”. Naime, po Ustavu i zakonu i stajalištu samog Ustavnog suda svaki upravni akt mora biti obrazložen, prema tome i odluke Predsjedništva Sabora ako dođe do takvog razloga, objašnjava Arlović, izrazivši nadu da nikada neće doći do takvih razloga da se iz sigurnosnih razloga uskraćuje posjeta građanima Saboru, odnosno praćenju sjednice Sabora ili pojedinih radnih tijela. U svakom slučaju ta odluka mora biti obrazložena.

Arlović je naglasio da novine vezane uz registraciju novinara, tehničkog osoblja, snimatelja itd. su itekako značajne, a u tom segmentu Predsjedništvo polazi od činjenice da ni jednom domaćem ili stranom novinaru ne bi trebalo uskratiti mogućnost da prati sjednice Sabora, naravno poštujući određena pravila. Naime, novinska kuća podnosi taj zahtjev za svoje novinare, a ako se radi o strancu tada se može zatražiti mišljenje Ministarstva vanjskih poslova prije davanja akreditacije. Ukoliko se pak radi o slobodnom novinaru on podnosi zahtjev za registraciju tajniku Sabora, a on može prije izdavanja registracijske kartice zatražiti mišljenje Hrvatskog novinarskog društva.

”Sve ovo što je dakle već postala praksa sada postaje i propisano pravilo igre”, rekao je Arlović. Stoga Predsjedništvo predlaže Saboru da nakon provedene rasprave prihvati Pravilnik.

RADNA TIJELA

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije razmotrio je ovaj Prijedlog kao zainteresirano radno tijelo. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja upoznao je članove Odbora da je Predsjedništvo Hrvatskoga sabora na 22. sjednici održanoj 12. travnja 2005. godine utvrdilo Prijedlog pravilnika o javnosti rada Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, te se njime predlaže urediti nazočnost predstavnika udruga građana, nevladinih organizacija i građana na sjednicama, posjeti organiziranih grupa građana Saboru, tonsko i slikopisno snimanje sjednica

Sabora i njegovih radnih tijela, izravnj radijski i televizijski prijenosi sjednica, način registriranja novinara, snimatelja i tehničara u Saboru, te pravo na uvid u dokumentaciju i arhivsku građu Sabora i Internet stranice. Posebno je naglašeno da parlament mora biti otvoren za javnost.

U raspravi na Odboru podržan je ovaj Prijedlog, ali je skrenuta pozornost na dostupnost fonograma, te je predloženo da se olakša pristup fonogramima sjednica, kao i da ih se učini dostupnim i u elektronskom obliku.

Nakon provedene rasprave Odbor je odlučio jednoglasno predložiti Saboru donošenje Pravilnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora i radnih tijela.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravio je Prijedlog pravilnika kao matično radno tijelo. U raspravi je Odbor utvrdio da su rješenja iz Prijedloga pravilnika sukladna odredbama Poslovnika Hrvatskoga sabora i važećeg zakonodavstva.

Nakon rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje Pravilnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora i radnih tijela u tekstu u kojem ga je predložio predlagatelj.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Pravilnika, a na tekst Prijedloga nema primjedaba.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi predstavnika predlagatelja, mr. sc. **Mate Arlovića**, otpočela je rasprava po klubovima zastupnika. U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Pero Kovačević (HSP)**.

Prijedlog nije dovoljno kvalitetan

”Suglasni smo da se Pravilnikom u biti regulira samo ono što se već praktično događa, znači prenosi se samo praksa u pravilnik”. Ipak, Klub smatra da je ovaj Prijedlog dosta nekvalitetan nomotehnički, redakcijski, a i suštinski. Što se tiče suštinskih primjedbi, u prijelaznim i završnim odredbama stoji da će se nove registracije za novi-

nare izdati u roku 30 dana, pa Kovačević pita znači li to da ove dosadašnje registracije koje su bile na snazi prestaju važiti.

Nadalje, po pitanju registriranja novinara, kaže se da slobodni novinari mogu podnijeti zahtjev za registraciju tajniku Sabora, a on prije izdavanja registracijske kartice može zatražiti mišljenje HND-a. Ali, pritom se ne kaže što će se dogoditi ako recimo HND ne da mišljenje, ili ako pak da negativno mišljenje, komentira Kovačević.

Nadalje, kod odredbe o izdavanju novih registracijskih kartica, postavlja pitanje znači li to da će svi novinari koji su ih dosad imali dobiti nove akreditacije automatski, ali će se provesti neki postupak pa će se nekima one izdati, a drugima neće.

Kovačević navodi da se u prvom članku govori o nazočnosti predstavnika udruga građana, nevladinih organizacija i građana, a u biti je riječ o mogućnosti praćenja rada Sabora, a ne nazočnosti, ”jer se u člancima 3. i 4. uopće ne govori više o nazočnosti nego o mogućnosti praćenja, pa bi to također trebalo uskladiti”.

Kada se govori o javnosti sjednica radnih tijela Sabora, zastupnik smatra da bi možda trebalo napomenuti da su sjednice Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost kada je riječ o stvarima koje predstavljaju državnu, vojnu ili neku drugu tajnu u pravilu zatvorene za javnost.

Konačno, osvrnuo se na članak 18. gdje se kaže da se javnost rada Sabora ostvaruje i putem Interneta. Smatra da je to širok pojam i da je bolja formulacija ”putem Internet stranica”. Zaključio je da kao pravnik nije zadovoljan ovim Prijedlogom.

Novinari dobivaju nove registracijske kartice

U ime predlagatelja za riječ se javio potpredsjednik Sabora mr. sc. **Mato Arlović**. Napomenuo je da u nomotehnici postoje različita pravila, jedno od njih je i pravilo načina pisanja pojedinih akata. Postoji kao način pisanja tzv.

američki i europski model, jedan polazi od obilježavanja stavaka, a drugi od uvlačenja stavaka, odnosno prvog tirea u redu. ”Ovdje je primijenjen drugi model, odnosno europski model i to konzekventno s aspekta početka pisanja stavka i obilježavanja arapskim brojevima u zagradi”.

Što se tiče mišljenja HND-a po pitanju slobodnih novinara, ovdje je prihvaćeno da nije obligatorno traženje mišljenja, već ga tajnik može tražiti. Mišljenje HND-a ne obvezuje onog tko ga je zatražio da ga i prihvati, objašnjava Arlović.

Po pitanju novih registracijskih kartica i vremena potrebnog za njihovu izradu, procijenjeno je da će Stručnoj službi biti dovoljno 30 dana za izradu kartica na kojima će biti navedeno ime i prezime, fotografija novinara, naziv medija i oznaka novinara. ”Sasvim je jasno da svi oni koji do sada imaju izdane registracije, odnosno akreditacije da će ih lako dobiti ako njihove kuće i dalje zatraže izdavanje registracije od Stručne službe Sabora, kao što će se vjerojatno dogoditi da jedan broj uopće neće zatražiti ovu registraciju, a koji su do sada bili u evidenciji”. Dodao je da je više od 500 novinara dosad bilo akreditirano u Saboru, iako je jasno da ni izbliza toliki broj nije u kući. ”Da li će svi oni zatražiti akreditaciju, to je stvar njihovih kuća i njih kao slobodnih novinara ako ne rade u novinskim izdavačkim kućama”, bio je decidan Arlović.

Pero Kovačević (HSP) javio se za ispravak navoda. Smatra da je u članku 19. trebalo navesti kada stare iskaznice prestaju vrijediti, odnosno u kojem se roku izdaju nove.

Mato Arlović (SDP) odgovorio je Kovačeviću citirajući članak 19. stavak 2.: ”Tajnik Sabora izdat će nove registracijske kartice osobama iz članka 12. ovog Pravilnika u roku 30 dana”.

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su većinom glasova, sa 100 glasova ”za” i 2 ”suzdržana” donijeli Pravilnik u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, Predsjedništvo Hrvatskoga sabora.

S.Š.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU IZASLANSTVA HRVATSKOG SABORA U SKUPŠTINI ZAPADNOEUROPSKE UNIJE

Prijedlog odluke utvrdilo je Predsjedništvo Hrvatskoga sabora na 23. sjednici održanoj 10. svibnja 2005. godine.

U Prijedlogu se navodi da se u Izaslanstvo Hrvatskoga sabora u Skupštini Zapadnoeuropske unije imenuje za voditelja Mato Arlović, za članove: Velimir Pleša, Pero Kovačević, Ante Markov i Jozo Radoš, a za zamjenike članova: Krešimir Čosić, Marin Jurjević, Dorotea Pešić-Bukovac, Alenka Košiša Čičin-Šain i Milorad Pupovac.

U obrazloženju Prijedloga odluke stoji: Izaslanstvo Hrvatskog sabora sudjelovalo je 9. ožujka 2005. godine na sastanku Proširenog predsjedničkog

odbora Skupštine Zapadnoeuropske unije u Bruxellesu. Na sastanku je potvrđen status RH kao pridružene članice i pravo sudjelovanja u radu svih radnih tijela Skupštine, bez prava glasa. Dodjeljujući Hrvatskoj status istovjetan statusu Bugarske i Rumunjske, Skupština je iskazala potporu europskim ambicijama RH. Na sastanku je upućen poziv za osnivanje Izaslanstva Hrvatskoga sabora u sastavu od 5 članova i 5 zamjenika članova koji će redovito sudjelovati u radu Skupštine.

RH kao zemlja čiji je strateški cilj postati članicom EU ima snažan interes što aktivnijeg sudjelovanja na Skupštini Zapadnoeuropske unije. Stoga je bitno

žurno ispuniti obvezu imenovanja Izaslanstva Hrvatskoga sabora u sastavu od 5 članova i 5 zamjenika članova koji će redovito sudjelovati u radu Skupštine, stoji u obrazloženju.

Kako nije bilo prijavljenih za raspravu, a predstavnik predlagatelja mr. sc. Mato Arlović nije smatrao potrebnim dodatno obrazložiti Prijedlog odluke, rasprava je odmah i zaključena i pristupilo se glasovanju. **Zastupnici su većinom glasova, sa 97 glasova "za" i 4 "suzdržana" donijeli Odluku o imenovanju Izaslanstva Hrvatskog sabora u Skupštini Zapadnoeuropske unije u tekstu kako ga je utvrdio predlagatelj.**

S.Š.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurda Krmpotić, Marta Micek, Jasna Rodić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin
RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada
TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
Web: <http://www.sabor.hr>
E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora